

**Rosom Duha svoga
posveti ove darove...**

Katolički list

ZVONIK

GOD: XII BR. 5 (127) Subotica, svibanj (maj) 2005. 70,00 din

kvh.org.rs

U SREDIŠTU

Imamo Papu - BENEDIKTA XVI. Bogu hvala! Aleluja!

Dan mladih Subotičke biskupije ove godine održan je u stoljetnom somborskom Karmelu

Blagdan sv. Marka - blagoslov žita na Bikovu

EUHARISTIJA I DUH SVETI

Ovaj "Zvonik" pripremamo za veliki kršćanski blagdan Duhova. Prilika je to da u ovoj Godini Euharistije promotrimo koja je uloga Duha Svetoga u tom velikom i značajnom otajstvu naše vjere.

Svi katolici koji redovito sudjeluju u sv. misi znaju da se u misi Duh Sveti više puta spominje a sama sv. misa označena je osobama presvetoga Trojstva. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga započinjemo a s blagoslovom Oca i Sina i Duha Svetoga završavamo Euharistijsko slavlje.

Prema Katekizmu Katoličke Crkve navest ću one dijelove Euharistijskoga slavlja u kojima se izričito spominje Duh Sveti.

"U PREDSLOVLJU Crkva zahvaljuje Ocu po Kristu u Duhu Svetome za sva njegova djela, za stvaranje, otkupljenje i posvećenje. Tako se cijela zajednica pridružuje neprekidnoj hvali nebeske Crkve, anđela i svih svetih, koji Bogu tripud Svetomu pjevaju." (KKC, 1352)

"U EPIKLEZI (riječ *epiklesis* na grčkom jeziku znači *zaziv*) Crkva moli Oca da pošalje svoga Svetoga Duha (ili silu njegova blagoslova) na kruh i vino da, njegovom snagom, postanu Tijelo i Krv Isusa Krista i da sudionici Euharistije postanu jedno tijelo i jedan duh." (KKC, 1353)

"U IZVIJEŠĆU O USTANOVLJENJU EUHARISTIJE snaga Kristovih riječi i djelovanje te sila Duha Svetoga, sakramentalno, pod prilikama kruha i vina, uprisutnjuju njegovo Tijelo i Krv, njegovu žrtvu prinesenu jednom zauvijek na Križu." (KKC, 1353)

Prije molitve Gospodnje, svećenik, držeći u rukama Tijelo i Krv Kristovu (hostije i kalež) svečano govori ili, još bolje, pjeva: "Po Kristu i s Kristom i u Kristu, Tebi Bogu Ocu svemogućemu, u JEDINSTVU DUHA SVETOGA, svaka čast i slava u sve vijeke vjekova." Stoga će Katekizam ustvrditi da Euharistiju treba promatrati: "Kao čin zahvaljivanja i hvale Ocu; kao spomen-čin žrtve Krista i njegova Tijela i kao prisutnost Krista snagom njegove Riječi i njegova Duha." (KKC, 1358)

Očito je dakle da nema otajstva Euharistije bez djelovanja Duha Svetoga baš kao što ni otajstva Utjelovljenja nema bez sile Duha Svetoga. Dok ovih dana budemo dublje ponirali u otajstvo treće božanske Osobe, u otajstvo Duha Svetoga, pokušajmo na misi pozornije pratiti i uočavati spominjenje toga Duha, kako bismo mogli zahvaliti za sve ono što čini u ovom divnom i za svakoga kršćanina tako životnom otajstvu Euharistije, bez kojega ne bi bilo ni Crkve.

I dok budemo zahvaljivali Duhu Svetomu za njegov čudesan dio u Euharistiji, zahvalimo mu također i za njegovo čudesno djelovanje u životu Marije - Isusove majke i majke Crkve, kao i za njegovo tako jasno djelovanje u samoj Crkvi i napose u njegovim vrhovnim poglavarima. Kako ne pripisati svjetlosti i snazi Duha Svetoga tako brzi izbor novoga pape, koji već, surađujući s Duhom Svetim, plijeni svojom pojavom i svojim prvim koracima i prvim potezima na čelu Katoličke Crkve, naravno ne zaboravljajući - a tko bi to i mogao - sve ono što je kroz gotovo 27 godina učinio po Ivanu Pavlu II. Sve su to konkretni učinci djelovanja Duha Svetoga u životu Crkve i u životu pojedinaca koji bi sve nas trebali poticati da se i mi što više otvorimo "poticajima Duha Svetoga" kako bi se "u nama i po nama uvijek i u svemu vršila volja Božja", kako lijepo molimo u jednoj molitvi. I neka se naše vjerničko biće ispuni ponosom što kročimo ovom zemljom obasjavani i vođeni svjetlom Duha Svetoga, ogriyani njegovom nježnošću i ljubavlju i njegovom snagom osnaženi za velika djela u trećem tisućljeću čovječanstva i kršćanstva.

U nadi da će vam ovaj broj "Zvonika" pomoći da učvrstite svoju vjeru i usavršite svoju ljubav prema Duhu Svetom i otajstvu Euharistije htio bih svima, kao udovima mističnoga Tijela Kristova, uskliknuti: CRKVO, SRETAN TI ROĐENDAN - SRETAN TI BLAGDAN DUHOVA!

Vaš urednik

Piše: Vjekoslav Mihetec, OCD

PRAVI I LAŽNI MIR

U ovom duhovskom vremenu Crkva često naviješta ulomke Evandjelja u kojima se ističe "mir Kristov". U prošloj sam meditaciji napomenuo da je jedan od plodova odricanja MIR. Mir je pak jedan od neoprostivih uvjeta za molitvu.

Apostoli, prožeti strahom, nakon svega što se dogodilo s Isusom, doživljavaju radost susreta s Uskrsnulim koji staje među njih i govori im "mir vama!" (Iv 20,21). Obasjani Kristovim mirom onio hrabro izlaze u svijet. Bez straha. Pravi mir, koji daje Bog, omogućava živi odnos s Bogom i čovjekom. Upravo zbog toga neprijatelj, Demon, ustaje protiv mira. On je Nemir. Božji mir obasjava a Demonov mir opsjeda dušu. Božji mir se očituje kroz slobodu i radost, a demonski kroz ropstvo i strah.

Sveta Terezija Avilska govoreći o hodu molitve govori o miru i o opasnostima koje prijete miru. Upozorava na sotonske programe usmjerene rušenju mira Božjega u duši.

Sotonin program je grijeh. Grijeh uvijen u najbezazlenije oblike. Upravo ti "najbezazleniji" grijesi uvode u "tisuću zala", kaže sv. Terezija. "Za ljubav Božju svojski se čuvajte. U ovom životu mora biti borbi, jer uz toliko neprijatelja ne možemo prekrižiti ruke, već se neprestano moramo brinuti i paziti kako živimo i iznutra i izvana." Borba protiv grijeha nije u tome da smo svjesni naše grešnosti, već da si ju priznamo i pokajemo se - sagriješio sam. Radi se o pogreškama koje se učine posvema običajno, a ne mari se za njih, jer se čine neznatnima, zbog njih ne grize savjest, pa čovjek i ne nastoji popraviti ih. Mir koji se rađa iz takvoga stanja sv. Terezija naziva opasnim i upozorava nas da ga se čuvamo.

Isus je rekao: "Mir vam svoj dajem... ali ne kao što svijet daje." (Iv 14,27) Svijet daje lažni mir, a sv. Terezija kaže da nam ga pribavlja naša sjetilnost.

1. **Bogatstvo.** Bogataši imaju sve. I novac i znanje. Rado zaborave da je to Božji dar. Sirotinji uskraćuju i uživaju svoj mir. To je robovanje.

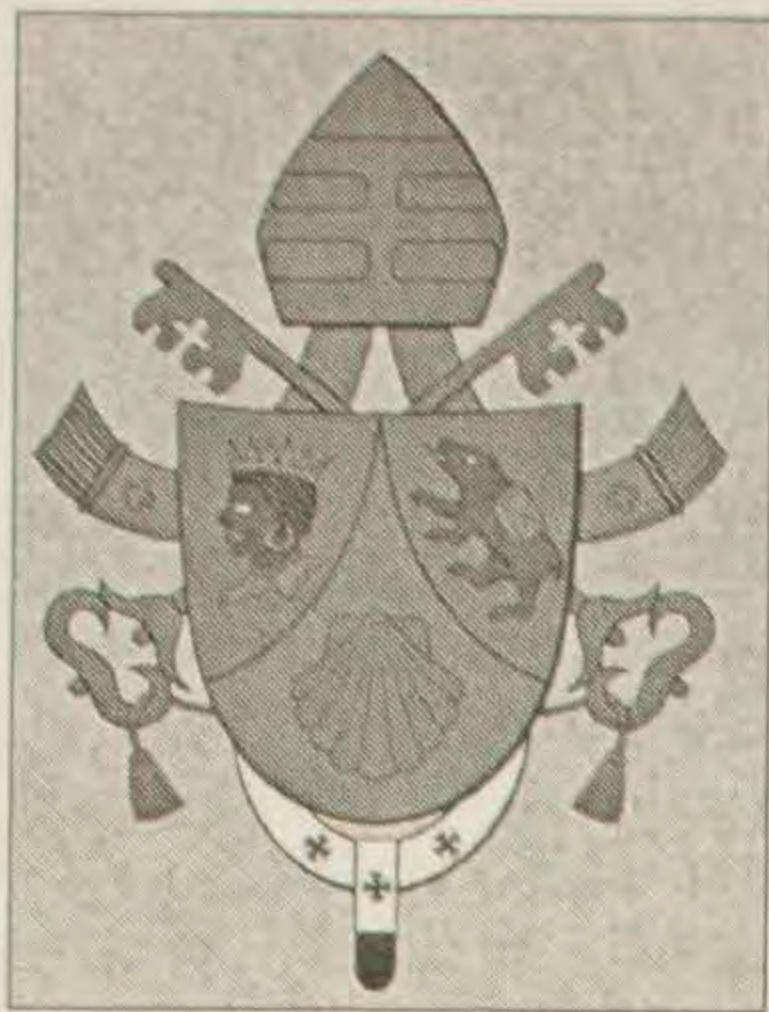
2. **Časti.** U častima što ih svijet daje kriju se mnoge opasnosti. Što nas više hvali toliko više nas ponizi. "Vi ne smijete nikada čuti takve riječi... Sjetite se što je svijet učinio Kristu nakon što mu je kliktao na Cvjetnu nedjelju..." Lažni mir sv. Terezija zove Judinim poljupcem.

3. **Tijelo.** Ono jako voli udobnost i veoma je opasno u njemu tražiti mir. Tijelo se utovi a duša oslabi. Ugodnost je proglašena idealom. Ovdje se treba latiti pokore. Ne ide od prve i teško je, ali ne treba popuštati, jer ćemo ostati robovi.

4. **Grešne prigode.** Radi se o nama kad bismo rado molili i razmatrali ali ne bismo se odricali užitaka ovoga svijeta. Stvara se opasan kompromis. Teško je tako ustrajati u kreposti. Tko želi da mu duša raste i živi sigurno, treba biti daleko od svake prigodice.

5. **Volja.** Čovjek se upoznaje u zajednici gdje ne može činiti ono što hoće već ono što mu se naloži. Tu je borba za svetost. Vršiti volju Božju. Krvoznjono teško. Tu je najveća pomoć poniznost. To se ne radi iz užitka ili samo onda kad mi odgovara. To traje i ne smije se izgubiti ni na čas. Ostvarivo je samo u ljubavi prema Bogu.

Za pravi Božji mir treba neprestano moliti. Tko se bude bavio molitvom, pokorom, poniznošću i mnogim drugim krepostima, steći će Božje prijateljstvo i mir. "O Isuse, ti znaš koliko nam je stalo do tvoga mira. Učini da ga kršćani željno traže, a radi svoga milosrđa ne uzmi ga onima kojima si ga dao!" Molimo tako i mi za dar mira sa sv. Terezijom.

U službeni grb papa Benedikt XVI. stavio je umjesto tijare jednostavnu mitru i uvodi novi simbol u grbu - palij

fotografiju koja je bila na internetu već nakon petnaest minuta od njegovog pojavljivanja na balkonu bazilike sv. Petra.

U ovom broju, donosimo kratki životopis novog Pape te u kratkim crtama prikazujemo njegove "prve korake".

U cijelosti objavljujemo njegovu nastupnu propovijed.

Trenutak velike odgovornosti

U svojoj propovijedi prije ulaska u konklave kardinal Joseph Ratzinger kao dekan Kardinalskog zbora na misi "izbor rimskog prvosvećenika", 18. travnja, rekao je i ovo: "U ovom trenutku velike odgovornosti, osobito pozornošću oslušujemo što nam Gospodin želi reći u trenucima poput ovih. /.../ Naša služba dar je Krista ljudima, da izgrade njegovo tijelo - novi svijet. Živimo svoju službu tako, kao Kristov dar ljudima! Ali, u ovome trenutku, nadasve, ustrajno molimo Gospodina, da nam poslije velikog dara pape Ivana Pavla II. dadne novog pastira po svom srcu, pastira koji će nas voditi spoznaji Krista, njegovoj ljubavi, istinskoj radosti. Amen."

Foto Globus

Prve riječi novog Pape

Njegove prve riječi već smo prenijeli, premda bih želio ovdje prenijeti ih još jednom uz ispravku jedne riječi koja bitno mijenja sadržaj. Naime, ispada, kako je to bilo prevedeno na hrvatski, da je novi Papa sebe proglasio poniznim i tako se hvalisao. On je zapravo rekao da je neznatni sluga, a ne ponizni sluga...

"Draga braćo i sestre, nakon velikog pape Ivana Pavla II. gospoda kardinali izabrali su mene, neznatnog i jednostavnog radnika na Gospodnjoj njivi, za novog papu. Tješi me u toj zadaći da se Gospodin zna služiti i raditi i s nesavršenim sredstvima i nadasve se povjeravam vašim molitvama", rekao je, između ostalog, novi Papa u svom prvom obraćanju nakon izbora. Nakon toga papa Benedikt XVI. podijelio je prvi blagoslov "Urbi et orbi", gradu i svijetu u svojem pontifikatu.

S NOVIM PAPOM IZ DANA U DAN

ŽIVOTOPIS PAPE BENEDIKTA XVI.

Kardinal Joseph Ratzinger, dosadašnji prefekt Kongregacije za nauk vjere, predsjednik Papinske biblijske komisije i Međunarodne teološke komisije i dekan Kardinalskog zbora rođen je 16. travnja 1927. u Marktlu na Innu, Njemačka. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1951. Njegov otac, policijski časnik, potječe iz pobožne tradicionalne obitelji zemljoradnika iz Donje Bavarske. Mladenaštvo je proveo u Traunsteini, a posljednjih mjeseci II. svjetskog rata pozvan je u rezervnu službu protuzračne obrane. Od 1946. do 1951., kada je zaređen za svećenika i počeo predavati, studirao je filozofiju i teologiju na Sveučilištu u Muenchenu i višoj školi u Freisingu. Doktorirao je teologiju 1953. Tema njegove doktorske disertacije bila je "Narod i Božji dom u crkvenom učenju svetoga Augustina". Četiri godine kasnije postaje sveučilišni profesor. Predavao je dogmatiku i fundamentalnu teologiju u Freisingu, u Bonnu, Muensteru te Tuebingenu. Od 1969. profesor je dogmatske teologije i povijesti na Sveučilištu Regensburg. Bio je već dobro poznat 1962. godine, kada u 35. godini života postaje savjetnikom koelnskog nadbiskupa kardinala Josepha Fringsa na II. vatikanskom koncilu, na kojem je dao značajan doprinos. Između brojnih njegovih publikacija ističe se "Uvod u kršćanstvo" iz 1968. godine u kojem su sabrana njegova predavanja o ispovijedanju apostolske vjere. Među njegovim najistaknutijim djelima je i "Dogma i objava", antologija rasprava, propovijedi i razmišljanja posvećenih pastoralu, koje je objavljeno 1973. godine. Na veliki je odjek naišao i njegov govor na bavarskoj katoličkoj akademiji na temu "Zašto sam još uvijek u Crkvi?", u kojem je ustvrdio: "Samo se u Crkvi može biti kršćanin, a ne pored Crkve!". Godine 1985. objavljen je njegova knjiga "Razgovor o vjeri", a 1996. djelo "Sol zemlje". U ožujku 1977. papa Pavao VI. imenuje ga nadbiskupom Muenchena i Freisinga, 28. svibnja posvećen je za biskupa te je postao prvi dijecezanski svećenik nakon 80 godina koji je preuzeo pastoralnu službu velike bavarske nadbiskupije. Tri mjeseca kasnije na konzistoriju 27. lipnja 1977. papa Pavao VI. imenuje ga kardinalom. Bio je relator na V. općoj sinodi biskupa iz 1980. godine na temu "Zadaće kršćanske obitelji u suvremenom svijetu" te delegirani predsjednik VI. sinodske skupštine iz 1983. na temu "Pomirenje i pokora u poslanju Crkve". Papa Ivan Pavao II. imenuje ga 25. studenoga 1981. pročelnikom Kongregacije za nauk vjere te predsjednikom Papinske biblijske komisije i Međunarodne teološke komisije. U travnju 1993. uvršten je među kardinale iz reda biskupa, a za naslovnu crkvu dodijeljena mu suburbikarna crkva Velletri-Segni. Vice-dekanom Kardinalskog zbora imenovan je 6. studenoga 1998., a 30. studenoga 2002. papa Ivan Pavao II. prihvativši odluku kardinala iz reda biskupa, imenovao ga je dekanom Kardinalskog zbora. Predsjednik je povjerenstva za pripremu Katekizma Katoličke crkve, koji je nakon šest godina rada (1986-1992) predstavljen Svetom Ocu. Rimsko sveučilište LUMSA dodijelilo mu je 10. studenoga 1999. počasni doktorat iz prava. Od 13. studenoga 2000. počasni je akademik Papinske akademije za znanost. Član je Savjeta Državnog tajništva (drugi odsjek), Kongregacija za istočne Crkve, za bogoštovlje i sakramentalnu stegu, za biskupe, za evangelizaciju naroda te za katolički odgoj te Papinskog vijeća za jedinstvo kršćana i Papinskih komisija za Latinsku Ameriku i Ecclesia Dei. Nakon smrti pape Ivana Pavla II. u subotu 2. travnja 2005., u četvrtom glasovanju na prvim konklavama u trećem tisućljeću izabran je u utorak 19. travnja za 264. Petrova nasljednika, uzevši ime papa Benedikt XVI.

ŠIROM OTVORITE VRATA KRISTU - I NAČI ČETE ŽIVOT

/Homilija pape Benedikta XVI. na svečanoj misi ustoličenja za papu u Vatikanu u nedjelju 24. travnja 2005./

Gospodo kardinali, časna braćo u biskupstvu i svećeništvu, poštovani predstavnici vlasti i članovi diplomatskoga zbora, draga braćo i sestre!

Tri puta, tijekom ovih dojmljivih dana, pratilo nas je pjevanje litanija svih svetih: prilikom pogreba našega Svetoga Oca Ivana Pavla II.; za ulaska kardinala u konklave, te danas, kad smo ih ponovno pjevali uz zaziv: Tu illum adiuva - podrži novoga nasljednika svetoga Petra. Svaki sam puta na sasvim osobiti način primio ovu molitvenu pjesan kao veliku utjehu.

Kako li smo se osjetili napuštenima nakon odlaska Ivana Pavla II.! Pape koji je 26 godina bio naš pastir i putokaz u hodu kroz ovo vrijeme. On je tada prelazio prag prema drugome životu - ulazeći u otajstvo Boga. No taj korak nije prelazio sam. Tko vjeruje, nije nikada sam - nije sam u životu, a niti u smrti. U tom smo trenutku imali prilike zazvati svete svih vjekova - njegove prijatelje, njegovu braću u vjeri, znajući da će oni biti živa pratnja koja će ga otpratiti u onostrano, do slave Božje. Znali smo da se ondje iščekuje njegov dolazak. Sada znamo da je on među svojima i da je doista u svojoj kući.

Iznova smo bili utješeni prilikom svečanoga ulaska u konklave, kako bismo izabrali onoga kojega je Gospodin izabrao. Kako smo mogli prepoznati njegovo ime? Kako je 115 biskupa, iz svih kultura i krajeva, moglo naći onoga kojemu je Gospodin htio povjeriti poslanje da svezuje i odrješuje? Opet smo znali: znali smo da nismo sami, da nas okružuju, vode i upravljaju prijatelji Božji.

Zadatak koji nadilazi svaku ljudsku sposobnost

I sada, u ovom trenutku, ja slabi sluga Božji moram preuzeti ovaj nečuveni zadatak, koji uistinu nadilazi svaku ljudsku sposobnost. Kako to mogu učiniti? Odakle mi sposobnost da to učinim? Vi ste, dragi prijatelji, upravo zazvali čitav zbor svetih, predstavljen nekolicinom velikih imena iz povijesti odnosa Boga s ljudima. Na taj način, i u meni oživljava ova svijest: nisam sam. Ne moram sam nositi ono što po istini nikada ne bih mogao sam nositi. Zbor svetaca Božjih štiti me, podržava me i nosi me. A vaša molitva, dragi prijatelji, vaša

milost, vaša ljubav, vaša vjera i vaša nada prate me. Doista, zajedništvu svetih ne pripadaju samo veliki likovi koji su nam prethodili i čija su nam imena poznata. Svi smo mi zajedništvo svetih, mi kršteni u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, mi koji živimo od dara tijela i krvi Kristove, po kojemu nas on želi preobraziti i učiniti sličnima sebi samome.

Crkva je živa - Crkva je mlada

Da, Crkva je živa - to je čudesno iskustvo ovih dana. Upravo za žalosnih dana Papine bolesti i smrti to se pred nama očitovalo na predivan način: Crkva je živa. I Crkva je mlada. Ona u sebi nosi budućnost svijeta te stoga i svakome od nas pokazuje put prema budućnosti. Crkva je živa i mi to vidimo: doživljavamo onu radost što ju je Uskrsli obećao svojim. Crkva je živa - ona je živa, jer Krist je živ, jer je on doista uskrsnuo. U boli, prisutnoj na licu Svetoga Oca u danima Uskrsa, promatrali smo otajstvo muke Kristove i istovremeno dodirivali njegove rane. No sve ove dane mogli smo također, na još dublji način, doticati Uskrsloga. Bilo nam je dano iskusiti radost koju je on obećao, nakon kratkog vremena tame, kao plod svoga uskrsnuća.

Crkva je živa - tako s velikom radošću i zahvalnošću pozdravljam sve vas, ovdje okupljene, časnu subraću kardinale i biskupe, predrage svećenike, đakone, pastoralne djelatnike, katehete. Pozdravljam vas, redovnici i redovnice, svjedoke preobražujuće prisutnosti Boga. Pozdravljam vas, vjernici laici, u različitim oblicima života, uronjene u veliki prostor izgradnje Kraljevstva Božjega koje se širi svijetom. Ove se riječi ispunjaju osjećajima i dok pozdravljam sve one koji, ponovno rođeni u sakramentu krštenja, još nisu u punome zajedništvu s nama; i vas braćo iz židovskoga naroda, s kojima nas veže zajednička velika duhovna baština, koja je ukorijenjena u neopozivim Božjim obećanjima. Moja misao, konačno - poput vala koji se širi - leti prema svim ljudima našega vremena, vjernicima i onima koji ne vjeruju.

Moj istinski program djelovanja jest taj da ne vršim svoju volju...

Dragi prijatelji! U ovom trenutku nije potrebno da predstavljam program svoga djelovanja. Nekoliko naznaka onoga što smatram svojim zadatkom već sam imao prilike iznijeti u svojoj poruci u srijedu 20. travnja; neće nedostajati i drugih

Novi papa - Benedikt XVI.

prigoda da to učinim. Moj istinski program djelovanja jest taj da ne vršim svoju volju, da ne slijedim svoje ideje, nego da se, skupa s čitavom Crkvom, stavim u stav slušanja riječi i volje Gospodnje te dopustim da me On vodi, tako da On sam vodi Crkvu u ovom času naše povijesti. Umjesto da iznosim program htio bih jednostavno protumačiti dva znaka kojima se liturgijski izriče preuzimanje Petrovske službe; oba ta znaka, uostalom, točno odrazuju ono što se naviješta u današnjim čitanjima.

PALIJ - jaram Kristov

Palij - Jaram Kristov - volja Božja: to nije neki teret. Poznavati ono što Bog hoće, znati koji je put života - to je bila radost za Izrael, to je bila njegova velika povlastica.

Prvi je znak palij, tkanina od čiste vune, koja mi je položena na ramena. Ovaj drevni znak, što ga rimski biskupi nose od IV. stoljeća, može se smatrati jarmom Kristovim, kojega biskup ovoga grada, sluga slugu Božjih, preuzima na svoja ramena. Jaram Božji je volja Božja, koju mi prihvaćamo. A ta volja nije za nas neki izvanjski teret, koji bi nas pritiskao ili nam oduzimao slobodu. Poznavati ono što Bog hoće, znati koji je put života - to je bila radost za Izrael, to je bila njegova velika povlastica. To je i naša radost: Božja nas volja ne otuđuje, nego nas čisti - ponekad i na bolan način - i tako nas privodi nama samima. Tako ne služimo samo Njemu nego i spase-nju čitavoga svijeta, cjelokupne povijesti. Simbolika je palija, zapravo, još konkretnija: vuna janjeta želi predstaviti izgublenu ovcu, pa i onu bolesnu i slabu, što je pastir stavlja na svoja ramena i vodi prema vodama života. Prispodoba o izgubljenoj ovci, što je pastir traži u pustinji, bila je za Crkvene oče slika otajstva Krista i Crkve. Čovječanstvo - svi mi - izgubljena smo ovca koja u pustinji više ne uspijeva naći puta. Sin Božji to ne dopušta; On ne može prepustiti čovječanstvo takvu bijednu stanju. Skače na noge, napušta nebesku slavu, kako bi pronašao i slijedio ovcu, sve do križa. Polaze je na svoja ramena, uzima naše čovječstvo, uzima nas same - On je dobar pastir, koji svoj život prinosi za ovce. Palij ponajprije kaže da sve nas nosi Krist. No u isto nas vrijeme poziva da nosimo jedni druge. Tako palij postaje simbolom poslanja

pastira o kojemu govori drugo čitanje i Evanđelje. Sveti nemir Kristov mora pokretati pastira: njemu nije svejedno što tolike osobe žive u pustinji. A postoje toliki oblici pustinja. Postoji pustinja siromaštva, pustinja gladi i žeđi, pustinja napuštenosti, usamljenosti, razorene ljubavi. Postoji pustinja zaborava Boga, ispražnjenih duša koje nisu više svjesne čovjekova dostojanstva i puta. Izvanjske se pustinje u svijetu umnažaju, jer su nutarnje pustinje postale tako prostrane. Zato bogatstva zemlje nisu više u službi izgradnje vrta Božjega, u kojemu bi svi mogli živjeti, nego su stavljena u službu izrabljivačkih i razarajućih sila. Crkva u svojoj cjelini, i pastiri u njoj, moraju se poput Krista zaputiti, kako bi povelili ljude iz pustinje, prema mjestu života, prema prijateljstvu sa Sinom Božjim, prema Onome koji nam daruje život, život u punini.

Simbol jaganjca ima još jedan vidik. Na starome istoku bio je običaj da kraljevi opisuju same sebe kao pastire svoga naroda. Bila je to slika njihove moći, cinična slika: narodi su za njih bili poput ovaca s kojima je pastir mogao činiti što mu je volja. S druge strane, pastir svih ljudi, živi Bog, sam je postao jaganjac, stavio se na stranu jaganjaca, onih koji su zgaženi i ubijani. Upravo se tako On objavljuje kao istinski pastir: "Ja sam pastir dobri... i život svoj polažem za ovce", kaže sam Isus (Iv 10,14-15). Ne otkupljuje moć, nego ljubav! To je znak Božji: On sam je ljubav. Koliko puta smo htjeli da se Bog pokaže snažnijim, da jako udari, pobijedi zlo i stvori bolji svijet. Sve se ideologije moći opravdavaju na taj način, opravdavaju uništavanje onoga što bi se usprotivilo napretku i oslobođenju čovjeka. Mi trpimo zbog Božjega strpljenja. A opet svima nam je potrebno njegovo strpljenje. Bog, koji je postao jaganjac, kaže nam da je svijet spašen raspelom, a ne po onima koji razapinju. Svijet je otkupljen strpljivošću Božjom, a razara se nestrpljivošću ljudi.

Jedna od temeljnih značajki pastira mora biti ta da ljubi ljude koji su mu povjereni, onako kako ljubi Krista u čijoj je službi. "Pasi ovce moje", kaže Krist Petru, i meni u ovom trenutku. Pastir znači ljubiti, a ljubiti znači i biti spreman trpjeti. Ljubiti znači: dati ovcama istinsko dobro, hranu istine Božje, riječi Božje, hranu njegove prisutnosti, što nam je daruje u Presvetom sakramentu. Dragi prijatelji - u ovom trenutku ja mogu samo reći: molite za me, kako bih naučio još više ljubiti Gospodina. Molite za me, kako bih naučio još više ljubiti njegovo stado - vas, svetu Crkvu, svakoga od vas pojedinačno i sve skupa. Molite za me, kako ne bih pobjegao, zbog straha, pred vukovima. Molimo jedni za druge, kako bi nas Gospodin nosio i kako bismo mi naučili nositi jedni druge.

Ribarev prsten

Ribarev prsten - I danas Gospodin kaže Crkvi i nasljednicima apostola da ispolove na pučinu povijesti i bace mreže, ako bi pridobili ljude za Evanđelje - za Boga, za Krista, za istinski život.

Drugi znak, kojim se u današnjem bogoslužju predstavlja petrovska služba, jest predaja ribareva prstena. Petrov poziv da bude pastir, što smo ga čuli u Evanđelju, slijedi nakon izvještaja o obilnom ulovu: nakon noći za koje su bezuspješno bacali mreže, učenici na obali vide uskrsloga Gospodina. On im zapovijeda da ponovno bace mrežu, a mreža se tako napuni da je nisu moglu izvući; 153 velike ribe: "I premda ih je bilo toliko, mreža se ne raskinu" (Iv 21,11). Ovaj izvještaj, na koncu Isusova zemaljskoga puta s njegovim

učenicima, odgovara jednom izvještaju s početaka: i tada učenici čitave noći nisu ništa ulovili; i tada je Isus pozvao Šimuna da još jednom isplovi na pučinu. A Šimun, koji još nije bio nazvan Petar, dade čudesan odgovor: Učitelju, na tvoju ću riječ baciti mreže! I eto odmah dodjele poslanja: "Ne boj

se! Odsada ćeš loviti ljude!" (Lk 5,1-11). I danas Gospodin kaže Crkvi i nasljednicima apostola da isplove na pučinu povijesti i bace mreže, kako bi pridobili ljude za Evanđelje - za Boga, za Krista, za istinski život. Crkveni su oci i ovome jedinstvenome zadatku posvetili posebno tumačenje. Ovako kažu: za ribu, koja je stvorena za vodu, smrtonosno je da bude izvučena iz mora. Ona je time odijeljena od svoga životnoga elementa kako bi čovjeku poslužila za hranu. No u poslanju ribara ljudi događa se upravo suprotno. Mi ljudi živimo otuđeni, u slanim vodama patnje i smrti; u moru tame bez svjetla. Mreža Evanđelja izvlači nas iz voda smrti te nas nosi u sjaj Božjega svjetla, u istinski život. I upravo je tako - u poslanju ribara ljudi, nasljeđujući Krista, valja izvesti ljude iz slanoga mora svih otuđenja prema zemlji života, prema Božjem svjetlu. Upravo je tako: mi postojimo kako bismo ljudima pokazali Boga. I samo gdje se vidi Bog, doista započinje život. Tek kad u Kristu susretnemo živoga Boga, spoznajemo što je život. Nismo slučajan proizvod, bez smisla evolucije. Svatko je od nas plod misli Božje. Svatko je od nas željen, svatko je ljubljen, svatko je potreban. Nema ničega ljepšega od toga da nas dostigne, iznenadi Evanđelje, Krist. Nema ničega ljepšega od poznavanja Njega i prenošenja drugima prijateljstva s Njime. Zadatak pastira, ribara ljudi može se često činiti teškim. No on je lijep i velik, jer je to u konačnici služenje radosti, radosti Boga koji želi ući u svijet.

Iz slike pastira, iz slike ribara vrlo jasno izranja poziv na jedinstvo

Jao, ljubljene Gospodine, mreža se raskinula! Ali ne - ne smijemo biti žalosni! Radujmo se zbog njegova obećanja, koja nas neće razočarati, i učinimo sve što je u našoj moći kako bismo prešli put prema jedinstvu što si ga ti obećao.

Htio bih ovdje naglasiti još jednu stvar: kako iz slike pastira, tako i iz slike ribara, vrlo jasno izranja poziv na jedinstvo. "Imam i drugih ovaca, koje nisu iz ovog ovčinjaka. I njih treba da dovedem i glas će moj čuti i bit će jedno stado, jedan pastir" (Iv 10,16), kaže Isus na kraju govora o dobrom pastiru. A izvještaj o 153 velike ribe završava se radosnom izjavom: "I premda ih je bilo toliko, mreža se ne raskinu" (Iv 21,11). Jao, ljubljene Gospodine, ona se sada raskinula!, htjeli bismo ožalošćeni reći. Ali ne - ne smijemo biti žalosni! Radujmo se zbog njegova obećanja, koja nas neće razočarati, i učinimo sve što je u našoj moći kako bismo prešli put prema jedinstvu

što si ga ti obećao. Spomenimo se toga jedinstva u molitvi Gospodinu, poput prosjaka: da, Gospodine, sjeti se što si obećao. Učini da budemo jedan pastir i jedno stado! Ne dozvoli da se tvoja mreža raskine i pomoz nam da budemo službenici jedinstva!

Ne bojte se, otvorite širom vrata Kristu!

Tko dopušta Kristu da uđe u njegov život ne gubi ništa, ništa - baš ništa od onoga što život čini slobodnim, lijepim i velikim

U ovom trenutku moje se misli vraćaju na 22. listopada 1978., kada je papa Ivan Pavao II. započeo svoju službu ovdje na Trgu svetoga Petra. Još uvijek i neprekidno odzvanjaju mi u ušima njegove riječi: "Ne bojte se, otvorite širom vrata Kristu!" Papa je govorio snažnima, moćnicima ovoga svijeta, koji su se bojali da bi Krist mogao uzeti nešto od njihove moći, ako bi mu dopustili da uđe i dali slobodu vjeri. Da, on bi im zasigurno nešto oduzeo: vlast propadljivosti, izvrtanje prava, samovolju. No ne bi oduzeo ništa od onoga što pripada čovjekovoj slobodi, njegovu dostojanstvu, izgradnji pravednoga društva. Papa je govorio usto svim ljudima, osobito mladima. Ne bojimo li se možda svi na neki način da - ako bismo dopustili Kristu da uđe sasvim u nas, ako bismo se sasvim otvorili njemu - da bi On mogao oduzeti nešto od našega života? Ne bojimo li se možda da treba napustiti nešto veliko, jedinstveno, nešto što naš život čini tako lijepim? Nismo li tako u opasnosti da se nađemo u tjeskobi i lišeni slobode? I još je jednom Papa htio reći: ne! tko dopušta Kristu da uđe, ne gubi ništa, ništa - baš ništa od onoga što život čini slobodnim, lijepim i velikim. Ne! samo se u tome prijateljstvu širom otvaraju vrata života. Samo se u tome prijateljstvu doista otvaraju velike mogućnosti ljudskoga postojanja. Samo u tome prijateljstvu doživljavamo ono što je lijepo i što oslobađa. Tako bih danas htio, s velikom snagom i jakom uvjerljivošću, na temelju iskustva dugoga osobnog života, reći vama, dragi mladi: ne bojte se Krista! On ne oduzima ništa, a daje sve. Tko se njemu daruje, prima stotruko. Da, otvorite, širom otvorite vrata Kristu - i naći ćete život. Amen.

Prema IKI pripremio Andrija Anišić

Papa Benedikt XVI. na grobu Pape Ivana Pavla II.

PRVA MISA BENEDIKTA XVI.

Benedikt XVI. prvu sv. misu kao papa slavio je s kardinalima u Sikstinskoj kapeli 20. travnja 2005. Evo nekoliko misli iz propovijedi koju je na toj misi održao.

Punina milosti i mira svima vama (usp. 1 Pt 1,2)! U mojoj duši u ovome času prisutna su dva suprotna osjećaja. S jedne strane, osjećaj nedostojnosti i ljudske uznemirenosti s odgovornosti koja mi je jučer povjerena, kao nasljedniku apostola Petra na ovoj rimskoj stolici, u odnosu prema sveopćoj Crkvi. S druge strane, živo osjećam u sebi duboku zahvalnost Bogu, koji - kako to pjevamo u bogoslužju - ne napušta svoga stada, nego ga vodi kroz vremena, pod vodstvom onih koje je on sam izabrao namjesnicima svoga Sina i postavio pastirima.

Predragi, ova nutarnja zahvalnost zbog dara božanskoga milosrđa unatoč svemu prevladava u mom srcu. I smatram tu činjenicu osobito milošću koju mi posreduje moj časni prethodnik, Ivan Pavao II. Čini mi se kao da osjećam njegovu snažnu ruku koja stišće moju; čini mi se kao da vidim njegove nasmiješene oči i slušam njegove riječi, upravljene u ovom trenutku meni osobno: "Ne boj se!". /.../

Možemo reći: pogreb Ivana Pavla II. bio je doista izvanredno iskustvo u kojem se na neki način mogla osjetiti snaga Boga, koji, po svojoj Crkvi, želi od svih naroda oblikovati jednu veliku obitelj, po sjedinjujućoj sili Istine i Ljubavi (usp. Lumen gentium, 1). U času smrti, suobličen svome Učitelju i Gospodinu, Ivan Pavao II. ovjenčao je svoj dugi i plodni pontifikat, učvršćujući u vjeri kršćanski narod, okupljajući ga oko sebe i čineći da se čitava ljudska obitelj osjeća još više sjedinjenom..."

Prva opća audijencija Benedikta XVI.

Na ovoj audijenciji, koja je bila na Trgu sv. Petra, 27. 04., Papa je među ostalim, protumačio zašto je uzeo ime Benedikt:

Ime Benedikt evocira, osim toga, veličanstveni lik velikog "oca zapadnog monaštva" svetog Benedikta Nursijskog, suzaštitnika Europe zajedno sa svetim Ćirilom i Metodom. Postupno širenje benediktinskog reda kojega je on osnovao izvršilo je golemi utjecaj na širenje kršćanstva na čitavom kontinentu. Sveti se Benedikt radi toga mnogo časti u Njemačkoj i, posebno, u mojoj rodnoj Bavarskoj; on predstavlja temeljno uporište jedinstva Europe i snažno podsjećanje na neporecive kršćanske korijene njezine kulture i njezine civilizacije.

Poznata nam je preporuka koju je taj otac zapadnog monaštva ostavio monasima u svojem Pravilu: "Neka im ništa ne bude važnije od Krista" (Pravilo 72,11; usp. 4,21). Na početku moje službe Petrova nasljednika molim svetog Benedikta da nam pomogne da Krist bude uvijek u središtu našega života. Neka on uvijek bude na prvome mjestu u našim mislima i u svakom našem djelovanju!

Papini prvi radni tjedni bili su puni programa. Evo nekoliko naslova iz IKE koji o tom svjedoče:

- PAPA RATZINGER POHODIO PROSTORIJE KONGREGACIJE ZA NAUK VJERE
- PAPA PREUZEAO CJELOKUPNO KURIJALNO VODSTVO SVOGA PRETHODNIKA
- PAPA BENEDIKT XVI. PRIMIO KARDINALE
- PAPA PRIMIO NOVINARE
- PAPA POHODIO GROB SVETOG PAVLA
- PAPA PRIMIO NJEMAČKE HODOČASNIKE
- PRVA OPĆA AUDIJENCIJA PAPE BENEDIKTA XVI.

Sredstva društvene komunikacije u službi razumijevanja među narodima

/Iz Poruke Ivana Pavla II. za 39. Svjetski dan sredstava društvene komunikacije, 8. svibnja 2005./

Draga braćo i sestre,

U Jakovljevoj Poslanici čitamo: "Iz istih usta izlazi blagoslov i prokletstvo. Ne smije se, braćo moja, tako događati" (Jak 3,10). Sveto pismo nas podsjeća da riječi imaju izvanrednu moć te mogu ujedinjavati i dijeliti narode, stvarajući veze prijateljstva ili uzrokujući neprijateljstvo.

To ne vrijedi samo za riječi što ih izriče jedna osoba suočena s drugom; isto se može reći za komunikaciju, na bilo kojoj razini se ona odvijala. Suvremene tehnologije raspolažu mogućnostima bez presedana da čine dobro, da šire istinu o našem spasenju u Isusu Kristu te da promiču sklad i pomirenje. Pa ipak, njihova loša uporaba može dovesti do ogromne štete, dovodeći do nerazumijevanja, predrasuda, pa čak i sukoba.

Tema koja je izabrana za Svjetski dan sredstava društvene komunikacije 2005. - "Sredstva društvene komunikacije u službi razumijevanja među narodima" - ukazuje na hitnu potrebu promicanja jedinstva ljudske obitelji korištenjem ovih velikih mogućnosti. /.../

II. vatikanski sabor napominje: "Da bi se ti instrumenti ispravno upotrijebili, neizbježno je potrebno da svi oni koji se njima služe poznaju norme moralnoga reda i da ih na tom području vjerno provode u djelo" (Inter mirifica, 4).

Temeljno etičko načelo je sljedeće: "Ljudska osoba i ljudska zajednica svrha su i mjera upotrebe sredstava društvene komunikacije. Komunikaciju bi trebale provoditi osobe na korist integralnoga razvoja drugih osoba" (Etika u društvenim komunikacijama, 21). Prije svega, dakle, sami medijski djelatnici moraju u vlastitome životu oživotvoriti one vrijednosti i stavove kojima su pozvani poučiti druge. To posebice od njih iziskuje ulaganje istinskih napora za opće dobro - dobro koje nije zatvoreno u ograničene interese jedne određene skupine ili naroda, nego obuhvaća potrebe i interese svih, dobro cjelokupne obitelji čovječanstva (usp. Pacem in terris, 132).

Medijski djelatnici imaju priliku promicati istinsku kulturu života, tako da se oni sami ograde od aktualne urote protiv života (usp. Evangelium vitae, 17) te prenesu istinu o vrijednosti i dostojanstvu svake ljudske osobe.

Uzor i primjer svake komunikacije nalazi se u Riječi Božjoj. "Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu" (Heb 1,1-2). Utjelovljena je Riječ uspostavila novi savez između Boga i njegova naroda - savez koji i nas združuje u međusobno zajedništvo. "Doista, on je mir naš, on koji od dvoga učini jedno: pregradu razdvojnica, neprijateljstvo razori u svome tijelu" (Ef 2,14).

U prigodi ovogodišnjega Svjetskoga dana sredstava društvene komunikacije, moja je molitva da se muškarci i žene iz medija zauzmu u rušenju pregrade neprijateljstva koja dijeli naš svijet, pregrade koja dijeli narode pothranjujući nerazumijevanje i nepovjerenje; da znadu koristiti sredstva koja su im na raspolaganju u svrhu jačanja veza prijateljstva i ljubavi koje jasno naznačuju početak Božjega kraljevstva ovdje na zemlji.

FESTIVAL OBITELJI

PAPI OD OBITELJI

Planetarni festival obitelji Familyfest 2005. povezo je cijeli svijet u jednu veliku obitelj. U sportskoj dvorani "Spens" u Novom Sadu - festival obitelji Srbije uz prisustvo predstavnika Crne Gore, Kosova i Makedonije

Događaj pripreman mjesecima održan je 16. travnja ove godine, istovremeno u 200 gradova širom svijeta, koji su u 15 sati povezani sa središnjim događajem u Rimu pomoću 37 satelita, 51 satelitskog kanala i 43 televizijske mreže!

Bilo je predviđeno da svoju poruku skupu uputi papa Ivan Pavao II. Na vijest o njegovoj smrti odmah se rodila ideja da festival obitelji bude izraz zahvalnosti njemu, koji je tijekom svog izvanrednog pontifikata posebnu pozornost posvetio obitelji. Poznate su njegove riječi koje je ponovio više puta: "Obitelji, postani ono što jesi! Ti si živo uprisutnjenje Božje ljubavi!"

Na susretu u sportskoj dvorani "Spens" u Novom Sadu okupilo se oko 1300 ljudi iz cijele Srbije i sa Kosova, predstavnici Crne Gore, koji su do Novog Sada putovali 16 sati, kao i iz Makedonije. Došli su autobusima organiziranim specijalno za tu prigodu. Autobus iz Niša krenuo je već u 4 ujutro.

Festival obitelji bio je i veliki medijski događaj. Osim spotova po raznim lokalnim televizijama, brojnih intervju a danih uoči samog događaja, dvoranu "Spens" posjetilo je i dvadesetak novinara raznih medija.

Svojom prisutnošću važnosti ovog događaja doprinijeli su i beogradski nadbiskup Stanislav Hočevar, zrenjaninski biskup László Huzsvár, grkokatolički egzarh u SCG Đuro Džudžar, evangelički biskup Samuel Vrbovski i izaslanici vladike bačkog Irineja.

Po završetku skupa stigli su brojni dojmovi, izrazi zahvalnosti i ganuća. Evo nekih od njih:

* Nakon iskustva proživljenog na Familyfest-u odlučila sam da ne prekidam odnose sa svojim mužem, od kojeg sam razvedena, i da nikad ne govorim loše o njemu pred djecom - tako će imati lijepu uspomenu na tatu. (Margit T.)

* Prekrasno je bilo povezivanje s Rimom. Osjećala sam snažno jedinstvo sa svim Familyfest-ovima po svijetu. Osjećala sam se povezana s onima iz Azije, Afrike, Amerike... (Žužana E.)

* Vjenčani smo tek kratko vrijeme i zbog toga je Familyfest za nas bio događaj od velikoj značenja. Osjećam novu odgovornost za našu obitelj. (Sonja, Makedonija)

* Imalo je smisla ustati u tri ujutro da bih išao na Familyfest. Mnogo puta stavljam posao na prvo mjesto a ne obitelj. Zahvalan sam Bogu što mogu ponovno početi na pravi način i prave vrijednosti staviti na prvo mjesto. (Toni P.)

* Koreografija mladih vizualno mi je dala i duhovnu poruku. Izražavala je nadahnuće, ljubav i vjeru mladih u jedno ljepše i sigurnije sutra. Na poseban način dirnulo me

je i iskustvo dviju majki iz Izraela i Palestine, kod kojih se osjećalo da je ljubav snažnija od svakog radikalizma, potcjenjivanja i mržnje koji postoje između tih naroda. Bila je to prava lekcija. (Jožef B.)

Protagonisti Familyfest-a bile su, naravno, obitelji. Obitelji sa svim nijansama svog života pokazale su nam svoju vitalnost. Svojim svjedočenjima potvrdile su da je izvor svake ljubavi u ljubavi Božjoj, a s tom ljubavlju moguće je očuvati sklad obitelji, prebroditi sve teškoće, odgajati nove naraštaje, voditi dijalog sa svim članovima obitelji, suočavati se s problemima, bolima, čak i onima naizgled nepremostivim. Obitelj može usaditi u društvo vrijednosti koje živi.

Familyfest je zaista pokazao ljepotu i značaj obitelji u suvremenom društvu.

Neka svjedočenja objavljujemo sa željom da ona i za čitatelje postanu poticaj i putokaz u njihovom životu.

ZARUČNIČKA LJUBAV

Bilo je rečeno da obitelj, ljudska ljubav, ima svoja godišnja doba. To je zakon života, zakon povijesti. Započinje zaljubljenošću, kao munja koja novim svjetlom obasjava voljenu osobu i mijenja život. Mirjana i Branimir pripremaju se za vjenčanje.

Zašto ste se odlučili na taj korak?

MIRJANA: Zato što se volimo i želimo se zauvijek darovati jedno drugome. Kada smo doživjeli prve trenutke zaljubljenosti osjetili smo da nam je poklonjen veliki dar. Živu, novu realnost koja se otvarala pred nama željeli smo sačuvati, dati joj mogućnost da raste i sazrijeva. Zbog toga često razgovaramo o tome kakvu bismo obitelj željeli, o odgoju djece, otvorenosti prema životu, vjernosti. Znamo da je jako važna zajednička molitva za uspješan brak, pa nastojimo i zajedno moliti. Oboje smo kršćani i na čin vjenčanja gledamo kao na sakrament u kojem Bog na nas izliva obilje svoje

milosti. Iako još ni sami nismo riješili mnoga pitanja, jer smo oboje studenti, Bane nije odslužio vojsku, tu je i stambeno pitanje, ipak znamo da je brak ono što želimo. Sretni smo uz tu pomisao da ćemo čitavog života biti zajedno.

Zar se ne plašite da će, prije ili kasnije, i vaš brak doživjeti brodolom kao mnogi drugi?

BANE: Ne bojimo se, jer ovo razdoblje zaruka želimo dobro iskoristiti. Pokušati se upoznati - onakvi kakvi jesmo, s našim karakterima i isto tako s našim ograničenostima. Ponekad, na primjer, primjećujem da Mira očekuje s moje strane više pažnje. Iako meni to nije toliko važno, vidim da se moram mijenjati. Možda je potreban samo jedan pogled da bismo se duboko razumjeli. Primijetili smo da kada jedno od nas učini sebe boljim - i drugi se trudi biti bolji. Kao par mi predstavljamo ogledalo jedno drugome i međusobno se pomažemo.

Već na početku naše veze odlučili smo živjeti u čistoći do braka. Izbjegavamo situacije koje bi nas sputavale u našoj odluci. Više smo u društvu prijatelja i rođaka, pokušavamo biti otvoreni za potrebe drugih. Živeći na ovaj način uvidjeli smo, iako to čudno zvuči, da ni u čemu nismo prikraćeni, već da smo bogatiji. Kada, na primjer, čuvaš novac u banci, poslije je radost veća jer si dobio i kamatu.

Ali živjeti u čistoći je nešto za što se svakodnevno treba zalagati. Sjećam se kada smo jednom zajedno proveli večer, osjećao sam da bi bilo lijepo kada bismo jedno drugom mogli darovati i tjelesnu ljubav. Na neki način to mi se činilo i normalnim. Iznutra sam ipak osjetio da je ljubav koju imamo nešto mnogo veće od takvog trenutka. Gotovo instinktivno sam osjećao da ne smijem popustiti. Sljedećeg dana naš susret je bio pun slobode i velike radosti.

*****

Vesna i Ladislav Huska su iz Subotice, imaju troje dece, čekaju četvrto. Kako se suočavate sa svim teškoćama koje se samo mogu zamisliti?

VESNA: U braku smo pet godina. Kada smo se upoznali, vrlo brzo smo se počeli "zabavljati", ali već nakon mjesec dana smo prestali, jer smo mislili da smo previše različiti, a nikada se nismo htjeli igrati s osjećajima. Poslije godinu dana Ladislav je predložio da našoj ljubavi damo šansu da postane istinska i tako smo počeli iskreni razgovor. Znali smo da sada gradimo nešto veliko, nešto za

cijeli život. Htjeli smo uvijek i u svemu dati mjesta Isusu, što smo posebno doživjeli za vrijeme bombardiranja naše zemlje, kada je Ladislav skoro stalno bio angažiran kao rezervist. Molili smo jedno za drugo i za sve ljude. U tom razdoblju je i došlo do ideje da se vjenčamo, jer, što god se dogodilo, želimo biti jedno!

Počele su ozbiljne pripreme, ali ono najznačajnije događalo se u našoj duši. Oboje smo osjećali da želimo utrošiti život na to da naše zajedništvo raste, da uvijek imamo srce otvoreno za "trenutke istine", kada ćemo jedno drugome govoriti što nam smeta kod onog drugog i što trebamo promijeniti.

Poslije vjenčanja živjeli smo zajedno kod njegovih roditelja, pošto je Ladislav jedina, ali nije nam uvijek bilo lako jer smo iz sasvim drugačijih obiteljskih i društvenih sredina. U našim međusobnim odnosima, pogotovo u odnosima sa svekrom, mnogo mi je pomogla misao da moramo gledati Isusa u drugome. Toliko puta sam u tome našla snage, jer nisam htjela samo poštivati njegove roditelje onako kako se to očekuje od mene, nego i razumjeti ih i voljeti kao svoje vlastite.

Veliku pomoć za učvršćivanje našeg odnosa predstavljalo je prisustvovanje obiteljskim susretima, slušanje drugih kako iz čiste ljubavi iznose svoja bračna i obiteljska iskustva; naučili smo da je u obitelji uvijek najvažnije voljeti prvi - muža ili ženu i, naravno, djecu.

Tako pokušavamo živjeti svakoga dana - u teškoćama odgajanja naša tri divna ali vrlo nestašna sina, u materijalnim teškoćama kojih uvijek ima: na poslu, u problemima naših bližnjih. Nastojimo da naša kuća, a prije svega naše srce, budu uvijek otvoreni za potrebe drugih. Kada su naši prijatelji u nekom velikom poslu ili moraju nekuda ići, pozivamo njihovu djecu da se igraju s našom, iako to često znači promjenu naših planova; često nam dolaze mladi parovi koji se pripremaju za brak i traže neki savjet...

LADISLAV: Još tijekom prvih dana našeg braka, kada smo maštali i planirali zajedničku budućnost, složili smo se da je najbolje da imamo četvero djece - dva dječaka i dvije djevojčice. Do tada ćemo se već pripremiti na roditeljstvo da bismo ih odgajali najbolje što možemo. Ali! "Zatrudnjeli" smo već poslije dva mjeseca braka. Namjerno kažem da smo oboje bili trudni, jer smo sve, baš sve u vezi s našom djecom od početka živjeli zajedno!

Vesna je bila na posljednjoj godini studija, davala je ispite i sve što je učila o djeci prenosila je i meni. Sve to bilo je korisno zato što je imala komplikacija poslije porođaja i ja sam bebi u prvih mjesec dana bio i mama i tata.

To iskustvo zajedničke brige o bebi - sve sam radio ja, osim dojenja, naravno! - pomoglo mi je shvatiti i osjetiti kako treba graditi odnos otac-dijete, pogotovo zato što sa svojim ocem nikada nisam bio tako blizak. Kada sam poslije godišnjeg odmora počeo raditi, bilo mi je teško odlaziti na posao i uvijek sam maksimalno žurio kući da stignem okupati sina i biti s njima. Zbog tog jedinstva nismo ni osjetili onu krizu koju spominju i mnogi bračni parovi i stručnjaci - kao da smo zaobišli i "krizu upoznavanja i prilagođavanja", i "krizu prvog djeteta". Nisam mogao ni zamisliti da budem ljubomoran na Vesninu ljubav prema bebi, jer bio sam u sve uključen pa je ona i meni uvijek mogla pružiti svoju ljubav.

VESNA: Velika bol čitave naše obitelji bile su teške opekline koje je zadobio naš drugi sin Tomislav kada je imao samo 14 mjeseci. Ja sam čekala treću bebu - bila sam u osmom mjesecu - i zbog toga je Ladislav ostao s njim na kirurškoj klinici gdje su mu izvršili transplantaciju kože. Znali smo da moramo biti jači nego što jesmo, i Bog nam je dao snage za sve to...

Kod kuće smo svi živjeli za njegovo ozdravljenje. Posebno me je obradovalo kada je kolega pravoslavni svećenik, i sam otac sedmero djece, pitao može li u liturgiji spomenuti i ime našeg sina. Bila sam presretna!

Ovo su tek neka životna svjedočanstva o mogućoj, pravoj ljubavi i svakodnevnom izazovima s kojima se suvremene obitelji susreću. I druga, vrlo zanimljiva iskustva objavit ćemo u našem kalendaru Subotička Danica (nova).

Organizatori Familyfesta, Beograd

HODOČAŠĆE MLADIH BICIKLIMA

Potaknuti Papinom porukom upućenoj mladima "Dođosmo mu se pokloniti", vlč. **Dominik Ralbovsky** i vlč. **Pósa László** organizirali su hodočašće mladih na biciklima, u Bečeju od 3-6. svibnja. Dani boravka bili su nezaboravni. Skupili smo se sa različitih strana: domaćini, mladi iz Selenče, Ade, B. P. Sela, Oroma, Kule, Vrbasa... Jako je bilo lijepo vidjeti među nama i č. sestre iz grkokatoličkog egzarthata.

U srijedu naveče, kroz uvodno predavanje vlč. Laslo nam je pojasnio smisao hodočašćenja: "pozvani smo da hodom častimo Boga" i potaknuo nas je da poput tri kralja krenemo za Isusom. Svaka crkva koju idući dan pohodimo neka bude Betlehem, "Kuća kruha" gdje ćemo se pokloniti Isusu u Oltarskom sakramentu.

U četvrtak ujutro smo nakon meditacije o "Emauskim učenicima" krenuli na naše hodočašće biciklima. Krenuli smo iz Bečeja, preko naselja B. Gradišta, Nadalja, Tutije, Srbobrana, Radičevića i ponovno se vratili u Bečej. Toga dana smo prešli oko 60 km. Dan je bio podijeljen u tri dijela. Na putu smo razgovarali - i upoznavali se (učenici su međusobno razgovarali...) Nakon ručka smo molili kronicu i bila je prigoda za ispovijed. (Isus im se približi...) a kada smo se vratili u Bečej slavili smo Euharistiju (prepoznaše ga u lomljenju kruha). Misa zahvalnica bila je predivna. Na kraju dana smo pisali pismo Isusu i podijelili iskustva međusobno... Sve nas je jednako nosilo jedno veliko oduševljenje i duboki mir kada smo dolazili u crkvu i imali klanjanje pred Svetohraništem. Doista smo se osjećali poput tri kralja.

U petak na spomendan sv. Dominika Savia, vlč. Dominik slavio je imendan. Prije podne smo upoznavali osobu sv. Dominika Savia a vlč. László je imao predavanje o "Grijehu i krepostima". Nakon svečanog ručka slijedile su imendanske čestitke i rekreacija. Poslije zajedničke svete mise, i kratkog rezimea razišli smo se svojim kućama.

Što na kraju reći? Ovi dani su bili dar od Boga. Uviđamo da mladi žele ovakva hodočašća. Da su spremni na žrtve i odricanja jer one donose plodove mira i radosti za kojima mladi toliko čeznu!

Animatori iz Selenče

PROSLAVA BLAGDANA BL. IVANA MERZA

U subotičkoj župi sv. Roka 10. svibnja svečano je proslavljen blagdan bl. Ivana Merza. Sv. misu je predvodio župnik **Andrija Anišić** u nazočnosti lijepog boja vjernika, osobito djece i mladih. U uvodu u sv. misu župnik je podsjetio na riječi **Ivana Pavla II.** koji je proglašavajući Ivana Merza blaženim u Banja Luci naglasio: "Ivana vam želim dati kao svjedoka Kristova i zaštitnika, ali istodobno i suputnika na putu u vašoj povijesti... On će od danas biti uzor mladeži, primjer vjernicima svjetovnjacima."

U prigodnoj propovijedi okupljenim vjernicima župnik Anišić je podsjetio na "otkriće" iz mjeseca veljače ove godine kada je otkriven članak bl. Ivana Merza koji je on objavio daleke 1925. godine pod naslovom "Hrvatske crkve - Euharistija u povijesti i sadašnjosti hrvatskog naroda". U prikazu toga članka osobito se zaustavio na njegovom završnom dijelu ističući suvremenost poruke toga članka i za vjernike Hrvate u Subotici.

U prisutnima je osobito snažno odjeknula njegova poruka, koja je tako prikladna za proslavu Godine Euharistije: "O Hrvati dvadesetog vijeka! Primajte što češće Jaganjca Božjega, koji je sišao u pšenicu vaših polja i u vino vinograda vaših. Primajte ga što češće, ako želite postati novim ljudima, ako želite da se jednom s nama, djedovima vašim, radujete u nebeskim dvorima bez prestanka pjevajući hvale Gospodu. Budete li zapaštali Tijelo Isusovo, budete li prezirali njegovu ljubav, koja vas dozivlje k sebi iz svih pa i najmanjih svojih crkava, bit ćete već na zemlji nesretni...".

Poslije sv. mise vjernici su se okupili pred slikom bl. Ivana Merza koja se u toj crkvi nalazi od njegove beatifikacije. Ondje su djeca i mladi zajedno sa župnikom predmolili molitvu njemu u čast. /Zv/

KONCERT ZBORA "COLLEGIUM MUSICUM CATHOLICUM"

U organizaciji Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" i Franjevačkog samostana, u franjevačkoj je crkvi u Subotici održana 30. travnja "Večer sakralnih skladbi hrvatskih skladatelja" na kojoj je nastupio zbor mladih "Collegium musicum catholicum" pod ravnanjem **Miroslava Stantića**. Za orguljama je bio **Kornelije Vizin**, a uz zbor je nastupila i **Tamara Štricki** na flauti te **Josip Škofljanec** na trublji. Na programu su bile sakralne skladbe Milana Asića, Mate Leščana, Krste Odaka, opata Ive Perana, Ivana Kokota, Margite Cetinić, Alena Kopunovića Legetina, Albe Vidakovića, Šime Marovića, Loranda Kilbertusa i Anđelka Klobučara.

Mješoviti komorni zbor "Collegium musicum catholicum" djeluje u Subotici 11 godina, a nastao je u subotičkoj župi Isusova Uskrsnuća na poticaj s. Bernardice Đukić sa željom da mladi njeguju i razvijaju sakralnu glazbu. Tijekom svojega postojanja zbor je napredovao te je prešao okvire župnoga pjevanja i muziciranja pa je o Božiću 2004. godine uzeo ime "Collegium musicum catholicum" budući da okuplja mlade katolike koji cijene vrednote sakralne glazbe. Zbor izvodi gregorijanske korale, skladbe skladatelja raznih epoha i to njihov sakralni opus, s posebnim naglaskom na skladbe hrvatskih skladatelja a osobito skladbi Albe Vidakovića. Od samoga početka zborom su ravnale s. **M. Bernardica Đukić**, **Nela Skenderović**, a sada zborom ravna **Miroslav Stantić**. Osim nastupa u Subotici, zbor je nastupao i u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te u Mađarskoj.

/Zv/

BLAGDAN SV. MARKA U SVETOZARU MILETIĆU

U župi Rođenja BDM u Svetozaru Miletiću i ove su godine vjernici proslavili blagdan sv. Marka svečanom sv. misom koju je predvodio župnik **Antal Egedi**. Mlado žito za blagoslov pripremili su članovi KUD-a "Lemeš". Blagoslov žita obilježio je početak priprema za ovogodišnju Dužijancu. Čitanje na hrvatskom jeziku čitala je **Tamara Brkić** a molitvu vjernika **Adrijana Aladžić**, koja redovito čita Božju riječ na misama a ove godine će se i krizmati.

Djeca koja su došla na ovu sv. misu bila su obučena u bujnu narodnu nošnju što je uljepšalo ovo slavlje.

Lucia Tošaki

PROŠTENJE U ŽEDNIKU

Blagdan sv. Marka, zaštitnika žedničke župe, proslavljen je 24. travnja kada se slavi proštenje. Vjernici su se pripravili za proslavu Trodnevnicom, a svečanu svetu misu na samo proštenje predvodio je **mons. József Miocs** na mađarskom jeziku, a **vlč. dr. Oskar Čizmar** na hrvatskom jeziku. Svojim pjevanjem liturgiju su obogatili subotički sjemeništari. U svojoj propovijedi vlč. Čizmar je govorio o životu i značaju svetoga Marka za Crkvu:

Sveti Marko se rodio u Cireni, u sjevernoj Africi, u uglednoj i bogatoj obitelji od oca Pavla i majke Marije. Ta obitelj se kasnije preselila u Jeruzalem. Bili su prijatelji Isusovi, i kao takvi stavili su na raspolaganje Učitelju svoju kuću i majur na Maslinskoj Gori, gdje je Isus često odlazio sa svojim učenicima. Sveti Marko je dakle osobno poznao Isusa, ali nije pripadao krugu učenika. Tek kasnije, kao odrastao čovjek postaje učenikom apostola. U početku je slijedio sv. Pavla, no kasnije se radije priključio sv. Petru, koga je i otpratio u Rim. Tamo je djelovao kao njegov tajnik i tumač. Plod te suradnje je to da je Marko zapisao govore svetoga Petra na grčkom jeziku i tako nastala prvo zapisano evanđelje, nazvano po Marku. A poruka je svetoga Marka da kao što je on slušao pažljivo sveto evanđelje, te zapisa na papir, tako i mi slušamo i čitamo sveto evanđelje, da se tako stranice naše duše ispišu božanskim riječima. Evanđelje je naime ljubavno pismo Isusa Krista svojoj ljubljenoj zaručnici, Crkvi i svakoj otkupljenoj duši. Ako je dakle Isus zaručnik naše duše, bilo bi čudno da ne čitamo i ne slušamo njegovu poruku. Dapače, slijedimo primjer zaljubljenog mladića koji, primivši poruku ili pismo svoje voljene, neće to samo jedanput pročitati, već bezbroj puta, da se svaka riječ ureže duboko u srce i da ljubav još žarče bukti u njegovu srcu. Nek se zapali dakle i u nama po božanskim riječima ljubav prema Vječnoj Ljubavi.

/Preuzeto: www.suboticka-biskupija.info/

Kako sam doživjela Familyfest 2005.

Nakon prvog dijela Familyfesta koji je bio popraćen velikom pažnjom i suzama, za vrijeme stanke razmišljam što je to što ljude animira i ostavlja na njih tako snažan dojam?

Svi vjerujemo u jednoga Boga. Otkuda tolika razlika u intenzitetu susretanja nas vjernika? Na svetoj misi, ako je propovijed duža od 10 minuta, većina nas zijeva, kradom pogleda na sat, a nerijetko "drima". A ovdje tri sata, bez stanke, slušamo i sve je u iščekivanju i napetosti. Svaki izlagač tijekom izlaganja nekoliko puta ponovi: "a onda kada sam spoznao Boga sve je postalo drugačije".

Na osnovu toga nametnuo mi se jedan odgovor, koji možda i neću znati baš točno izreći, ali mislim ovako: Odgajani u vjeri "od malena, imamo neku linearnu svijest" o našoj vjeri. Nikada nismo spremni za neku dionicu svog vjerskog života jasno i glasno reći: "to mi je bilo loše, to je dionica moga života kada je moja

vjera bila mlaka, kada smo bili bliži stranputici nego putu". Kada bismo bili spremni na otvorenost, onda bismo kroz oscilaciju toga vjerskog intenziteta mogli donijeti i iznijeti neke zaključke. Mogli bismo i mi u stilu ovih ispovijesti reći: "Da, Bog je htio da hodam rubom ponora, ali me je i onda pazio i čuvao, tako da je moja vjera kroz to pročišćena i ojačana."

Možda nas često, i naše kruto držanje koje ne obećava razumijevanje, čini dalekim za nekoga tko je spreman svjedočiti o svom životu do spoznaje i nakon spoznaje Boga. Mislim da je tajna uspjeha raznih pokreta upravo u tome. Neposrednost, pristupačnost i sposobnost za prihvaćanje svakoga tko je u bilo kojoj dobi susreo Boga.

Skloni smo formi, a zaboravljamo da nas Bog svakako vidi onakvima kakvi smo, ma koliko se mi trudili prikazati sebe u klišeu zamišljenog vjernika.

Tako sam sebi pokušala objasniti zašto recimo naše svibanjske pobožnosti ne rastu iz dana u dan a "Fokolari" će nakon ovoga susreta dobiti veliki broj simpatizera.

Iza nas je vrijeme komunizma. Skoro svi uspješni ljudi u tom vremenu bili su komunisti a mnogi i doušnici režima. Kada bi tko o tome progovorio? Ne, mi smo sveti, nepogrešivi, nedodirljivi. A ako slučajno i imamo raspad obitelji ili što slično, mi smo i dalje sveti, nepogrešivi a kriv je netko tamo... Nikada ne ćemo među nama čuti kakvu izjavu poput ovih koje smo danas čuli. Nismo kadri sagledavati sebe kroz dionice, a kamoli govoriti o tome.

Svaka ispovijest koju sam danas čula, bila je prožeta zrelošću i odlučnošću. I kao da su svi ti ljudi poručivali: "Da, i to sam bio ja, i taj griješnik čovjek je dio mene... ali danas, otkad sam spoznao Boga, sve je drugačije, lakše i bolje!"

Kata Milodanović Ostrogonac

BLAGOSLOV ŽITA NA BIKOVU

Prva u nizu manifestacija Dužijance 2005. bio je blagoslov žita. Ove je godine Organizacijski odbor Dužijance 2005. godine odabrao da to bude na Bikovu. Blagoslov žita bio je na blagdan sv. Marka, 25. travnja, na njivi čiji su vlasnici **Antun Gabrić**, **Stanko Kujundžić** i **Josip Rajčić**. Na ovoj će se njivi održati i Natjecanje risara.

Blagoslov žita je vjerski obred koji je kako našim precima, tako i nama sada od velike važnosti. Župnik mjesne crkve na Bikovu **vlč. Julije Bašić** u koncelecijaciji s **dr. Andrijom Kopilovićem** predvodio je misno slavlje, a nakon mise krenula je svečana procesija uz pjevanje Litanijskih Svih svetih. Kao nekada, čitala su se četiri evanđelja i poslije svakog svećenik se okrenuo na jednu od četiri strana svijeta, moleći pri tome za sve usjeve. Nakon toga gosti su se zadržali na domjenku na salašu **Gabrijele** i **Grge Tikvickog**.

Običaj blagoslova žita na Markovo održao se do današnjih dana, naravno, ne u izvornom obliku. Zahvaljujući Organizacijskom odboru Dužijance ovaj, kao i drugi običaji vezani uz Dužijancu, neće nestati. /A. P./

BLAGOSLOVLJENA BOLNIČKA KAPELA U SRIJEMSKOJ MITROVICI

Bolnički centar u Srijemskoj Mitrovici sagradila je Petrovaradinska pukovnija te ga je 7. svibnja 1826. godine blagoslovio mitrovački župnik **Josip Stanić**. Danas je ovo jedini bolnički centar u cijelom Srijemu. Crkva je brigom za bolesnike u ovoj bolnici prisutna od njenog nastanka, po svećenicima koji su obilazili bolesnike, a posebno po milosrdnim sestrama svetog Križa koje su 80 godina radile u bolnici brinući o bolesnicima. Prije četiri godine, prigodom 175. godišnjice bolnice, bolnica je počela izgradnju kapele u krugu bolnice. Tada su temelje nove kapele blagoslovili episkop srijemski g. **Vasilije**, pomoćni biskup đakovački i srijemski i generalni vikar za Srijem mons. **Đuro Gašparović** i tadašnji grkokatolički župnik o. **Stefan Pitka**. Kroz četiri godine bolnica je nastavila izgradnju ove kapele te je ove godine ona konačno i dovršena.

Rekavši kako uprava bolnice brine da liječnici u bolnici liječe tijelo, ali se izgradnjom kapele pobrinula da se u bolnici može liječiti i duša, na dan bolnice 7. svibnja ove godine, upravnik g. **Duško Madžić** predao je dovršenu bolničku kapelu na ravnopravnu uporabu trima tradicionalnim Crkvama prisutnim u Srijemskoj Mitrovici - Pravoslavnoj, Rimokatoličkoj i Grkokatoličkoj. Kapelu je blagoslovio pomoćni biskup đakovački i srijemski i generalni vikar za Srijem mons. **Đuro Gašparović** uz sudjelovanje grkokatoličkog župnika o. **Mihajla Režaka**. Moleći Božji blagoslov za ovu crkvu, za sve ljude dobre volje koji će se ovdje okupljati na molitvu, i za sve one koji u svojoj bolesti trebaju i ljudsku i Božju pomoć, biskup **Đuro Gašparović** predvodio je prvo liturgijsko slavlje u ovoj kapeli. Nakon blagoslova u kapeli će se redovito slaviti svete mise za bolesnike koji nisu vezani za krevet i na taj način poboljšati već bogata pastoralna briga za bolesne iz cijelog Srijema.

Krunoslav Đaković

SUZE I RADOST U IRIGU

Zemaljski nas rastanci uvijek rastuže. Tako su se vjernici Vrdnika oprostili od Marije Buha (91), majke pet kćeri, i Jozefine Krpan (81), pravedne žene, svjedokinje majčinstva i služenja (suprug joj je bio slijep). Po prvi je put iriški župnik **Blaž Zmaić** vodio sahranu u pravoslavnom selu Rivica (na hrvatskom i njemačkom jeziku) kada je u vječnost ispratio Talijana Michelea Elia di Vitisa, koji je uvijek bio spreman svima pomoći pa su ga zbog toga svi voljeli.

U župi i svim filijalama proslavljen je i blagdan sv. Josipa radnika. U korizmi smo redovito obavljali pobožnost Križnoga puta. Pripremivši se uskršnjim ispovijedima, rado smo dočekali Veliki tjedan, kada smo uronili u otajstvo križa i u njegovom svjetlu promatrali tajnu patnje. No, i na samu Cvjetnicu bili smo dionici jednog tužnog rastanka kada je sahranjena Marija Kukić, mučenica života, koja je ostala sama, bez ikoga svoga. Pokopali smo je dostojanstveno uz brigu g. Milana Škorića i Crkve. Osobito smo duboko proživjeli sveto Trodnevlje - Veliki četvrtak, petak i subotu. Vazmeno bdjenje svečano smo proslavili u Šatrincima i Irigu, uz nazočnost mnoštva vjernika. Tako smo započeli proslavu Uskrsa - blagdana novog života. Svečane sv. mise smo imali u Irigu i Vrdniku, a na uskršni ponedjeljak u Irigu, Šatrincima i Dobrodolu gdje je po sakramentu krštenja doista novim životom započeo živjeti Norbert Papa.

Nakon ovih slavlja župnik je otišao na operaciju kuka, uz svesrdnu molitvenu podršku župljana. Operirao ga je osobitom brigom i pažnjom prim. dr. Zoran Ganić na Banjici, koji rado navraća i u našu crkvu, a na Novu godinu u našoj crkvi bila je i sv. misa, iako su pravoslavne vjere, za pokojne Anku i Milicu, koje su majka i tetka njegove supruge Dušice.

Župnik i ovim putem izražava njemu i osoblju ortopedije zahvalnost za uspješnu operaciju.

Na nedjelju Dobrog pastira župnik je već bio među nama i redovito obavlja svoje dužnosti. Za vrijeme njegovog odsustva u Šatrincima je pokopan Kalman Birinji (67), koji je umro radeći na njivi, a sahranio ga je đakon iz Rume.

Ovo izvješće započeo sam sa suzom a završavam s radošću što je naš pastir ponovno među nama, za što smo osobito zahvalni Isusu, kojega želimo oduševljeno slijediti. /f. f./

Sveti Florijan slava vatrogasaca u Mužlji

U crkvi Imena Marijina u Mužlji u nedjelju, 8. svibnja svečanom sv. misom vatrogasci su proslavili svog nebeskog zaštitnika sv. Florijana.

Unatoč lošem vremenu na slavlje se okupio lijepi broj vjernika. Bilo bi ih i više da Banat nije zahvatila strašna poplava u Jaši Tomiću (Módos) i okolici. Ondje je vodena stihija rušila i odnosila kuće, uništavala živote ljudi i stoke i poplavlila veliko područje prema Romunjskoj. Odande je voda i došla u našu zemlju, a do tamo s Karpata, gdje su se topljenju snijega pridružile i obilate kiše. Ovakvu poplavu stari ljudi ovdje ne pamte i kažu da ih nije bilo cijelih 125 godina.

Poslije sv. mise bilo je i krštenje te je čitavo slavlje bilo u ozračju vode. Prvo čitanje je govorilo o općem potopu. Čitanje je vrlo lijepo pročitao vatrogasac **Géza Bodó**. Drugo čitanje je pročitala djevojka **Enikő Mezei**. Evandjelje je pročitao jedini stalni đakon u Banatu **Zoltán Sándor**. Misio i propovijedao je salezijanac **Janez Jelen**. U svojoj propovijedi on je naglasio: "Slično, kao u općem potopu, slijeva se vodeni potop na sela i župe, koje su nam blize i drage. U tim selima živi puno katolika. Naročito je žalosna činjenica da je malo selo Busenje (Káptalan) - takoreći potpuno izbrisano s lica zemlje. Kad sam govorio s jednim bolesnikom koji sada leži u bolnici, on mi je rekao kako se razbolio dok se borio s vodenom stihijom, u nastojanju da spasi imanje i ljude. Divio sam se tom junaštvu. Koliko ovih dana hrabrih i požrtvovnih ljudi je priskočilo u pomoć unesrećenima. Tu se na djelu pokazala solidarnost i kršćanska ljubav i ona još traje. U pomoć je priskočio među prvima katolički Caritas iz susjedne Mađarske. Prošle nedjelje je sva milostinja po banatskim crk-

vama bila namijenjena ugroženima od poplave, a i mi svećenici smo dali lijepi prilog od one pomoći koju smo dobili iz Njemačke, iako i mi imamo mnoge ekonomske probleme.”

Propovjednik je naglasio da je Noa nakon potopa napravio oltar i Bogu prinio žrtvu zahvalnicu. Tako moramo i mi svi Bogu zahvaljivati za sva dobročinstva kojima nas obasipuje. Ne samo mi, koje ta katastrofa nije pogodila, nego i oni, koji su možda u poplavama izgubili sve - sačuvavši ipak najvrednije - a to je ljudski život, trebaju biti Bogu zahvalni...

Opći potop je potopio i uništio sve - pa i tadašnje ljude. I danas vlada u svijetu potop - mržnje, zavisti i prijehira. To dovodi do svađa, tučnjava pa i ratova. Strašan grijeh je uništavanje nerođenih života. Protiv vodene stihije se teško boriti - ali protiv potopa grijeha se možemo boriti. Isus nam je za to među ostalim darovao i svete sakramente.

U nastavku propovijedi na mađarskom jeziku o. Janez je podsjetio na život i primjer sv. Florijana te naglasio da je on uzor vjernosti, strpljivosti i hrabrosti: “Čuli smo na početku kako vodena stihija sve pred sobom uništava. Ipak se nađu hrabri ljudi, koji utvrđuju nasipe, spašavaju ljude i stoku. Kad se voda povuče, gradit će nove kuće i ljudima pomoći da se vrate na svoja imanja. Budimo tako i na duhovnom polju apostoli, koji će utvrđivati nasipe dobra protiv poplave mržnje. Vatrom ljubavi gasite taj najopasniji požar. Onda ćemo jednom svi mi biti dostojni doći u raj, gdje ćemo sa sv. Florijanom, s blaženom Djevicom Marijom i sa svima svetima kroz svu vječnost pjevati hvalu i slavu nebeskom Jaganjcu. S vodom pokajanja i svetom ispovijedi ćemo, pak, pogasiti vatru paklene muke i otvoriti sebi i našim dragima radosti raja, u kojem teku žive vode.”

Na kraju svete mise pjevači su pod ravnanjem profesorice **Valérie Gulyás** otpjevali još narodnu himnu te s jednom marijanskom pjesmom zaključili ovu lijepu svečanost. Neka Bog blagoslovi i poživi sve vatrogasce!

Janez Jelen, salezijanac

Dominik Savio na mužljanskoj Peskari

Blagdan sv. Dominika Savia vjernici su svečano proslavili 6. svibnja ove godine na mužljanskoj koloniji u Ulici Tóth Istvána 16. Sv. Dominik je zaštitnik ministranata i crkvenih pjevača ali i majki koje očekuju djecu i roditelje. Vjernici i ministranti rado se su okupili u ovo novo svetište mladog

Dominika (1994.) koje resi lijepa oltarna slika salezijanca **Cirila Jerića**. Sv. misu su slavila tri salezijanska svećenika: župnik **Stanko Tratnjek**, ravnatelj internata Emaus **Stojan Kalapiš** i dušobrižnik bolesnika **Janez Jelen**, koji je propovijedao.

On je u svojoj propovijedi podsjetio na jedan zanimljiv događaj iz njegovog

života. Jednog dana Dominik je zamolio don Boska da ga pusti kući. Nije mogao znati da mu se majka nakon porođaja nasmrt razboljela. Kad joj se Savio približio, poljubio ju je u čelo i oko vrata joj stavio traku sa slikom Majke Božje; preporučio je ukućanima da obave devetnicu u čast Marije Pomoćnice, uvjeravajući majku da će ozdraviti. Nakon toga on se vratio u Torino. I zaista - njegova majka je odmah ozdravila na čuđenje i iznenađenje liječnika. Od tada je Dominik više puta čudesno pomogao majkama, koje su stavile njegov škapular oko vrata i tako je postao zaštitnik majki koje očekuju dijete kao i napose majki poslije poroda.

Poslije svete mise domaćini su počastili vjernike u dvorani.

Janez Jelen, salezijanac

POKOP SKOPSKOGA BISKUPA JOAKIMA HERBUTA

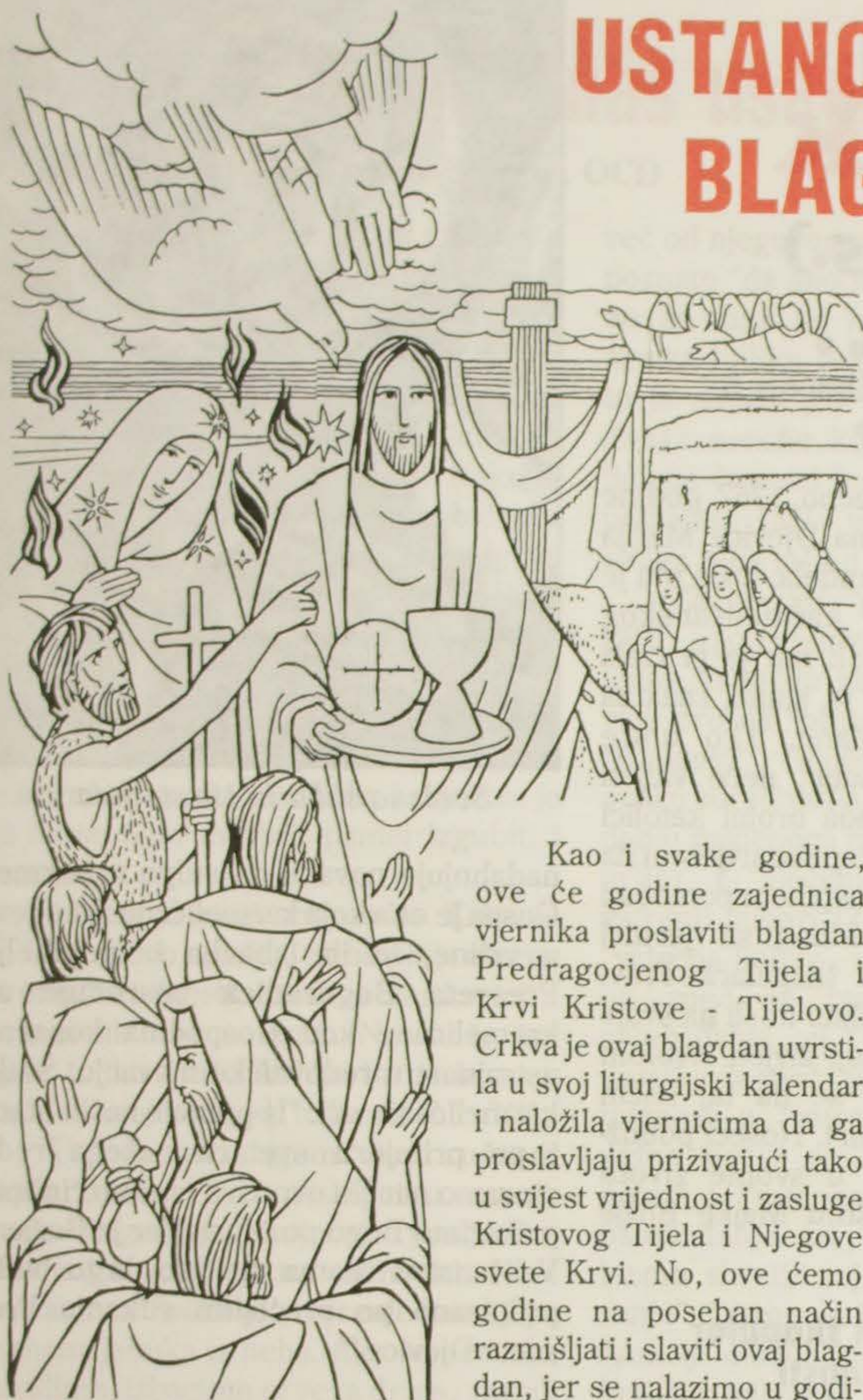
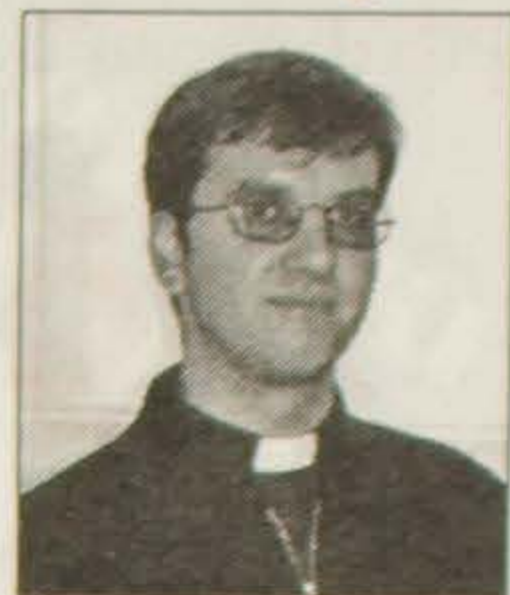
Pogreb skopskog biskupa **Joakima Herbuta**, koji je preminuo u Skopju 15. travnja, održan je u ponedjeljak 18. travnja. Nakon oproštaja i svečane mise zadušnice u Skopju, tijelo biskupa Herbuta preneseno je i položeno u grobnicu u apsidi katedrale Sv. Nikole u Ruskom Krsturu. Svečane četvero-satne obrede predvodila su deseterica biskupa i 40 svećenika istočnoga i zapadnoga obreda, u nazočnosti apostolskog nuncija u Srbiji i Crnoj Gori nadbiskupa

Eugenija Sbarbara, uz sudjelovanje 60 redovnica različitih redovničkih zajednica te više stotina vjernika. Glavni predvoditelj obreda bio je apostolski egzarh u Ruskom Krsturu **Đuro Džudžar**, uz križevačkoga vladiku **Slavomira Miklovša** i apostolskog administratora Skopske biskupije **Kiru Stojanova**. U pogrebnim obredima sudjelovali su beogradski nadbiskup i metropolit **Stanislav Hočevar**, subotički biskup **Ivan Péntzes**, zrenjaninski biskup **László Huzsvár**, pomoćni sarajevski biskup **Pero Sudar** te u ime đakovačkog i srijemskog biskupa **Marina Srakića** dvojica pomoćnih biskupa **Đuro Gašparović** i **Đuro Hranić**. Pogrebna liturgija, slavljena u liturgijskom ruhu bijele boje koje se nosi kroz uskršno vrijeme, započela je obredima Službe riječi, u kojoj je, uz pripadajuće antifone i zazive, pročitano pet biblijskih čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta te pet čitanja iz evanđelja. Slijedila je svečana služba božanske liturgije nakon koje su se slavitelji ponovno okupili oko tijela preminuloga biskupa te ljubeći obredno raspelo položeno na lijes, zajedno s pokojnikovim bratom, trima sestrama i ostalom rodbinom, izvršili čin posljednjega oproštaja.

Mons. Joakim Herbut rođen je 14. veljače 1928. u Ruskom Krsturu. Teološki studij završio je na Katoličkome bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, a doktorirao je iz kanonskog prava na Lateranskom papinskom sveučilištu u Rimu 1966. Za svećenika je zaređen u konkatedralnoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu. Za biskupa ga je posvetio vrhbosanski nadbiskup **Smiljan Franjo Čekada** 1969. godine u sarajevskoj katedrali Srca Isusova. Apostolskim vizitatorom za katolike bizantskog obreda u Makedoniji imenovan je 3. srpnja 1977. Bio je i član Komisije za reviziju Istočnog kanonskog prava. (IKA/BTU)

Uređuje i piše: dr. Marinko Stantić

USTANOVLJENJE BLAGDANA TIJELOVA

Kao i svake godine, ove će godine zajednica vjernika proslaviti blagdan Predragocjenog Tijela i Krvi Kristove - Tijelovo. Crkva je ovaj blagdan uvrstila u svoj liturgijski kalendar i naložila vjernicima da ga proslavljaju prizivajući tako u svijest vrijednost i zasluge Kristovog Tijela i Njegove svete Krvi. No, ove ćemo godine na poseban način razmišljati i slaviti ovaj blagdan, jer se nalazimo u godi-

ni posvećenju Euharistiji, čije se prilike upravo u ovom sakramentu nalaze.

Htjeli bismo ovim putem podučiti i prisvijestiti sebi razlog i razvoj ovog blagdana kroz povijest. Kada se i kako počeo slaviti blagdan Tijelova? Zašto je ovaj blagdan važan za naš duhovni život? Kakve plodove nosi, te koliko nam pomaže u našem rastu u vjeri i pritjelovljenju s Kristom, što je naša kršćanska zadaća? No, krenimo redom.

Povijest blagdana Tijelova

Od XIII. stoljeća nadalje euharistijska pobožnost raste i ima svoj vrhunac u ustanovljenu blagdana Tijelova zahvaljujući papi **Urbanu IV.**, a kao plod upornog zalaganja **sv. Julijane**, prve opatkinje augustijanki u Mont-Conrillonu (Liege). S liturgijskim blagdanom Tijelova, koji je ubrzo postao najpopularniji pučki blagdan zapadnog kršćanstva, euharistijska pobožnost postala je javni crkveni kult. Svrha tog kulta je ovako opisana u buli ustanovljenja: iskazati zahvalnost Kristu za sakrament, pomutiti heretike, dati zadovoljštinu za nepoštivanje i nemar za vrijeme mise, pripremiti se za dostojno primanje sv. Pričesti. Vlastiti ritual ovog blagdana je euharistijska procesija s Presvetim u kojoj sudjeluju svi crkveni i građanski dostojanstvenici zajedno s narodom. Procesija se završavala blagoslovom s Presvetim.

Međutim, nošenje Presvetog i blagoslov na kraju procesije nisu zadovoljavali potrebu pobožnog puka koji traži dulje izlaganje Presvetog na oltaru. Tako pokaznice, u kojima su čuvali relikvije mučenika, postepeno postaju pokaznice za Presveto. Treba ipak primijetiti da javno čašćenje Presvetog nije doprini-

jelo gotovo ništa većoj euharistijskoj pobožnosti za vrijeme mise, tj. češće primanje sv. pričesti.

Euharistijska pobožnost nakon Tridentuskog sabora

Euharistijska se pobožnost stalno razvijala do kraja XVI. stoljeća, i premda je katkad bilo pretjerivanja, u biti je ostala pravovjerna. Žestoki napad na euharistijsku pobožnost došla je od protestanata koji su optužili nošenje Presvetog kao idolopoklonstvo. Tridentinski sabor je 1551. osudio kao herezu tvrdnje protestanata i definirao kao dogmu stvarnu prisutnost Kristovu pod prilikama kruha i vina nakon mise. Euharistijska pobožnost živi svoj uspon, rađaju se nove redovničke kongregacije koje imaju za svoju duhovnost vječno klanjanje u znak zadovoljštine.

Svjetla i sjene euharistijske pobožnosti

Nema sumnje da je euharistijska pobožnost, koja traje već više od tisuću godina, skrenula pozornost kršćanskog puka na stvarnu prisutnost Krista u hostiji. No istovremeno je gotovo potisnula u drugi plan misu. Unutar same mise pretvorba je postala vrhunac misnog slavlja, potisnuvši u drugi plan službu čitanja. Potrebno je shvatiti da euharistijska pobožnost nema vlastitu autonomiju bez sv. mise. Upravo je to učinio Drugi vatikanski sabor: vratio je euharistijsku pobožnost u zakonite okvire.

Ne smijemo ipak biti nepravedni niti prema prošlosti: za mnoge svece euharistijska pobožnost je bila njihov put posvećenja. U Crkvi se razvija duboki misticizam, koji se hrani upravo intimnim, osobnim odnosom s Isusom prisutnim u tabernakulu. Značajno je i to da su najveći mistici dobili svoje mistične objave upravo u adoraciji pred Presvetim: Sv. Franjo Asiški, Sv. Toma Akvinski, Sv. Bonaventura, Sv. Klara Asiška, Sv. Katarina Sijenska, Sv. Ignacije Loyola, Sv. Ivan od Križa, Sv. Terezija Avilska, Sv. Marija Margareta Alacoque, a u novije vrijeme Sv. Mala Terezija, Sv. Ivan Vianney, Charles de Foucauld, i mnogi drugi.

Koncilska reforma

Temelj koncilske reforme o štovanju Presvete Euharistije izvan mise nalazi se u tvrdnji da sve djelovanje Crkve smjera prema liturgiji, pa prema tome i Euharistija ima intimnu povezanost sa sv. misom. Iz toga slijedi da euharistijska pobožnost nije nešto paralelno sa svetom misom, nego ovisno o njoj i ne može je nikad zamijeniti.

Smisao euharistijske pobožnosti sastoji se u produženju euharistijske milosti. Opravdanost euharistijske pobožnosti proizlazi i iz činjenice da je euharistija "trajan sakrament". Stoga euharistijska pobožnost ne samo da ima čvrste teološke osnove, nego je i preporučena od Crkve.

(Slobodan sažetak iz knjige: Giuseppe de Rosa, *Li amo sino alla fine. Teologia e spiritualité dell'Eucaristia*, La Civilté Cattolica 2003, str. 147-162).

Priredivač ove stranice Zvonika i ovog se puta zahvaljuje o. Mihályu Szentmártoniju D.I., za pomoć pri realizaciji ove stranice.

16. svibnja

Šimun Stock

(* oko 1200. + 16. V. 1265.)

- Hodočasnik s Karmela • slavan po čudesima •
- doživio duboku starost • malo izvora svjedoči za Šimuna •
- od Gospe primio karmelićanski škapular •

Pobožan pustinjač iz engleskog Kenta

Iz pisanih izvora, što potječu s kraja XIV. stoljeća, znamo o svecu škapulara ovo: "Šimun Stock, iz Engleske provincije, generalni prior, čovjek svet i slavan po čudesima, umro 16. svibnja, 1265. godine i pokopan u Bordeauxu." Ondje se nalazio na vizitaciji te provincije. Ostale točne vremenske podatke o njegovu životu, na žalost, ne znamo. Za godinu svečeve smrti uzima se općenito 1265., a neki spisi govore da je doživio visoku starost. O svetom Šimunu Stocku svjedoče tri izvora: dominikanac Gerard spominje ovog sveca kao prvog karmelićanskog generalnog priora. Drugi izvor je katalog generalnih karmelićanskih priora, a treći je jedan kalendar iz 15. stoljeća. To su najpouzdaniji, pa ipak oskudni izvori. Rođen je oko 1200. godine u engleskoj grofoviji Kent.

Hodočasnik postao karmelićanin

Ime Šimun je hebrejskog podrijetla a znači uslišanje. Jedna predaja govori da je Šimun živio u šupljini drveta kao pustinjač. Neki njegovo ime Stock izvode iz činjenice da je živio u šupljini drveta. Predpostavlja se da je kao mladić hodočastio u Svetu Zemlju, gdje je pohodio Karmel. U domovinu se vratio kao karmelićanin s dvojicom braće oko 1241. godine. Uskoro je izabran i za generala karmelićanskog reda sa sjedištem u gradu Aylesford. Sve je učinio da se red raširi po Engleskoj i svijetu. Dok se red tako širio i jačao, Šimun je imao velikih teškoća, u kojima se osjećao preslabim. Nije nalazio pomoćnika ni savjetnika.

Škapular znak Gospine zaštite

U velikim protivštinama sveti se Šimun obratio Blaženoj Djevici Mariji s molbom da mu bar ona dade kakav znak

svoje nakonosti. I konačno, 1262. godine mu se ukazala Blažena Djevica Marija okružena mnoštvom anđela. Dala mu je škapular kao dio karmelićanskog redovničkog ruha. Dok mu je pružala škapular rekla je: "To je, sinko, znak za tebe i sve karmelićane. Tko umre obučen u sveti škapular, neće vidjeti vječne vatre." I od tada brojni katolici nose karmelićanski škapular uvjereni da će Božjom milošću, Gospinom pomoću i doći u vječnu radost. Mnogi su vjernici u Bratovštini svetoga škapulara. Pravi nosilac škapulara ozbiljno misli na svoje vječno spasenje, nastoji živjeti životom dobra kršćanina, pa se na taj način najbolje sprema na smrt. Noseći pobožno Gospin škapular u svome životu osjeća i posebnu zaštitu Majke Božje Karmelske.

Sveti Šimun i škapular u umjetnosti

Svetog Šimuna slikari obično prikazuju odjevena u karmelićanski habit, a često i s plamenim jezicima paklenoga ognja, zbog toga što mu je Gospa obećala da će nosioci toga svetoga znaka biti očuvani od pakla. Na mnogim slikama svetac kleči ili stoji do nogu Majke Božje Karmelske, a ona mu predaje škapular. Svečeva velika pobožnost prema Gospi na brojnim je slikama izražena jezikom umjetnosti svjedočeći o njegovoj popularnosti, koja je bila kadra nadahnuti tolike umjetnike.

Presveta Euharistija i sveta Bogorodica - izvori Šimunove svetosti

Sveti Šimun je stekao velike zasluge za raširenje karmelićanskog reda u Engleskoj i čitavoj Europi. U duhu tradicije karmelskoga reda i Šimun Stock je, kao karmelićanin, bio veliki štovatelj Presvetog Oltarskog Sakramenta i Majke Božje. Sav je bio posvećen Bogu i Bogorodici. Već u novicijatu je osjetio i proživio sigurnost da je Marija ona koja

Svečena slika iz 19. stoljeća

nadahnuje novake da stupe u Karmel. Gospa je ona koja karmelićane zaodijeva u vrline, te ih izbavlja iz pogibelji. Presveta Bogorodica posreduje za karmelićane kod Gospodina konačnu ustrajnost u redovničkom zvanju. Svaki karmelićanin uči: "Iz predaje naših otaca i po primjeru svetaca našega reda moramo naučiti ovo: Sve ono što činimo, prikažimo Bogu po Mariji, jer je Božjem Veličanstvu veoma ugodno da to bude prikazano po prečistim rukama Presvete Djevice."

Zaštitnik je karmelićanskog reda i grada Bordeauxa. Njegove su moći 1951. godine prenijeli u Aylesford.

Zahvaljujući snazi Duha Svetoga, djeca Božja mogu donositi plodove. Onaj koji nas je ucijepio na pravi trs, dat će da donesemo "plod Duha: ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, vjernost, blagost, uzdržljivost" (Gal 5,22-23). "Duh je naš život": što se više odričemo sebe, to se većma "po Duhu ravnamo" (Gal 5,25).

/KKC 736/

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

“Adam u nas usadio trn...”

Piše: o. Ante Stantić, OCD

Stanje duše, po istočnom grijehu, o kojem sam pisao u prethodnom prikazu, SB Gerard Tomo ovako opisuje: “Po istočnom grijehu duša i tijelo su namazani paklenim medom... Od toga se meda opere duša po krštenju. Ipak ostaje nagnuće za tim medom.” Kako bi što pristupačnije predočio običnom puku što je istočni grijeh i kako njegove posljedice podilaze čovjeku i što učiniti kako bismo smanjili njegov utjecaj na odnose s Bogom, dodaje: “Pijanica (alkoholičar), kada se otrijezni, opere svoje lice i razum, ali ipak, u njemu ostaje nagnuće prema alkoholu, i svjestan je da će se opet uvaljati, pamet izgubiti i osramotiti se.”

“Adam je u nas trn usadio. Kako se ne bi na novo usadio, treba po pravome siromaštvu živjeti, nikakvu svojinu ni u ustima ni u srcu imati. Ne može trn tijelu toliko štetiti koliko to može nagnuće za svojinom, jer to ne da mira”(1).

U jednom drugom vlastoručnom zapisu upućuje kako postupati u umanjanju negativnog utjecaja posljedica istočnoga grijeha na duhovni život kršćanina: “Svako je stvorenje kao lijepa rumena jabuka iz neba. Ako se ucvala, izvadimo, izbacimo crve, a drugo (ostali dio) slatko uživajmo veselo. Crvljivo je svako stvorenje zbog Adamove grešne želje, ali ozdravlja po našoj dobroj volji. Svako je stvorenje kao udarena jabuka, (jamačno po istočnom grijehu) i zato trune, ali trulinu, nevaljala nagnuća, treba isjeći.”(2) Cijeli rad na duhovnome planu je zato u tome da se oslobodimo onoga što je u “nagnućima trulo”, “pakleni med”, ili drugim riječima, sebičnost i oholost: očito oslobađanjem od negativnog utjecaja “paklenoga meda”. Upućeni u sustav učenja sv. Ivana od Križa, čiji je učenik naš SB, lako će razumjeti da se ne “oslobađamo nagnuća”, to jest primjesa sebičnosti i oholosti, kako bismo ostali prazni nego kako bismo se oslobodili ropstva “nagnuća”, “strasti”, preusmjerili “nagnuća” prema plemenitim stvarima: “Kad sam prazan onda sam sposoban da me Bog napuni i nakiti”(3), precizira o. Gerard Tomo.

Treba “Stamaniti nagnuća”(4), tj. pročistiti čovjekovu afektivnost, “nagnuća” ili “sebičnost” i preusmjeriti je prema plemenitim stvarima. Gerardu je

već od njegovog ulaska u karmelski red poznato “da ono što je čovjeku urođeno on se toga ne može riješiti ali može prema boljim dobrima preusmjeriti”, a to je naučio još u novicijatu iz knjige *Pouke novaka* koju je napisao karmelitanin Ivan od Isusa i Marije.(5) Taj se priručnik rabio u novicijatima karmelskoga reda još i u moje doba.

Za proces “preusmjeravanja” Gerard upotrebljava dva termina, koji jedan drugoga nadopunjuju i objašnjavaju proces “preusmjeravanja” a to su: “strogost” i “liječenje”. “S pravom strogošću surađivati s milošću Božjom u skidanju paklenoga meda sa sebe i sa svijeta”(6), i “liječenje bolne rane putem vatrene ljubavi”(7). Jasno je da je riječ “vatrena ljubav”, uz milost Božju, ključna riječ za razumijevanje procesa oslobađanja od “nagnuća”, “od sebičnosti” a da riječ “strogost” označava postojanost u “vatrenoj ljubavi”. Vrlo je važno uočiti smisao i funkciju “strogosti” i “vatrene ljubavi” u procesu oslobađanja od sebičnosti kako ne bismo shvatili taj proces kao “potiskivanje”. “Strogost i vatrena ljubav” su u funkciji oslobađanja od “nagnuća” i u funkciji njihovog “pročišćavanja” i usmjeravanja prema rastu u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Uz “vatrenu ljubav” potrebna je i “strogost”, to jest postojanost, dosljednost, principijelnost, jer proces “oslobađanja od sebičnosti” nije bezbolan, i zato, kako ne bismo klonuli, zahtijeva postojanost, “strogost”, disciplinu, jer dok duša, u procesu oslobađanja “čini sve iz ljubavi, ona treba i trpjeti sve s užitkom ljubavi”, zapisao je sv. Ivan o Križa, čiji je učenik naš SB, koji tu ljubav obilježava kao “vatrenu”.(8) Ovo preciziranje je vrlo važno također za razumijevanje drugih termina koje Gerard upotrebljava za proces “oslobađanja od nagnuća”, kao što je “Stamaniti nagnuća”. “Ugušiti nagnuća!”

1. Th. past., 002846

2. Ondje, 002672

3. Th.past., 002868

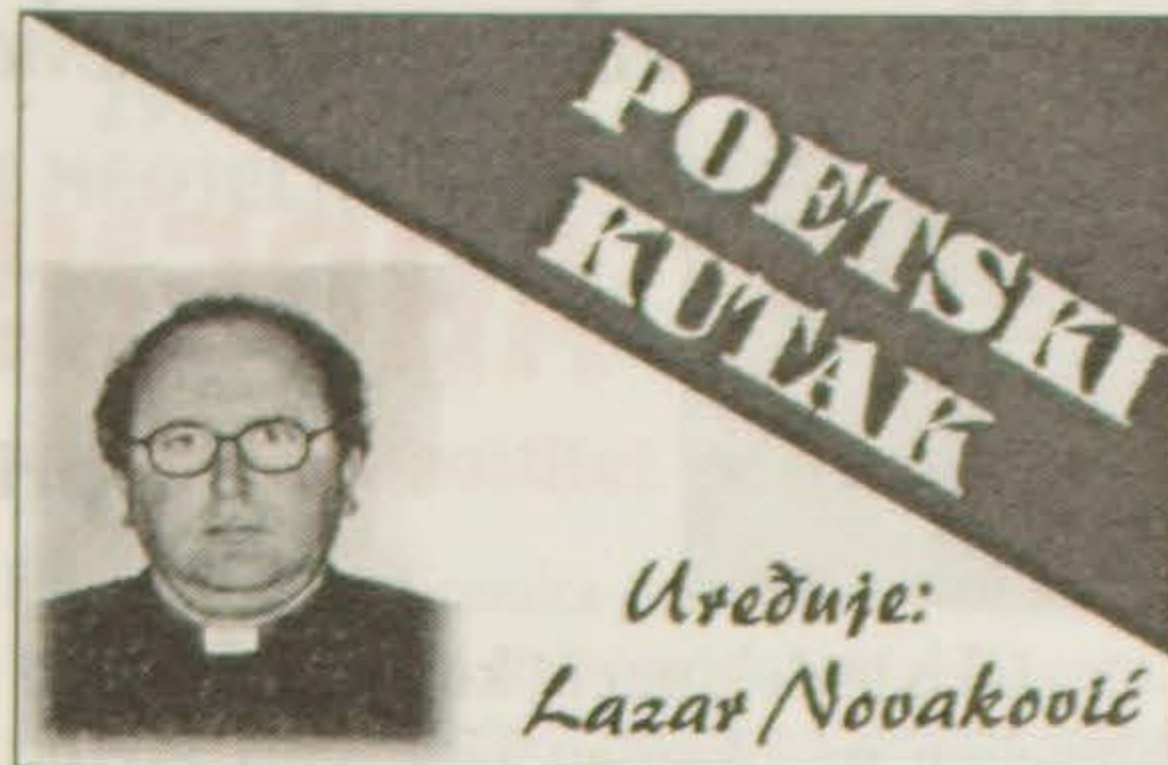
4. Ondje, 003866

5. Ivan od Isusa i Marije, OCD. Pouka Novaka. Originalni tekst: “Nativam pronitatem homo non potest exuere sed ad meliora bona traducere”

6. Razg. s Isusom, 003863

7. Th. past., 002994

8. Ivan od Križa, Cantico B. 28,8.

Mak Dizdar

Mak Dizdar rođen je 17. listopada 1917. u Stocu. Osnovnu školu završava u rodnom gradu a gimnaziju u Sarajevu. Bio je suradnik više časopisa a u nekima i glavni urednik.

Za života je objavio više zbirki pjesama. Među poznatijima su: *Povratak, Okrutnost kruga, Ostrva, Modra rijeka, Kameni spavač...*

Umro je 17. kolovoza 1971. u Sarajevu.

DAŽD

Trebalo bi opet naučiti
da slušamo kako dažd pada pada

Trebalo bi se odkameniti
i počti bez osvrtnanja kroz kapiju grada

Trebalo bi u obilju bilja
zagrliti panične makove i mrave

Trebalo bi se iznova umiti
i sniti u jasnim kapima ozome rose.

Trebalo bi onesvijestiti se
u tamnim vlatima neke travne kose

Trebali bi načas stati
sa suncem svojim i sjenkom
svojom stasati

Trebalo bi se konačno sastati
sa već davno odbjeglih
vlastitim srcem

Trebalo bi se odkameniti
i pročti bez osvrtnanja kroz kamenu
kapiju ovog kamenog grada.

Trebalo bi htjeti
i svu noć bdjeti slušajući kako
dažd pravedni pada
pada pada

Mak Dizdar

Piše: Mirko Štefković

ARDENS FELICITATIS

- prikaz dokumenta -

Iako je dokument koji je pred nama objavljen na blagdan Uzvišenja svetog Križa 2000. godine, njegovo značenje se možda još bolje otkriva u liturgijskom ozračju Duhova, koje nas upravo prožima. Naime, Kongregacija za nauk vjere je ovim napatkom htjela razložiti glavne smjernice glede sve češće pojave organiziranih okupljanja na molitve s ciljem postizanja fizičkog ozdravljenja. Vidjevši veliku raznolikost i spontanost koja karakterizira takve skupove, pokazalo se neophodnim uputiti na bitne oznake crkvenosti, koji - iako se ne radi o striktnim liturgijskim slavljinama - ne bi smjeli biti zanemareni.

Dokument polazi od jednostavnog zapažanja iskonske ljudske čežnje za radošću, koja je duboko protkana željom za oslobođenjem od patnje i bolesti, te otkrivanju njihovog smisla. Iako Crkva u bolesti prepoznaje sredstvo sjedinjenja s Kristom i duhovnog čišćenja, te priliku konkretnog utjelovljivanja kršćanske ljubavi, osobito po duhovnim i tjelesnim djelima milosrđa, ona od samih svojih početaka ne prestaje Bogu uzdizati molitve za iscjeljenja.

Sveto pismo je vjerni svjedok koliko je cijela povijest spasenja prožeta ljudskom borbom protiv bolesti i patnje, pri čemu postaje sve jasnije da on tu bitku sam nikada definitivno ne može dobiti, jer "jedini izbavitelj od svakoga zla" (Mudr 16,8) je samo Bog. Stari zavjet bolest prvotno smatra posljedicom grijeha, ali ipak ne može izbjeći nerješiv problem patnje pravednika. U Novom pak zavjetu Isus svojim pristupom bolesnima sam predstavlja odgovor, kako na smisao bolesti, tako i na pravednikovo mjesto u njoj. Njegova mesijanska pobjeda nad bolešću i ljudskom patnjom se ne događa samo njihovim čudesnim uklanjanjem, nego po svjesnom prihvaćanju patnje, koju je Isus na križu uzdigao na otkupiteljsku razinu. Zato je sveti Pavao u stanju uskliknuti: "Radujem se sada dok trpim za vas" (Kol 1,24).

Ipak, bolesnikova želja za ozdravljenjem je i dalje opravdana. U svom javnom djelovanju Isus pokazuje da nikad ne prezire takvih molitava, pogotovo kada su pune povjerenja (usp. Mk 9,23; Mt 8,10). Dok šalje učenike, on im

nalaže "da liječe svaku bolest" (Mt 10,1), ali to ne radi njih samih, nego kao potvrdu primljenog poslanja. Taj Isusov stav i primljeno poslanje Crkva osobito iskazuje u sakramentu bolesničkog pomazanja (usp. Jak 5,14-15), te u liturgijskim molitvama za bolesnike. Razni crkveni Oci poznaju izričite molitve za postizanje ozdravljenja, te na njih čak i potiču. Isto svjedoče toliki liturgijski obredi Istoka i Zapada, osobito blagoslovna molitva nad bolesničkim uljem, te razne molitve obreda bolesničkog pomazanja.

Pored toga Novi zavjet poznaje i "karizme liječenja" (usp. 1 Kor 12,9. 28.30), kao dar Duha Svetoga udijeljen pojedincima za postizanje ozdravljenja drugih. Ovdje se ne misli na čudotvorna ozdravljenja vezana uz djelovanje apostola, nego je riječ o darovima, nevezanim za "životni stalež" u Crkvi. O tome svjedoči dvotisućljetna povijest Crkve, u kojoj nisu nedostajali sveti čudotvorci, koji su posjedovali dar, tj. karizmu iscjeljivanja. S druge pak strane ta ista povijest nam svjedoči o svetištima, kao privilegiranim mjestima na kojima su se događala i još se događaju čudesna ozdravljenja.

Nakon ovog izlaganja, prije nego li prijeđe na disciplinski dio, dokument zaključno želi zauzeti stav prema molitvenim okupljanjima s ciljem postizanja ozdravljenja. Pri tome je važno razlikovati između okupljanja koja su vezana uz "karizmu iscjeljenja", i onih koja to nisu. Za ovu drugu vrstu liturgijske knjige nude veliki izbor oblika i načina zajedničkog moljenja, pri čemu se trebaju uzeti u obzir dotične liturgijske norme. Ovime se samo želi zaštititi "karizma iscjeljenja", koju se nikako ne može samovoljno pripisivati određenoj skupini vjernika, jer raspodjela karizmi nije u našoj nadležnosti, nego "sve to djeluje jedan te isti Duh dijeleći svakome napose kako hoće" (1 Kor 11,12). Svjesni toga trebamo se, poput svetog Pavla, uvijek iznova učiti povjeriti slobodnoj volji Duha Svetoga, te i pored intenzivne molitve, prepustiti da se Božja volja i snaga očituju i po našoj slabosti (usp. 2 Kor 12,9).

Hrvatske katoličke
internet stranice (XXXIX.)

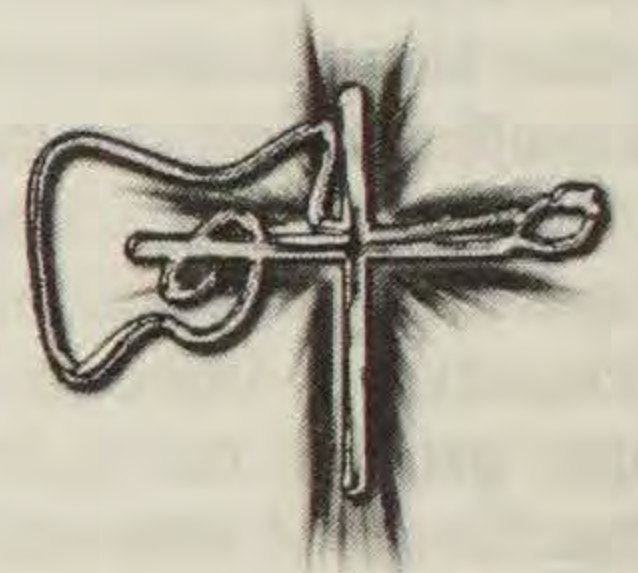
Uskrsfest

<http://mladi.hbk.hr/uskrsfest/>

Hrvatski festival popularne kršćanske duhovne glazbe (cro sacro) natjecateljskog karaktera, danas poznat kao Uskrsfest (jer se održava u vrijeme Uskrsa), vuče svoje korijene još s početka sedamdesetih godina prošlog stoljeća. Krajem osamdesetih godina postupno je dobio današnju formu, a službene stranice nalaze se na adresi:

USKRsfest 2005

Koncertna dvorana Vatroslav Lisinski
24. festival duhovne glazbe

<http://mladi.hbk.hr/uskrsfest/>

Stranica Uskrsfesta nalazi se u okviru stranice Ureda za mlade Hrvatske biskupske konferencije, što uvjetuje i njezinu jednostavnost. Na njoj se mogu pronaći osnovni podaci o ovom festivalu: kratka povijest do današnjih dana, Pravilnik "Uskrsfesta" (s točnim podacima o ustroju, uvjetima natječaja i svim drugim pitanjima vezanim za natjecanje), aktualni natječaj, te vijesti vezane za Uskrsfest. Dakle, svaki potencijalni sudionik na njoj može naći sve potrebne informacije o festivalu, što je i temeljna nakana ove stranice.

Na ovom hrvatskom festivalu glazbeno-duhovnog stvaralaštva mladih, svoje mjesto od ranije imaju i mladi glazbenici iz Subotičke biskupije, a ove je godine na njemu treće mjesto osvojila Marija Jaramazović iz Subotice.

s. b.

Piše: dr. Andrija Kopilović

15. 05. 2005. - DUHOVI

*Dj 2,1-11; Ps 104 (103),1ab i 24ac.29bc-30.31 i 34
1 Kor 12,3b-7.12-13; Iv 20,19-23*

**Pošalji Duha svojega, Gospodine,
i obnovi lice zemlje!**

Nalazimo se na vrhuncu i početku. Završava vazmeno Otajstvo i počinje povijest Crkve. Crkva, kao zajednica Božjega naroda, ali i kao živi organizam, živi i "diše" jednim Duhom - Duhom Svetim. Nikada ne smijemo izgubiti iz vida da je Crkva živi organizam i da je živa upravo po Božjemu Duhu koji joj je darovan da oživljuje, posvećuje i vodi taj organizam Isusovog Mističnog Tijela. Stoga nas danas, na jedan od najvećih kršćanskih blagdana, dijelovi psalma 104. pozivaju da kličemo i zahvaljujemo. Čovjek spoznaje nedohvatljivu dobrotu Božju. Njegova divna djela ne mogu se izbrojati. Silna su i velika. Psalmista je svjestan, a s njime i vjernik, da je temelj postojanja upravo ta Božja "Duša" svega i providnosna ruka na kojoj leži i na kojoj je utemeljen cijeli svemir. Da Bog "povuče" ruku svoju, naše bi se postojanje pretvorilo u ništa, da uskrati dah svoj, kaže psalmista, vraćali bismo se u prah. Stoga je naša molitva da ta ljubav Božja i providnost traju vječno, a mi stvorenja da mogne- mo vječno slaviti tu dobrotu. Naše je slavljenje puno nade jer ćemo se radovati u Gospodinu u vječnosti.

**22. 05. 2005.
PRESVETO TROJSTVO**

*Izl 34,4b-6.8-9; Ps: Dn 3,52-56;
2 Kor 13,11-13; Iv 3,16-18*

**Hvaljen i slavljen
dovijeka!**

Jedan veliki dio biblijskog psaltira sačinjavaju hvalbeni psalmi. Započinju riječima zahvaljivanja, slavljenja ili blagoslova. Čovjek je po svojoj naravi biće koje bi na zemlji trebao biti odsjaj slave Božje. S druge strane on je po naravi sama slava Božja na zemlji. U ime svih stvorenja hvali stvoritelja na jedini način koji priliči Stvoritelju, kroz dijalog - prijateljstvo. Zato je zahvala, divljenje i blagoslivljanje Boga u konačnici naše životno zvanje. Stoga se danas, na svetkovinu Presvetoga Trojstva, umjesto psalma pjeva psalamska molitva iz knjige proroka Danijela. Blagoslivljati Boga znači slaviti ga na najvišoj mogućoj razini ljudske duše na kojoj ona naprosto klikće, divi se i blago-slovi. Ta zahvala, to divljenje se danas upućuje Bogu koji je Otac naš. I Otac otaca naših. Upućuje se u zajednici vjernika koja je dom svete slave Njegove. Upućuje se s mjesta gdje je on zažello stanovati sa sinovima ljudskim, a to je oltarsko zajedništvo vjernika. Konačno ga blagoslivljamo zato što nas poznaje, voli i prihvaća i što u nama kliče sav svemir: "Blagoslovljen budi na svodu nebeskom!"

29. 05. 2005.

DEVETA NEDJELJA KROZ GODINU

*Pnz 11,18.26-28; Ps 31,2-4.17.25; Rim 3,21-25a.28-30
mt 7,21-28*

Budi mi, Gospodine, hrid zaštite!

Današnja služba riječi je jaka pouka molitvenim dušama. Molitva nije tek govor i izgovor, nego stav čovjeka pred Bogom. U konačnici ona je vršenje volje Božje. Stoga se psalmista u današnjoj misi na Boga oslanja, Boga moli i svjestan je svoje nemoći da bez Boga ugoditi Bogu, zato i moli na način kojim je najbolje osjetio Božje djelo u svom životu. Prvi stih je zaziv i molitva zaštite. Poziva se na Božju pravdu ali i na njegovu dobrotu. Moli oslobođenje i zaštitu na ovom "burnom moru života", Bog je hridina kome nitko ne može nauditi, a na kopnu je "neosvojiva tvrđava" te se čovjek u zajedništvu s Bogom osjeća sigurnim i vrlo je važno uočiti da se s Bogom nitko i ništa ne može usporediti. On je "jedina hrid" i On je "jedina tvrđava". Svjesni smo da to spasenje, ta zaštita i sigurnost dolazi od Božje dobrote. Naše je da se na tu dobrotu oslonimo, a to oslanjanje je pouzdanje. Pouzdati se, ne zato što posjedujemo dokaze, nego jednostavno zato što je Bog - Bog i dostojan je našega povjerenja. Pouzdanje kao krepost nikada ne može biti utemeljena na nekakvim "dokazima", nego na povjerenju osobe u osobu. Zato je i molitva susret i "dokaz" osobi da je volimo i da joj pripadamo, a to su djela a ne riječi. Tako današnja liturgija ispunja smisao naše molitve koja od riječi postaje djelo.

12. 06. 2005.

JEDANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

Izl 19,2-6a; Ps 100,1b-3.5; Rim 5,6-11; Mt 9,36-10,8

Njegov smo narod i ovce paše njegove

Stari zavjet za Boga najčešće upotrebljava sliku pastira. Nama je danas ta slika pastira strana. Ne osjećamo srcem starozavjetnoga pisca jer smo kulturološki udaljeni od toga mentaliteta. Ali pastir nije gospodar ovaca, pa čak ni u užem smislu vlasnik, nego onaj koji se za njih brine, koji ih voli, koji ih čuva, koji ih zaštićuje i koji im nalazi pašnjake. Stoga je slika pastira u biblijskom kontekstu najidealnija slika Boga koji je sebi "stekao" stado - svoj narod - i koji se o tom narodu brine. On ga ne napušta ni onda kada taj narod luta, kada griješi. On ga dapače oslobađa iz takvih opasnosti i takvih lutanja. Zato je Isus namjesto sebe postavio pastire "po svom srcu" - Dvanaesticu - o čemu govori današnje evanđelje. Psalmista radi te spasenjske stvarnosti poziva da kličemo, služimo radosni Gospodinu, jer smo stado njegovo i jer smo sigurni. Trebamo imati i vjeru i spoznaju i sigurnost u to svoje izabranje. Ta narod smo i ovce paše njegove. Ono što nas čini sretnima, a Boga proslavljuje je ta naša radost u zajednici spašenih, zbrinutih i otkupljenih. I naš zadatak je tu sigurnost, tu zahvalnost, to raspoloženje prenositi s koljena na koljeno. Danas kličemo i zahvaljujemo za to svoje izabranje.

hvati i na nju se odazove. Čovjek je biće koje ne može živjeti bez toga spasenjskog Božjeg djela, ali Bog ne prisiljava nego poziva na spasenje. Današnje bogoslužje nam opisuje jedan takav poziv i odaziv. Stoga psalmista govori o istom susretu na jedan poseban i pjesnički način. Bog poziva čovjeka, to znači njegovo srce, njegovu savjest, njegovu osobu. Namjesto sebe čovjek često Bogu daje nešto drugo: žrtve, prinose, paljenice, darove, zavjete, itd. Međutim, kako god te žrtve mogu biti znak ljubavi, Bog ponajprije traži odgovor našega "ja" i našega "da". I ponovno se zaustavljamo na najtežem problemu svake religije i vjere, a to su odnos djela i ideja. Naša vjera nije proklamativna, nego djelotvorna. Naša vjera je oslanjanje na spasenjsko Božje djelo i odaziv na to spasenje. Bogu su poznate naše tjeskobe i naša lutanja, ali naš odgovor Bogu je upravo taj usklik: Spasi me! Ali na spasenje imamo pravo ako ispunjamo bar u čvrstom nastojanju i borbi Božju volju. Narod kaže: s Bogom se ne valja igrati. Da, Bog je preozbiljna stvarnost, a da bi ga mogli prizivati i tražiti spasenje bez svog udjela u želji za spasenjem i spremnošću da ga nasljedujemo. On je postao čovjekom da ono što nama nedostaje, nadopuni te tako u svemu izvršimo volju Božju.

**5. 06. 2005.
DESETA NEDJ. KROZ GOD.**

*Hoš 6,3-6; Ps 50,1.8.12-15;
Rim 4,18-25; Mt 9,9-13*

**Onomu koji hodi stazama
pravim, pokazat ću
spasenje Božje**

Odnos Boga prema čovjeku je spasenjski. Od čovjeka se očekuje da tu ponudu Božju prepozna, pri-

OTAC JAMES MANJACKAL M.S.F.S. PONOVO U SUBOTICI

Na pisanje ovog članka potaknuo me je primljeni e-mail od oca **Jamesa Manjackala**, koji je upravo potvrdio svoj ponovni dolazak u Suboticu i to u predviđenom terminu od 20. do 23. listopada ove godine. Kad se sjetim njegove posjete 2003., u sjećanje mi dolaze lijepe uspomene. Toliko ljudi nije bilo davno u franjevačkoj crkvi, a ni od onda se ne guraju baš previše. No, seminar je održan, prošao je i pomalo pao u zaborav. Molitvene grupe su se osnovale i počele svoje sastanke pune elana koji se pomalo izgubio. Što li će donijeti seminar u 2005.? Ni sam ne znam, ali bih volio da ovdje zajedno malo promislimo o Karizmatikom pokretu. Što je to zapravo? Iskusili smo oduševljenje za karizmatiki pokret i seminar, ali je bilo glasova i protiv. Prelistao sam literaturu i donosim ovdje neke podatke za koje mislim da će biti zanimljivi i široj javnosti.

Pokret je počeo unutar Katoličke crkve 1966. godine u Sjevernoj Americi. Dvojica profesora laika na katoličkom sveučilištu Duquesne u Pittsburgu u Pennsylvaniji, u traženju duhovnog zamaha u pokoncilskoj obnovi odlučili su tijekom cijele godine moliti himan Duha Svetoga. Impuls za to dobili su od pokreta kursiljo. U međuvremenu su pročitali dvije protestantske pentekostalne knjige: D. Wilkerson, *Na život i smrt* i J. Sherril, *Govorili su drugim jezicima*. Odlučili su početi na molitveni sastanak pentekostalcima. Tu su našli, kako oni misle, ono što je nedostajalo katoličkim pokretima, a to su Sveto pismo, karizme i Duh Sveti. Zamolili su protestantske pentekostalce da na njih polože ruke, pri čemu su u sebi doživjeli neku vrstu duhovnog osvježenja. Priopćili su to profesorima i studentima na sveučilištu i u veljači 1967. godine desetak studenata i profesora na sveučilištu Duquesne doživljavaju isto iskustvo. Jedan od profesora priopćio je novost sveučilištu Notre Dame, Indiana, gdje u ožujku 1967. dolazi do istog iskustva. No, srodno traženje duhovnih iskustava dozrijevalo je i na raznim drugim mjestima, te se može govoriti o spontanom početku pokreta.

Od tada je pokret rastao geometrijskom progresijom tako da je već 1974. na godišnjim sastancima bilo trideset

tisuća studenata s istim iskustvom, a u čitavom svijetu pokret je 1975. godine imao preko četiri milijuna sudionika.

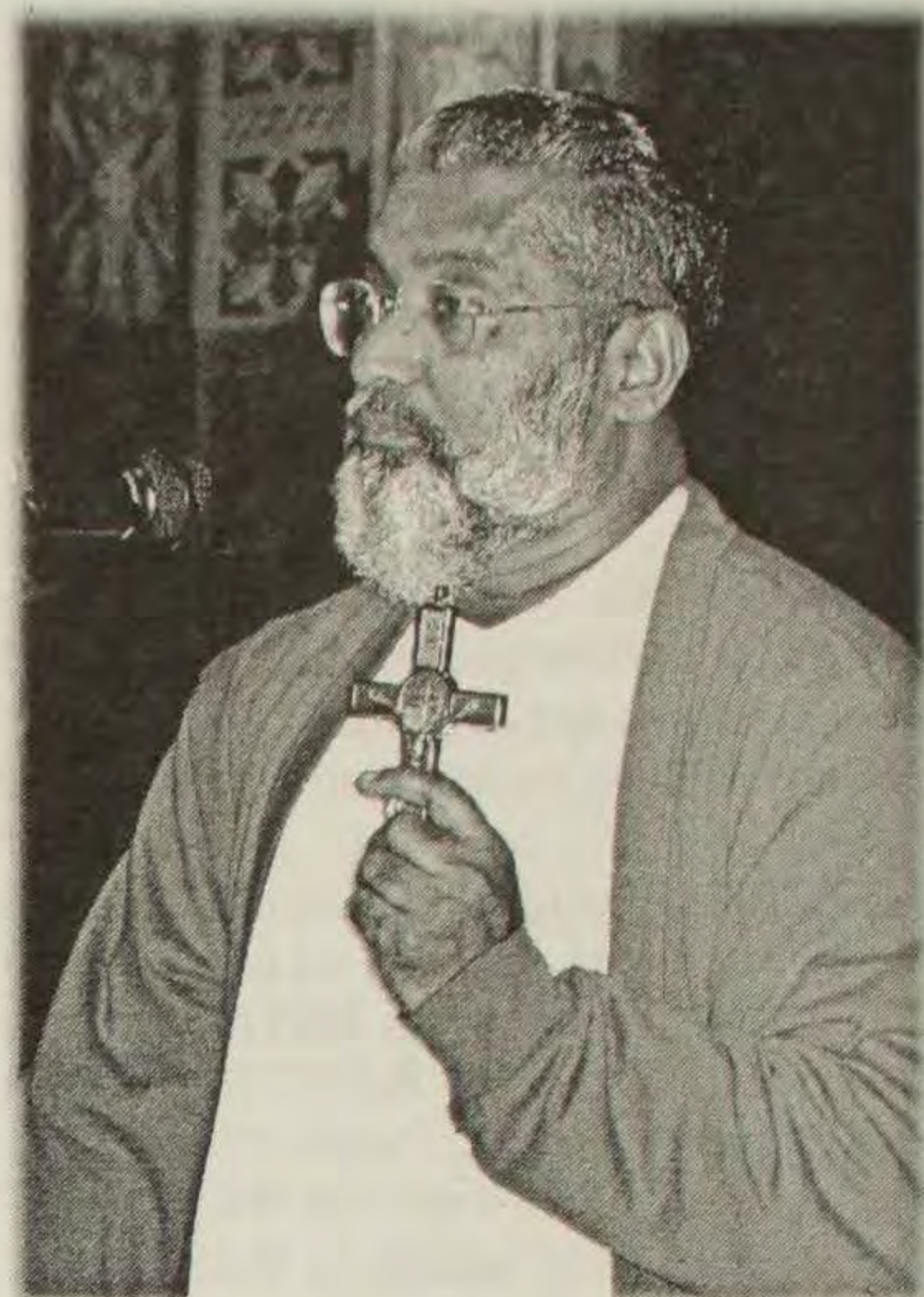
Pokret je 1972. zahvatio Europu. U Francuskoj već 1973. godine nije bilo važnijeg grada u kojem ne bi postojala jedna ili više karizmatičkih skupina. Tih godina pokret je uhvatio korijene i u Italiji, Austriji, Španjolskoj i gotovo svim zemljama Europe.

Temeljni događaj kojim se pridruživao pokretu najprije se nazivao "krštenje Duhom", a onda "izljev Duha Svetoga" ili "ispunjenje Duhom Svetim". H. Mühlen je to nazvao "osnovnim kršćanskim iskustvom", no u pokretu se radije govorilo "o iskustvu Duha Svetoga". U njemu su sudionici doživljavali zahvat neke sile koju su shvatili kao djelatnu prisutnost Duha Svetoga.

"Ispunjenje Duhom" sudionici su doživljavali kao promjenu i obraćenje, koje je iz temelja preokrenulo njihov život te im davalo impuls da Boga slave i da mu se klanjaju. N. Baumert smatra da je specifično u karizmatičkoj obnovi ne toliko sadržaj duhovnog iskustva, nego način doživljavanja i oblikovanja tog iskustva. Među sudionicima pokreta bilo je kako laika, tako i redovnika i pripadnika hijerarhijske službe.

Pokret je izazvao proturječne reakcije i tumačenja. Jedni su govorili da se radi o pojavi skrivenih snaga psihe, drugi su sve svodili na prijevaru zlog duha, a treći sa sigurnošću tvrdili da se radi o Duhu Svetom, kojeg je Krist obećao Crkvi za čitavu njezinu povijest.

Pokretu su upućene različite kritike. Jedni su upozoravali na opasnost fundamentalizma, drugi na sklonost prema naivnom doslovnom tumačenju Svetog pisma te tako vezivanju uz slovo umjesto uz duh. Jedni su smatrali da se pokret zanosi pretjeranom subjektivnošću, drugi mu predbacivali opasnost iluminizma (Iluminizam je učenje nekih ezoteričnih pokreta, utemeljeno na vjerovanju u prosvjetljenje, unutarnji duhovni uvid, nadahnut izravno Bogom), a neki upozoravali na mentalitet neposrednog komuniciranja s Bogom, očekivanje prosvjetljenja neovisno o slobodnoj upotrebi inteligencije, te pripisivanje a priori svega djelovanju Duha Svetoga. Jedni su mu prigovarali zbog emocionalizma, drugi zbog antiintelektualizma, neki zbog duhovne oholosti, dok su mu neki pripisivali opasnost zbog nastojanja da se milosti osjetne naravi zadrže nezdravim metodama.

Od pozitivnih plodova autori su priznali pokretu mnogobrojna obraćenja, povratak novozavjetnoj riječi Božjoj, obnovu molitve i apostolata, buđenje laikata, preporod redovničkog života, ozdravljenje međuljudskih odnosa i mogućnost duhovnog ozdravljenja osoba. Među plodovima osobito su naglašavana obiteljska izmirenja, oslobođenje od ovisnosti, preobražaj župa i zajednica, osobnog i zajedničkog života te povratak sakramentima i biti Crkve.

Kardinal Suenens nabroja pet bitnih pozitivnih karakteristika ovog pokreta. Prva od njih je kristocentričnost, druga molitveni život, treća ljubav prema Svetom pismu, četvrta socijalna zauzetost u društvu, a peta ljubav prema Crkvi.

Čaba K.

Raduj se narode!

IV. Vojvodanski kršćanski Festival

**28. svibanj 2005. (Ada)
od 14 do 22,30 sati**

Čuj Vojvodino:

"Jahve je Bog naš, Jahve je jedan!"
(Pnz 6,4)

Dijelovi programa koji su na mađarskom prevode se na hrvatski. Ponijeti mali tranzistor ili slušalice.

Među ostalim nastupa i grupa FIDES iz Zagreba.

Informacije i prijave: Župni ured sv. Roka, Subotica; 024/554-896

IVAN PAVAO II. I EUHARISTIJA - MARIJA "EUHARISTIJSKA ŽENA"

Kako sam obećao u prošlom broju, evo mog prikaza "Ivan Pavao II. i Euharistija" koji se lijepo uklapa sada uoči svetkovine Tijelova.

Kako je poznato, papa Ivan Pavao II. objavio je u posljednje vrijeme dva dokumenta o Euharistiji. Najprije encikliku "Ecclesia de Eucharistia" - Enciklika o Euharistiji i njenu odnosu prema Crkvi, a za otvorenje Godine Euharistije objavio je Apostolsko pismo "Ostani s nama Gospodine". Naravno da se mogu zaustaviti samo na nekim dijelovima ova dva dragocjena dokumenta. Izabrao sam one dijelove koji sada zvuče kao testament Ivana Pavla II. glede Euharistije s posebnim osvrtom na njegovo povezivanje tog velikog otajstva naše vjere s Marijom, majkom Isusovom, što je prikladno sada kad slavimo Marijin svibanj u Godini Euharistije.

U uvodu u svoju encikliku o Euharistiji Papa naglašava: "Crkva crpi svoj život iz Euharistije. Ova istina nije jednostavno izričaj svakodnevnoga iskustva vjere, nego sažetak središnjeg otajstva Crkve. Na različite načine ona u radosti doživljava trajno ispunjenje obećanja: "I evo, ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta" (Mt 28,20). Zatim podsjeća na snažne riječi II. vatikanskog sabora "koji s pravom naviješta da je euharistijska žrtva 'izvor i vrhunac cijeloga kršćanskog života'" (LG, 11). Zatim dodaje: "Pogled je Crkve trajno usmjeren prema njenu Gospodinu, prisutnom u Oltarskom Sakramentu, u kojem ona otkriva potpuno očitovanje njegove neizmjerne ljubavi" (br. 1).

Papa Ivan Pavao II. kao veliki svećenik i pastir stada, kojemu je bio na čelu, znajući da "dolazi njegov čas" upućuje svoje stado na ono najvažnije. Kao da je znao da će nam svima jako teško pasti njegov odlazak, nakon gotovo 27 godina mudrog vodstva Crkve i brižne ljubavi prema svim njezinim članovima ali i prema ljudima čitavog čovječanstva. Euharistija je izvor snage i života. U nastavku opširnog uvoda kaže: "Crkva živi od euharistijskog Krista. Njime se hrani. Njim se prosvjetljuje. Euharistija je otajstvo vjere, a ujedno i otajstvo svjetla..." (br. 6). I podsjeća da je proglašujući Godinu krunice 2003. htio 25. obljetnicu svog pontifikata staviti "pod znak kontemplacije Krista u Marijinoj školi", te ističe da na Veliki četvrtak te godine, kada potpisuje tu encikliku ne može

dopustiti da prođe taj Veliki četvrtak "a da se ne zaustavimo pred Kristovim euharistijskim licem, s novom snagom ukazujući Crkvi na središnjost Euharistije. Od nje Crkva živi", te zaključuje taj odlomak riječima: "Kako sam mogao ne osjetiti potrebu da sve ne potaknem da iznove dožive Euharistiju?" (br. 7).

Enciklika "Crkva o Euharistiji" bila je, na neki način, najava Godine Euharistije, koju je proglasio u listopadu prošle godine i koja traje do listopada ove godine, dajući nam u ruke svoje Apostolsko pismo "Ostani s nama Gospodine". Neki su se u Crkvi usprotivili tomu, plašeći se da će to narušiti neke pastoralne planove, koji su već od ranije zacrtani u Crkvi. Takvima Papa odgovara u tom svom pismu: "Mojoj braći biskupima neće biti teško shvatiti kako se ova inicijativa, koja slijedi ubrzo nakon zaključenja Godine krunice, smještena na tako duboku duhovnu razinu koja ni na koji način neće ometati pastoralne planove pojedinih Crkava. Ona ih, ustvari, može uspješno osvijetliti, usidrujući ih, tako reći, u Otajstvo koje čini korijen i tajnu duhovnoga života vjernika kao i svih inicijativa mjesne Crkve" (br. 5).

Papi se očito žurilo. Nakon što je u Godini krunice Crkvu snažno želio usmjeriti k Mariji, sada želi s Marijom, "euharistijskom ženom", povesti sve k euharistijskom Isusu. Podsjećajući, u kratkim crtama, na sve bitne oznake Euharistije, papa Ivan Pavao II. ističe da u svom Apostolskom pismu želi podsjetiti na još neke važne "vidike koji bi mogli pomoći svima da se usmjerimo prema svijetlim i plodnim životnim stavovima" (br. 10).

Budući da smo u "Zvoniku" već prenijeli što je Ivan Pavao II. u tom pismu postavio kao ciljeve Godine Euharistije te kojim bi plodovima ona trebala uroditi, prelazim sada na drugi dio u kojem želim prenijeti ono što Papa govori o Mariji, kao "Euharistijskoj ženi", uvjeren da će nam to biti, u ovom marijanskom mjesecu, za usavršavanje naše pobožnosti prema Mariji, a još više u nasljedovanju njezinih divnih kreposti.

Šestom poglavlju svoje enciklike o Euharistiji Ivan Pavao II. dao je naslov: "U školi Marije, euharistijske žene". Tu je na poseban način značajno njegovo isticanje da je Marija prvo svetohranište: "Marija je, u otajstvu Utjelovljenja, anticipirala i euharistijsku vjeru Crkve.

Kada, u Pohođenju, u krilu nosi Riječ koja je tijelom postala, ona je, na neki način 'svetohranište' - prvo 'svetohranište' u povijesti - u kojem se Sin Božji, još nevidljiv ljudskim očima, izlaže na klanjanje Elizabeti, gotovo 'zračeci' svoje svjetlo preko Marijinih očiju i glasa. Nije li Marijin pogled, zanesen promatranjem lica Krista, tek rođena i položena na njene ruke, nedostiživ uzor ljubavi na kojoj se i mi moramo nadahnuti svaki put kad primamo svetu pričest" (br. 55).

Kao odgovor na Elizabetin "poklon" Isusu i njegovoj Majci, Marija je ispjevala svoj "Veliča". U tom smislu značajne su Papine riječi: "Marija pjeva o onom 'novom nebu' i 'novoj zemlji' koji su u Euharistiji našli svoju anticipaciju, a u određenom smislu i svoj plan i program. Ako 'Veliča' izražava Marijinu duhovnost, ne postoji ništa veće od te duhovnosti što nam može pomoći u življenju euharistijskog Otajstva. Euharistija nam je dana kako bi sav naš život, poput Marijina, postao jedan Veliča" (br. 58).

Mislim da ove dvije misli koje sam ovdje "izvukao" iz spomenute enciklike i spomenutog pisma, sadrže na neki način ono što nam je papa Ivan Pavao II., prije svoga odlaska, nama kao "izvršiteljima" te oporuke, naložio osobito činiti. Nečija "oporuka" za one koji iza pokojnika ostaju, uvijek se smatrala svojevršnom "svetinjom", koju su svi nastojali revno ostvarivati.

Budemo li ostvarili ovo što je papa Ivan Pavao II. smatrao da nam žurno treba staviti na srce, iskusit ćemo i slatke plodove Euharistije, a oni su doista veliki i slatki već ovdje na zemlji, a da o vječnosti i ne govorimo, jer Isus je jasno rekao: "Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će uvijek" (Iv 6,51).

Andrija Anišić

Uređuju: Robert Mađarić I Vinko Cvijin

POSJET ŽIDOVSKOJ ZAJEDNICI

Za nas posebno zanimljiv posjet bio je 21. travnja kada smo posjetili našu "stariju" braću Židove i sinagogu. Bilo je ovo vrlo korisno iskustvo jer smo saznali neke zanimljivosti vezane uz njihovu vjeru a što će nama koristiti. Razgledali smo sinagogu, koju su nedavno počeli obnavljati, zatim smo bili u kapelici gdje nam je rabin gosp. **Stevan Lányi** održao predavanje o židovskoj vjeri i povijesti subotičkih Židova.

U kapelici se sada održavaju molitve zato što je sinagoga u lošem stanju kao i zbog malog broja vjernika.

Vinko Cvijin

TVOJ MIR

Neka Tvoj mir
Siđe na nas.
Neka Tvoj mir
Ispuni naša srca
Neka nas Tvoj mir
Ispuni čežnjom
Neka nas Tvoj mir
Ojača za kušnju
Neka nas Tvoj mir
Obrađuje životom
Neka nas Tvoj mir
Ispuni traganjem
Neka Tvoj mir
Bude odgovor na moja pitanja
Neka Tvoj mir
Bude s nama...

Gabrijel Lukač

SJEMENIŠTARCI U STAROM ŽEDNIKU

Sjemeništarcima su 24. travnja, na poziv mjesnog župnika, prisustvovali proslavi proštenja u župi svetog Marka u Starom Žedniku. Kako je ovo već četvrti put da sjemeništarci prisustvuju proštenju, moglo bi se reći da je preraslo u tradiciju. Prvu misu, na mađarskom jeziku, predvodio je rektor sjemeništa, **mons. Josip Mioč**, a propovijedao je prefekt, vlč. **Ignác Brasnyó**. Svečanu sv. misu na hrvatskom jeziku predvodio je kapelan župe Marija Majka Crkve u Aleksandrovu, **dr. Oskar Čizmar**. Sjemeništarci su na svetim misama ministrirali, čitali i pjevali.

Nakon svete mise i potom svečanog ručka, sjemeništarci su popodne razgledali Stari Žednik, a neki su to vrijeme iskoristili za igranje nogometa. Nakon večere u župnom dvoru i lijepog dana sjemeništarci su se vratili u Paulinum.

Dražan Dulić

DAN DUHOVNIH ZVANJA

Nedjelja Dobroga Pastira, 17. travnja, za našu je zajednicu bio poseban dan. U večernjim satima sjemeništarci su održali kratak program u stolnoj bazilici sv. Terezije Avilske, a nakon toga je slijedila sv. misa na nakanu duhovnih zvanja, koju su predvodili sjemenišni poglavari.

U programu koji je predhodio svetoj misi sjemeništarci su počastili prisutne vjernike koralnim pjesmama koje je izveo sjemenišni zbor "Schola Cantorum Paulinum", pod ravnanjem **mons. Josipa Mioča**, a izvedene su i duhovne šansone uz pratnju gitare. Sjemeništarci su interpretirali i nekoliko prigodnih recitacija na hrvatskom i mađarskom jeziku.

U sklopu misnoga slavlja maturanti **Franjo Kožul** i **Zoltán Dimovity** govorili su o svojim zvanjima. Na koncu sv. mise sjemeništarci su otpjevali izlaznu pjesmu, a prisutni vjernici su ih počastili toplim pljeskom.

Gabrijel Lukač

GENERALNI KONZUL REPUBLIKE MAĐARSKE U PAULINUMU

Generalni konzul R. Mađarske u Srbiji i Crnoj Gori **dr. János Huszár** posjetio je 28. travnja sjemenište. Dr. Huszár je u ovoj neslužbenoj vizitaciji predao knjige koje je sakupio upravo za sjemenišnu knjižnicu i to za vrijeme nastave ukazujući na potrebu učenja. Sjemeništarci su mu na ovom daru zahvalili prigodnim programom, a konzul se osvrnuo na ulazak Mađarske u Europsku uniju.

Bio je to lijep susret sa sjemenišnim dobrotvorom koji je uvijek rado viđen gost.

Robert Mađarić

Uređuje i piše: s. Blaženka Rudić

SAKRAMENTI i SVETOST

Sakramente je ustanovio Krist Gospodin. Neke je ustanovio još za svoga zemaljskog života i djelovanja, a neke po svojoj Crkvi. Sakramenti su susreti s Kristom Uskrslim i Živim. To su vrela svetosti, izvori našeg posvećenja. "Sedam sakramenata tiču se svih razdoblja i važnih trenutaka života kršćanina: po njima vjerski život kršćana se rađa i raste, ozdravlja i prima poslanje. U tom pogledu postoji izvjesna sličnost između razvoja naravnoga i duhovnoga života." (KKC, 1113)

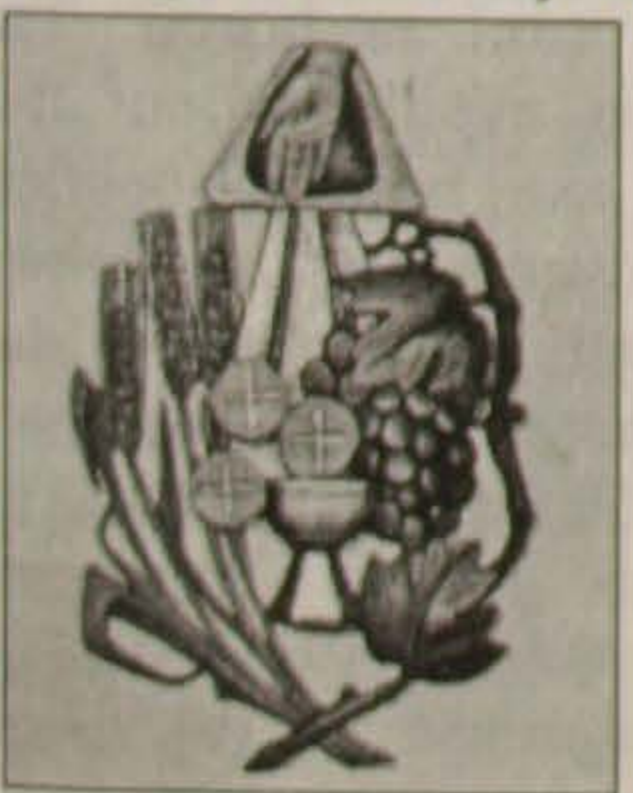
"Krst (krštenje), potvrda i euharistija sakramenti su kršćanske inicijacije (uvođenja u kršćanski život). Na njima se zasniva opći poziv svih Kristovih učenika, poziv na svetost i na poslanje evangeliziranja svijeta. Ti sakramenti daju potrebne milosti da se živi po duhu u ovom životu hodočasnika na putu prema domovini." (KKC, 1533)

U sakramentu **krštenja** se svetost dariva svakom kršteniku. Primamo je u klici i pozvani smo kroz čitav život omogućiti rast svetosti u nama. Krštenje je kupelj u kojoj se čistimo od istočnoga grijeha i svih drugih grijeha. Postajemo "novi stvor" (2 Kor 5,17), "posinjena djeca Božja" (Gal 4,5-7), "zajedničari božanske naravi" (2 Pt 1,4), "Kristovi udovi" (1 Kor 6,15) i hramovi Duha Svetoga (1 Kor 6,19). U krštenju primamo milost posvećujuću koja nas osposobljuje da vjerujemo i ljubimo Boga, djelujemo pod utjecajem Duha Svetoga i rastemo u dobru (usp. KKC, 1266). Krštenje nas pritijelovljuje Kristovu Tijelu - Crkvi. U njoj sudjelujemo u Kristovu svećeničkom, kraljevskom i proročkom poslanju: mi smo "rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod stečeni" pozvani naviještati "silna djela Onoga" koji nas iz tame pozva k divnom svjetlu svojemu." (usp. 1 Pt 2,9)

U sakramentu **potvrde** svetost se potvrđuje. Bog se ne kaje za svoj poziv i darove: "Ta neopozivi su dari i poziv Božji" (Rim 11,29). Potvrda upotpunjuje krsnu milost. U potvrdi primamo Duha Svetoga u punini. Mazanje krizmom označava naše posvećenje, pripadnost Kristu. Ono je ujedno snaga za duhovnu borbu koja će se stalno postavljati kao izazov pred kršćanina. Ovo pomazanje ostavlja duhovni biljeg - pečat Duha Svetoga. Ako smo mi spremni surađivati s darovima Duha Svetoga on nam daje u izobilju nove milosti kako bi svetost u nama rasla. Svetost se prepoznaje po plodovima Duha, a to su: ljubav, radost, mir, strpljivost, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, krotkost, vjernost, blagost, uzdržljivost, čistoća. (usp. Gal 5,22-23)

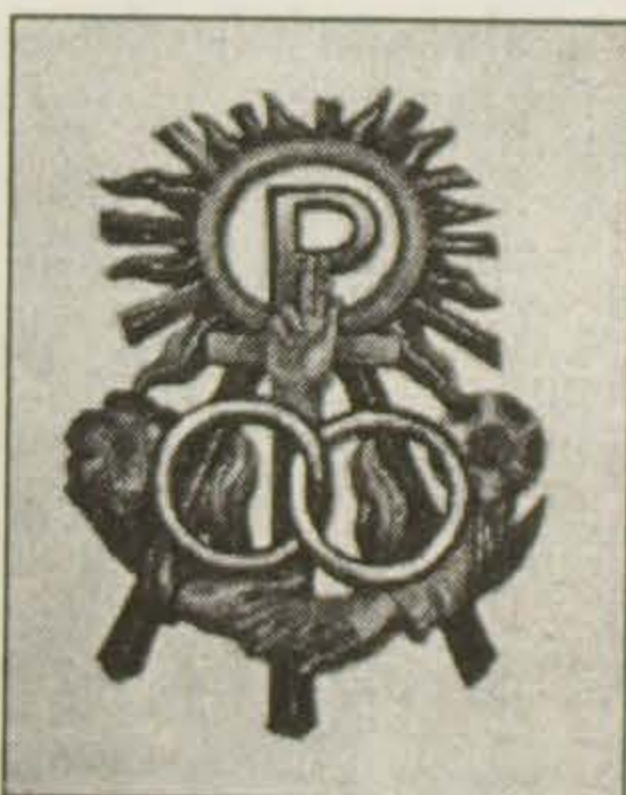
U sakramentu **euharistije** naša svetost se hrani. Tu se čovjek najizravnije susreće sa Svetim: prima ga u svoje

biće. U Godini Euharistije tome ćemo posvetiti zasebni članak.

U sakramentu **pomirenja** naša svetost se obnavlja. Svaki grijeh nagrđuje sliku Božju u nama i narušava odnose ljubavi, zamagljuje sjaj svetosti. Milost novoga života koji smo primili na krštenju nosimo u "glinenim posudama". Događa se da taj život u nama oslabi

ili posve zamre ugrožen grijehom. Bog nam iznova daje svoju milost po Isusu Kristu koji nam je svojom mukom, smrću i uskrsnućem darovao oprostjenje. Čitav kršćanski život je borba obraćenja radi postizanja svetosti i vječnog života na koji nas Gospodin neprestano poziva. (usp. KKC 1426)

U sakramentu **bolesničkog pomazanja** naša svetost se jača u križevima i poteškoćama. Bolest i trpljenje postaju za nas šansa za potpuno suobličenje Kristu u mucu. Ovaj sakrament nam daje snagu da se s Kristom tješnje povežemo i sve patnje postaju posvećeni prinos za "Tijelo njegovo, za Crkvu" (Kol 1,25). Duh Sveti u ovom sakramentu dariva milost potpore, mira i ohrabrenja u bolesti i nemoći. Ovaj sakrament se podjeljuje i kad se sluti prijelaz s ovoga svijeta u vječnost. "Tada se dovršuje naše suobličenje sa smrću i uskrsnućem Kristovim, što ga je sakrament krštenja započeo. Bolesničko pomazanje nadopunjuje sveta pomazanja koja obilježavaju sav život kršćana: krsno je pomazanje u nama zapečatilo novi život, a krizmeno nas ojačalo za životnu borbu, ovo posljednje pomazanje je poput čvrste utvrde koja brani svršetak našeg zemaljskog života u vidu zadnjih borbi pred ulazak u oćinski dom." (KKC, 1523)

"Sveti red i ženidba usmjereni su k spasenju drugih. A ako pridonose i osobnom posvećenju, to biva po služenju što se iskazuje drugima. Ovi sakramenti daju posebno poslanje Crkvi i služe za izgradnju Božjeg naroda." (KKC, 1534)

"U tim sakramentima vjernici koji su već u krštenju i potvrdi posvećeni za svećeništvo zajedničko svim vjernicima, mogu primiti posebna posvećenja. Oni koji primaju sveti red, u Kristovo se ime postavljaju da Crkvu hrane riječju i milošću Božjom. A kršćanski se supruzi jačaju i na neki način posvećuju posebnim sakramentom za dužnosti i dostojanstvo svoga staleža." (KKC, 1535)

Spomenimo ovdje i redovnički život koji nema sakramentalni oblik, ali ima sakramentalno značenje. U novije vrijeme se taj život naziva posvećeni život, a redovnici i redovnice osobe posvećenog života. Takav način života jest bogoštovlje izraženo zavjetima koji se obećaju Bogu pred zajednicom Crkve. Posvećene osobe pripadaju Bogu i njihova jedina briga jest biti što vjerodostojniji znak jedinstva s Bogom i s braćom, znak blaženstava i ljubavi koja jedino Bogu pripada iznad svega i znak budućeg života.

Piše: mr. Mato Miloš, OCD

ESHATOLOŠKI ZNAČAJ PUTUJUĆE CRKVE (7)

Obećano dovršenje

"Združeni, dakle, s Kristom u Crkvi i označeni Duhom Svetim 'koji je zalag naše baštine' (Ef 1,14) s pravom se nazivamo i jesmo Božji sinovi (usp. 1 Iv 3,11), ali se još nismo pojavili s Kristom u slavi (usp. Kol 3,4), u kojoj ćemo biti slični Bogu jer ćemo ga gledati onakvim kakvim jest (usp. 1 Iv 3,2). Stoga, 'boraveći u ovom tijelu, nalazimo se u tuđini, daleko od Gospodina' (2 Kor 5,6) i majuci prve plodove Duha uzdišemo u sebi (usp. Rim 8,23) te želimo da budemo s Kristom (usp. Fil 1, 23)" (LG 48,4).

1. "Kapar za baštinu"

Da bi nam sažeto iznio nauku eshatološkog obilježja našega života, Sabor nam donosi razne citate Pavlovih poslanica, prema kojima nam, preobraženi Krist već u ovom životu dariva Duga Svetoga kao "kapar naše baštine" (Ef 1,14). Hebrejska riječ *arrabon* znači kapara ili naplata. Dakle, dio "plaće", a plaća je sam Bog, već nam se sada daje. Čitava svota isplatit će nam se kasnije. Ne radi se ovdje o nekakvim novčanim plaćanjima. Riječ je o slikovitom načinu izražavanja budući da nebo nije nikakva novčana svota, nego stečeni Bog sam. To znači da čovjek koji je već krštenjem i vjerom učlanjen, ucijepljen u umrlog i uskrsnulog Krista i hrani se Gospodinovim tijelom, nosi u sebi stvarni predujam budućega preobraženog života, premda još mora čekati na onaj dan kad će taj život zavladati i razotkriti se u svoj svojoj slavi. Po krštenju, po vjeri u proslavljenoga Isusa Krista, po ucijepljenosti na njega, u nama boravi "milost posvećujuća". Ta "milost posvećujuća", u svojem zastrtom stanju i klici već sada nosi u sebi sav sjaj i svu moć nebeske slave i blaženstva u nebu, slično kao što sićušna sjemenka u sebi krije svu ljepotu rascvalog cvijeta, ili svu snagu i širinu stabla koje može prkositi i najjačim olujama. Između zemaljske milosti i blaženoga života na nebu postoji dubo-

ka veza, neprekinuta veza istog duhovnog života, i to na zemlji u svojoj početnoj fazi, a u nebu u svojoj posljednjoj savršenosti. Sv. Toma Akvinski, oslanjajući se na Božju objavu, izričito naučava da je milost u sadašnjem životu stvarni početak, tako reći klica buduće slave u nama i nebeska slava je istovjetna sa sazrijevanjem i rascvatom zemaljske milosti. Sveti Pavao kaže da već sada imamo "plodove Duha" (Rim 8,23), prvo početno darivanje istoga Duha koji će nas u slavi u punini prožeti silom i srećom Kristova preobraženog života. Prvi plodovi Duha nisu samo obećanje, jer oni već djeluju u nama, kao što klica djeluje u pravcu razvijanja svih onih moći što ih u sebi sadržava. Unatoč bitnoj istovrsnosti zemaljske milosti s nebeskom slavom naše stanje ovdje na zemlji uključuje još neku "udaljenost" od Boga, ne u prostornom značenju, jer u Bogu "živimo, mičemo se i jesmo" (Dj 17,28), nego u tom smislu što Boga ovdje na zemlji još ne gledamo i ne dotičemo ga se, osim kroz zastor i sjenu vjere (usp. 2 Kor 5,6-8; 1 Kor 13,10-12). To će se očitovati tek tada kad Bog "svjetlo vjere", koje nam je već darovano, ojača "svjetlom slave", da bismo mogli Boga gledati onakva kakav je sam u sebi. Zasad je naše dioništvo u Kristovu Božjem sinovstvu i u preobrazbenom djelovanju Duha Svetoga još "sakriveno u Bogu" (Kol 3,3). Nismo se još s Kristom "pojaviли zaodjenuti slavom" (Kol 3,4). U nama sakriveno veličanstvo nadnaravne bogolikosti još se nije "objavilo u nama" (Rim 8,18). Tako mi u ovozemaljskom životu uvijek ostajemo "daleko od Gospodina" (2 Kor 5,6) i, premda smo već sada "u njemu", tj. u trajnoj povezanosti s proslavljenim Kristom, ipak još nismo "s njim" i "kod njega". Mi smo već sada Božji sinovi i kćeri (usp. Gal 4,4), Duh Sveti je taj koji čini da puni pouzdanja kličemo: "Abba-Oče" (Rim 8,15).

2. Nestvorena i stvorena milost

Kada govorimo o milosti, onda razlikujemo stvorenu i nestvorenu milost. Nestvorena milost je u tome što nam

Bog Otac po Kristu u Duhu Svetom dariva sama sebe, tako da postajemo živi hram trojednoga Boga. Za bit i narav milosti to je najvažnije i upravo po tome vidimo kako je milost i život iz nje nešto što je bitno osobno, događanje ljubavi između Božjeg "Ti" i našeg ljudskog "ja". Osobna Božja ljubav koja nam se dariva bitno je stvoriteljska. Kada Bog na sasvim osobit, nadnaravan način, počinje u nama prebivati, mi uistinu postajemo "novi stvor" (usp. Gal 6,15; 2 Kor 5,17). Mi smo uzdignuti u dubini svoje biti na bitno višu razinu bivovanja, osposobljeni da djelujemo kao prava Božja djeca i po djelovanju Duha Svetoga pripremljeni za proslavu s Kristom kod Oca. To je dakle stvorena milost, koja naše biće i naše djelovanje uzdiže na bitno važnu razinu. Između nadnaravnog prebivanja Boga u nama, naše nadnaravne preobrazbe, kao i našeg djelovanja iz te preobrazbe, u našem sadašnjem životu na zemlji vlada napetost između "već" i "još ne". Time se želi reći da, premda je kršćanin već na krštenju rođen od Boga za vječni život, ipak njegov život na ovome svijetu još nije gledanje Boga licem u lice, još nije preobraženi i proslavljeni život, nego život i djelovanje u vjeri u Krista i nasljedovanje Krista kroz patnje i kušnje (usp. Gal 2,20; 1 Pt 2,21). To će se dovršiti tek u budućnosti, koja je predmet nade (usp. Rim 5,2,5; 8,24; Tit 3,7). Do toga vremena još valja trpjeti i tako supatnjom dopunjavati što nedostaje Kristovim mukama (Kol 1,24). Premda smo u dubini svoga bića ispunjeni "Božjim mirom, koji nadilazi svaki razum" (Fil 4,7, Pt 1,3-9), moramo se neprestano "pružati" (Fil 3,13) prema budućnosti. Takav naš stvaran eshatološki položaj mora nas neprestano poticati da "ustrajno trčimo na utakmici koja nam je određena", da u mislima na "začetnika i dovršitelja vjere, na Isusa,... nikad ne bismo sustali i klonuli Duhom" (Heb 12,1-3). Napetost između "već" i "još ne", o kojoj smo govorili, znači nužno potrebnu budnost da uvijek budemo spremni za borbu. Tu životnu borbu na ovome svijetu ne možemo izbjeći ako hoćemo postići svoj cilj, veličanstvenu slavu na nebu. Takva borba nam je potrebna da postignemo "neueli vijenac slave" (usp. 2 Kor 5,9; 1 Pt 5,4; Otk 2,10; 3,11).

Piše: dr. Tadej Vojnović, OFM

Jakov u Betelu

Čitamo 35. glavu Knjige postanka i pratimo Jakova na njegovim putovanjima. Jakov je u Šekemu. Nakon što je njegova kći Dina osramoćena od Hamorovog sina Šekema, njezina su braća Šimun i Levi smislili strašnu odmazdu. O tome smo pisali u prošlom nastavku. Jakov i njegova porodica više ne mogu ostati u tom kraju. Muškarci Šekema brzo će se oporaviti. Potrebno je krenuti dalje!

Pred nama je sada tekst koji nije jedinstven već ga je konačni redaktor sastavio iz više različitih izvještaja. Mnoge su stvari i događaji već prije spomenuti i sada se ponavljaju. To ćemo vrlo lako uočiti i običnim čitanjem a na neke ćemo dijelove i upozoriti. Tekst možemo podijeliti u neke cjeline.

Odbacivanje kumira

Još se sjećamo događaja kako je Jakovljeva žena Rahela, dok je njezin otac Laban otišao strići svoje ovce, prisvojila njegove kućne kumire, sakrila ih i ponijela sa sobom (usp. Post 31,19). Laban i njegovi bili su mnogobošci, klanjali se idolima i svaka je obitelj imala svoje kućne kumire koji su trebali pružiti zaštitu toj porodici. Rahela je također bila tako odgojena pa je prilikom bijega uzela ono što je smatrala da je najvrednije. Stoga je sasvim razumljivo što je Laban, kad je dostigao svojega zeta Jakova, najprije tražio kumire i pretraživao po šatorima da ih nađe. Bili su pod Rahelom koja je sjedila na devu i nije htjela ustati ispričavajući se da "ima ono što je red kod žena" (usp. Post 31,30-35).

Sasvim sigurno možemo tvrditi da nije samo Rahela ponijela i sakrila kumire već su to učinili i ostali iz velike Jakovljeve porodice što je očito iz teksta koji je pred nama (35. glava).

Jakov prima novu naredbu od Boga: "Ustani, idi gore u Betel te ondje ostani! Načini ondje žrtvenik Bogu koji ti se objavio kad si bježao od svog brata Ezava!" Jakovljevo putovanje se nastavlja. Ali nije dovoljno samo pokupiti stvari i doći u Betel. Kao što samo ime kaže: Betel je kuća Božja (Bet - kuća, El - Bog). Taj put bit će hodočašće, dolazak pred Boga. A da bi čovjek došao pred Boga mora biti čist. Stoga Jakov naređuje svima: "Odbacite tuđe kumire, očistite se i preobucite!" Nije to samo opis prigodnog očišćenja. Pisac daleko više želi naglasiti kako se Jakovljeva porodica usmjerava prema čašćenju jednoga Boga,

Jahve. Da bi čovjek pripadao jednome Bogu i iskreno ga častio mora odbaciti sve lažne bogove ("Ja sam Gospodin Bog tvoj! Nemoj imati uz mene drugih bogova!"). No nije dosta odbaciti samo kumire, potrebno se i preobući, odbaciti prijašnju odjeću jer je i ona okaljano kumirima.

Kao opredjeljenje za jednoga i pravoga Boga s kojim Jakov već ima iskustva (usp. Jakovljevi san u Betelu 28,12; Jakovljevi bijeg 31,3; Jakovljeva borba s Bogom 32,25) bit će podizanje žrtvenika i prinošenje žrtve jednomu Bogu.

Sve su predali: kumire, naušnice, što god se smatralo idolskim. Sve to Jakov uzme i zakopa u Šekemu ispod hrasta. Sada su svi čisti i pod zaštitom pravoga i jedinoga Boga. Odbacili su sve lažne bogove. Pisac tu Božju zaštitu posebno ističe: "Kad su se zaputili, strah od Boga spopadne okolišna mjesta, tako da nisu išli u potjeru za Jakovljevim sinovima." Sada oni uživaju sigurnost Božjega okrilja budući da su njega jedinoga izabrali za svojega Boga.

Jakov dobiva novo ime - Izrael

Povorka Jakovljeve porodice stigla je u Betel. Pisac ističe da je to u kanaanskoj zemlji pa spominje i kanaanski naziv mjesta Luz. Tu je sagradio žrtvenik kako mu je to Bog naredio. Jakov poznaje Betel otprije. Bio je tu dok je bježao od svojega brata Ezava. Tu je prenoćio i imao čudesan san o otvorenom nebu (usp. Post 28,12). Već tu se spominje da ga je Jakov preimenovao od Luz na Betel, premda se samo mjesto Betel spominje još u Abrahmovom vrijeme (usp. Post 12,8).

Kao što sam spomenuo u uvodnom dijelu, tekst ove 35. glave složen je iz mnogih dokumenata i prijašnje građe. I ne samo to već se radi i o upotrebi više različitih izvora, pogotovo jahvističkog (J) i svećeničkog (P) što vidimo po upotrebi Božjega imena (jedan ga izvor zove Jahve a drugi Elohim-Bog). Stoga se mnoge stvari ponavljaju, kao što je preimenovanje Betela ali i ovo što sada slijedi. Pred nama je ponovno Božja objava Jakovu koja počinje riječima: "Bog se opet objavi Jakovu" (imamo, znači, pred sobom svećenički izvor P!). U toj objavi najprije slijedi blagoslov Jakova a onda promjena imena: "Ime ti je Jakov, ali se odsad nećeš zvati Jakov, nego Izrael će biti tvoje ime." Da podsjetimo naše čitatelje da je o promjeni imena već bilo govora u 32,29 nakon što se je Jakov hrvao s Bogom

"dok zora nije svanula". Tu se i tumači značenje samoga imena: "...jer si se hrabro borio i s Bogom i s ljudima i nadvladao si". Samo ime "Izrael" dolazi od hebr. riječi jisera'el što znači "Bog nadvladava".

Bog se ovdje i predstavlja Jakovu: "Ja sam El Šadaj - Bog svesilni!" Nakon toga dolazi blagoslov koji je izražen Božjom naredbom: "Budi rodan i množi se!" Tu je i obećanje naroda i mnoštva naroda kao i kraljeva koji će iz Jakova poteći. Bog se kao El Šadaj prvi puta očituje Abrahamu (Post 17,1) te ovo Božje ime dolazi samo u Knjizi postanka (5 puta) te jednom u Knjizi izlaska (6,3) i jednom u Knjizi o Ruti (1,20). Ova scena objave završava odlaskom Boga kao i ona gdje Bog razgovara s Abrahamom (18,33). I u jednoj i u drugoj objavi "Bog ode". Jakov uspravlja stup od kamena i po njemu izlije žrtvu ljevanicu (ulje) te ponovno dolazi do imenovanja mjesta: Betel (što pokazuje različitost dokumenta iz kojih je posljednji redaktor oblikovao ovaj tekst.

Benjamin

Ne znamo zašto, ali put se nastavlja. Jakov se sa svojom porodicom upućuje na jug, prema Efrati (Betlehemu). Od Betela na sjeveru do Efrate na jugu razdaljina je oko 35 kilometara. Jakobova žena Rahela je u visokoj trudnoći. Vjerojatno će napor putovanja izazvati prijevremeni porođaj. Njezin porođaj se ne odvija uobičajeno, budući da pisac naglašava: "Napali je teški trudovi." Porođaj je došao do kritičnog trenutka za majku. On će završiti smrću Rahele koju je Jakov toliko volio i za koju je tolike godine kod ujaka Labana radio. Babica koja sudjeluje kod poroda tješi je: "Ne boj se, jer ti je i ovo sin!" To je jedino svjetlo u trenutku dok Rahela umire ili kako to pisac ističe: "Rastavljala se s dušom." Umiruća majka je dijete nazvala "Ben Oni", što znači "sin moje boli" ali mu je njegov otac Jakov promijenio ime i nazvao ga je "Ben-jamin" što znači "sin desnice" što u izvedenom smislu znači "sin dobrog predznaka".

Rahela je umrla, dakle, u porodu. Umrla je oko dva kilometra pred Efratom, tj. Betlehemom. Pisac nas izvještava da ju je Jakov tamo i pokopao i nad njezinim grobom podigao spomenik koji je, kako sam primjećuje "onaj što je na Rahelinu grobu do danas". Je li do danas? Kada danas putujete iz Jeruzalema cestom u Betlehem i danas možete vidjeti s desne strane, neposredno pred Betlehemom Rahelin grob. On je danas svetinja i za Židove i za muslimane. Grob osobito posjećuju žene nerotkinje moleći na njemu zagovor Rahele kako bi rodile djecu.

(U sljedećem broju: Josip i njegova braća)

Uređuje: Katarina Čeliković

Sveta potvrda

Oni najstariji među vama, dragi Zvončići i Zvončice, sigurno znaju da je Potvrda jedan od sedam sakramenata Katoličke crkve. Ona usavršuje krsnu milost i daje Duha Svetoga. Upravo po tom Duhu još smo čvršće pritjelovljeni Kristu. Oni koji prime svetu Potvrdu postaju "punoljetni" kršćani i dobiju mnogo darova, ponajprije duhovnih, a znamo da neće manjkati ni materijalnih. Ali, naši krizmanici dobiju i jedan poseban zadatak - da svjedoče kršćansku vjeru riječju i djelima, a to je zadaća Crkve.

Naši se "osmaši" već dugo pripremaju za ovaj važan sakrament. Uvijek postoji opasnost od pristupanja Krizmi iz pukog običaja, poslije kojeg mnogi zaborave da su postali zreli kršćani. Nama pak trebaju biti primjer oni koji oduševljeno i revno idu na sv. misu, koji se ispovijedaju i pričestoju. Stoga vam ovdje prenosim samo ukratko ono što bismo svi trebali znati o sakramentu Potvrde.

Tko i kako podjeljuje SAKRAMENT POTVRDE?

Redoviti djelitelj potvrde je biskup. Potvrda se u redovitom slučaju dijeli za vrijeme sv. mise. Biskup u obredu nad potvrđenike raširi ruke. Pritom moli za silazak Duha Svetoga na njih. Potom slijedi bitni obred sakramenta: U latinskom obredu potvrda se podjeljuje pomazanjem krizmenim uljem na čelo potvrđenika, koje se izvodi polaganjem ruke i riječima: "PRIMI PEČAT DARA DUHA SVETOGA".

Tko može primiti sakrament potvrde?

- onaj koji je kršten
- onaj koji poznaje svoju vjeru
- onaj koji je u posvetnoj milosti (bez teškog grijeha)

Tko može biti kum(a) na potvrđi?

- osoba koja je i sama primila sakrament potvrde
- ako je kum(a) u braku, treba biti u crkvenom braku

Nova slikovnica o bl. Ozani Kotorškoj

PASTIRICA I RUŽE

"Njezina dobrotu osvojila je svakoga." ("Ovo je pripovijest o djevojčici na kojoj se zaustavio Božji pogled i u čije srce se izlila njegova ljubav." - s. Katarina Maglica OP, vrhovna glavarica)

U izdanju sestara dominikanki prigodom proslave 100. obljetnice Kongregacije sv. Anđela Čuvara, a u nakladi *Glasa Koncila*, objavljena je knjižica s. Blaženke Rudić (iz Subotice) "PASTIRICA I RUŽE - Miris svetosti blažene Ozane Kotorške". Ova krasno ilustrirana slikovnica za djecu i odrasle opisuje život prve hrvatske blaženice, "sa željom da Bog progovori i kroz tvoj život, da ti bude najbolji prijatelj i mjerilo tvoga življenja kao što bijaše i maloj Katarini, u narodu poznatoj kao blažena Ozana..." (s. Katarina Maglica). U skladnom spoju već poznate topline srca i riječi s. Blaženke Rudić i umjetničkih ilustracija Alme Orlić, lako je pratiti život malene pastirice u gorskom selu Relezi, njen odlazak u Kotor u službu obitelji Buće i konačno u Red sestara dominikanki, tj. u sobicu kraj crkve sv. Bartolomeja u Kotoru, gdje se uselila, cio život molila i pomagala potrebite, radila i savjetovala ljude u nevolji, i gdje je i umrla 27. travnja 1565.godine.

Vesna Huska

PRVA PRIČEST U BEREGU

Desetero je djece u nedjelju 8. svibnja u prepunoj crkvi sv. Mihovila u Bačkom Bregu primilo sakrament Prve svete pričesti. Svetu misu je predvodio i Prvu pričest podijelio župnik vlč. **Davor Kovačević**. Za uspomenu na ovaj veliki dan, prvopričesnici su od svog župnika na dar dobili molitvenike, svijeće i medaljice s motivom Duha Svetoga.

Zlatko Gorjanac

Selenča

Moja prva pričest

U nedjelju 8. maja u našoj se crkvi slavila prva sv. Pričest. Bila su to djeca generacije 1995 u koju spadam i ja. Na ovaj veliki dan pripremala sam se sa velikom radošću. Najprije je bilo potrebno svladati gradivo na vjeronauku, zatim smo se posljednjih dana intenzivno duhovno pripremali na ovaj dan.

U subotu navečer sam krenula na spavanje sa velikom znatiželjom kako će izgledati sutrašnji dan. U nedjelju je padala kiša, ali mi smo svi bili nasmijani, veseli i spremni za taj veliki događaj. Crkva je bila prekrasno okićena bijelim cvijećem. Svetu misu sam pratila vrlo pažljivo da mi ne promakne nešto. Na misi smo pjevali, recitali... Kada me svećenik pričestio Tijelom i Krvlju Isusovom bila sam jako sretna. Sa prijateljicama smo se fotografirali pored malog Isusa i svi smo krenuli svojim kućama.

Jako sam sretna što ću od današnjeg dana moći Isusa primati u svoje srce kod svake mise.

Brigita Molnar

KRIZMA U SONTI

Subotički biskup **mons. dr. Ivan Péznes** podijelio je sakrament sv. Krizme 24. travnja u crkvi sv. Lovre u Sonti.

Na ovom lijepom slavlju čak 72 krizmanika primilo je "pečat dara Duha Svetoga". Posebno je lijepo bilo vidjeti većinu krizmanika u narodnoj nošnji, što je naš biskup Ivan posebno pohvalio.

Ž. A.

je rekao kako spomenici žive koliko je živ i spomen. Na svečanosti su sudjelovali premijer Sanader, ministri te predstavnici županije i grada Rijeke /IKA/

OPROŠTAJ MALIH ŽEDNIČANA OD PAPE

Iako je naša Crkva već dobila "novog" papu, šaljem vam fotografiju na kojoj svoju ljubav prema Svetom Ocu Ivanu Pavlu II. iskazuju najmlađi Žedničani.

K. O.

TIJELOVO

Tijelovo - proslava Isusova utjelovljena u kruhu i vinu.

U Katoličkoj crkvi od 13. stoljeća postoji blagdan kojim se slavi uspomena ustanovljena euharistije na Veliki četvrtak. Slavi se u četvrtak poslije Presvetog Trojstva, a zove se Tijelovo.

Blagdan Tijelovo uvodi se u Njemačkoj još 1253. godine, a papa Urban IV. uvodi 1264. taj blagdan za cijelu Crkvu. U većim zemljama vjernici već u 14. stoljeću oduševljeno prihvaćaju Tijelovsku procesiju u kojoj se Presveto nosi u pokaznici. Prva Tijelovska procesija dogodila se u Koelnu u razmaku od 1274. i 1279. godine.

Ne zaboravite da se i vi u svojim župama možete uključiti i to na najljepši mogući način - prvopričesnici i druga djeca sudjeluju u svojim svećanim bijelim haljinama. Jako je lijep običaj posipanja ružinih latica po putu po kojem će biti nošeno Presveto. /Zv/

RIJEKA

PROSLAVA GOSPE TRSATSKE I OTKRIVANJE KIPA IVANU PAVLU II.

Svečanost je predvodio kardinal Bozanić koji je u propovijedi govorio o vrijednostima obitelji te o demografskoj krizi. Otkrivajući kip, djelo kipara Jurkića, kardinal

DAN MLADIH SUBOTIČKE BISKUPIJE

DOĐOSMO, POKLONITI SE GOSPODINU!

Tridesetak godina mladi Subotičke biskupije okupljaju se 2. svibnja na proslavu svoga dana. Najčešće mjesto njihovog susreta bio je drevni Bač no ponekad je taj susret mladih održan i u drugim mjestima. Ove je godine, na poziv Karmelićana, susret održan u somborskom karmelićanskom samostanu koji obilježava stotu obljetnicu postojanja. Susret se održao pod geslom: DOĐOSMO, POKLONITI SE GOSPODINU!

Na susret se okupilo oko 300 mladih iz svih dijelova biskupije.

S njima je bilo i dvadesetak svećenika, jedna časna sestra i nekoliko kateheta i katehistica laika. Susret je započeo pjevanjem, mladima omiljene, šansone "Kriste u Tvoje ime...", uz pratnju orkestra i zbora mladih somborskih župa Presvetog Trojstva i Sv. Križa, koji su inače čitav dan predvodili pjevanje.

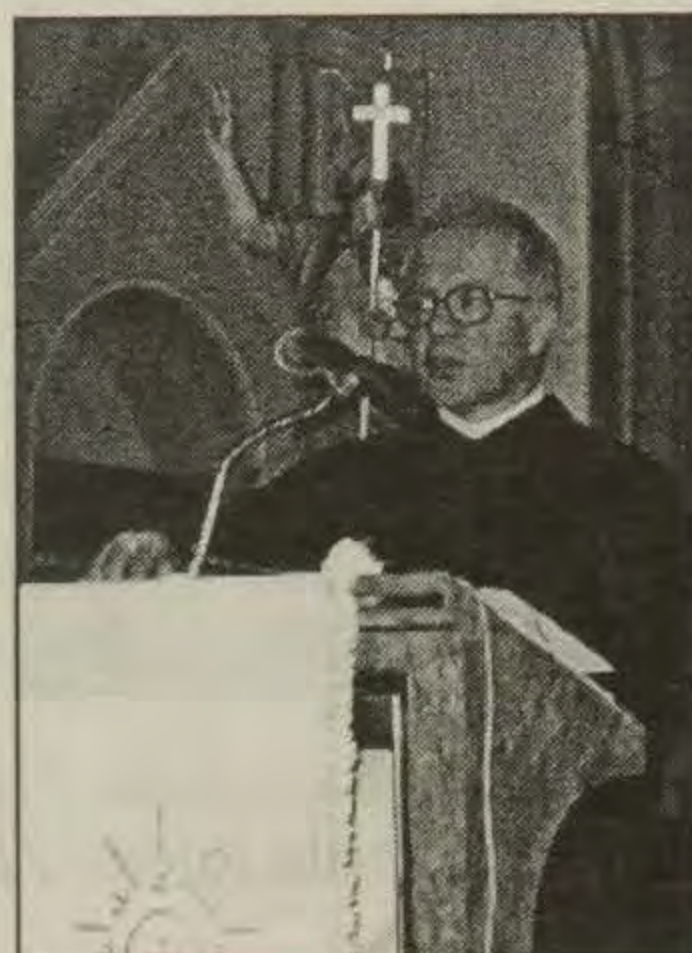

Uvodno predavanje

Na početku susreta okupljene mlade pozdravio je, u ime organizatora, **preč. Josip Pekanović**, somborski župnik i dekan. Zatim je mlade pozdravio prior somborskog karmelićanskog samostana **o. Bernardin Vizmeg** i u kratkim crtama predstavio stoljetni samostan i crkvu u kojoj se nalaze. Nakon njega predstavnicima pojedinih župa predstavili su svoje zajednice mladih.

Slijedilo je predavanje **o. Vjenceslava Miheteca**, karmelićanina iz Zagreba. On je na temelju poruke pape **Ivana Pavla II.** za ovogodišnji Svjetski susret mladih: "Dođosmo pokloniti mu se" (Mt 2,2) održao vrlo zanimljivo i mladima blisko predavanje s konkretnim uputama za život. U uvodu svoga predavanja on je protumačio tko su karmelićani i što je samostan, a potom se slijedeći

Papinu poruku, zadržao na svim bitnim naglascima te poruke. Najprije je istaknuo primjer "mudrog starca" pape Ivana Pavla II. koji je pozvao na susret u Koeln mlade iz čitavoga svijeta, ali ne samo mlade katolike nego i nevjernike i sve tražitelje Boga. Taj "časni Starac" bio je omiljen među ljudima a osobito među mladima, jer im je neustrašivo navješćivao Istinu. "On je jasno uočavao Zvijezdu, slijedio njezinu putanju, i pozivao ljude čitavoga svijeta da je slijede jer ona vodi k Isusu - Istini koja oslobađa." Papa je to mogao učiniti jer je ljubio Istinu i jer je ljubio sve ljude, jer "istina bez ljubavi ubija, a ljubav bez istine luduje", istaknuo je predavač. Zatim je protumačio tko su mudraci i naglasio da je njihova veličina što su se odvažili poći na put pun neizvjesnosti i poteškoća, slijedeći Zvijezdu kojoj su vidjeli izlazak i koja ih je dovela k Isusu. U nastavku predavanja na mladima blizak način protumačio je koja je razlika između Zvijezde koju su slijedili mudraci i svih onih drugih zvijezda (star!) kojima se mladi danas oduševljavaju. "Isusova zvijezda je zvijezda koja obasjava a ne opsjeda i zaposjeda", kako to čine razni suvremeni "starovi", naglasio je.

Vratite se radosni "drugim putem"

U drugom dijelu predavanja, govorio je o razlici između veselja i radosti. Kad mudraci ugledaše zvijezdu nad Betlehemom, kojoj vidješe "izlazak", obradovali se radošću veoma velikom". Malo prije toga oni su doživjeli veselje na

Herodovom dvoru. To veselje ih, međutim, nije ispunilo radošću. Isus ispunja pravom radošću. "Mladi bačke Crkve! Vi ste danas došli ovdje slijedeći Zvijezdu svoje vjere. Došli ste ovdje susreti Isusa i pokloniti mu se! Došli ste slušati o njemu, pjevati, moliti, o Isusu razgovarati... klanjati mu se i primiti ga u svetoj pričesti. Otvorite mu širom svoje srce i on će vas ispuniti mirom i radošću te ćete onda odavdje moći otići 'drugim putem' svojim kućama, tj. drugačiji i bolji... Dragi mladi, zapamtite: ako vam Bog bude na prvom mjestu, sve će ostalo biti na pravom mjestu", poručio je mladima o. Vjenceslav. U završnom dijelu predavanja poticao ih je da u svojim obiteljima i u svojim župnim zajednicama kamo se vraćaju izgrađuju takve skupine, "obitelji Božjih prijatelja" gdje će se Isusova zvijezda moći zaustaviti te će uz pomoć njezinog sjaja moći obasjati put i onim svojim vršnjacima koji Boga ne poznaju i koji ga traže. "Vi morate biti svjedočke skupine koje će neprestano oko sebe okupljati nove i nove Isusove prijatelje i one koji ga i neznajući traže. Budite s Bogom radosni, pa ćete biti privlačni", zaključio je predavač.

Rad u skupinama

Nakon kratke stanke mladi su se rasporedili u petnaestak skupina. Najbrojnija je bila skupina ovogodišnjih krizmanika, s kojima je bio **mons. Stjepan Beretić**, katedralni župnik, koji je s njima imao poseban program. Sve ostale

skupine predvođene svećenicima te katehetama i katehisticama i posebno pripremljenim animatorima razgovarale su o predavanju te o Papinoj poruci, koju su svi dobili. U svjetlu predavanja i Poruke ocjenjivali su svoj život i život u svojim župnim zajednicama i među njihovim vršnjacima iz škole, fakulteta ili radnog mjesta.

Euharistijsko klanjanje i posjet somborskim crkvama

Prvi dio susreta završio je euharistijskim klanjanjem koje je u crkvi predvodio o. Vjenceslav, a potom je bio ručak koji su za sve sudionike ovoga susreta pripremile marne somborske žene.

Poslije ručka mladi su posjetili i pogledali crkvu Presv. Trojstva gdje ih je pozdravio župnik **Josip Pekanović** dok im je tu "crkvu svoga djetinjstva i mladosti" predstavio mons. Stjepan Beretić. Odatle su se mladi uputili u župu Sv. Križa gdje ih je dočekaio i pozdravio župnik **Lazar Novaković**. U toj župi mladi su se uz druženje i igru imali prilike bolje međusobno upoznati.

Plenum

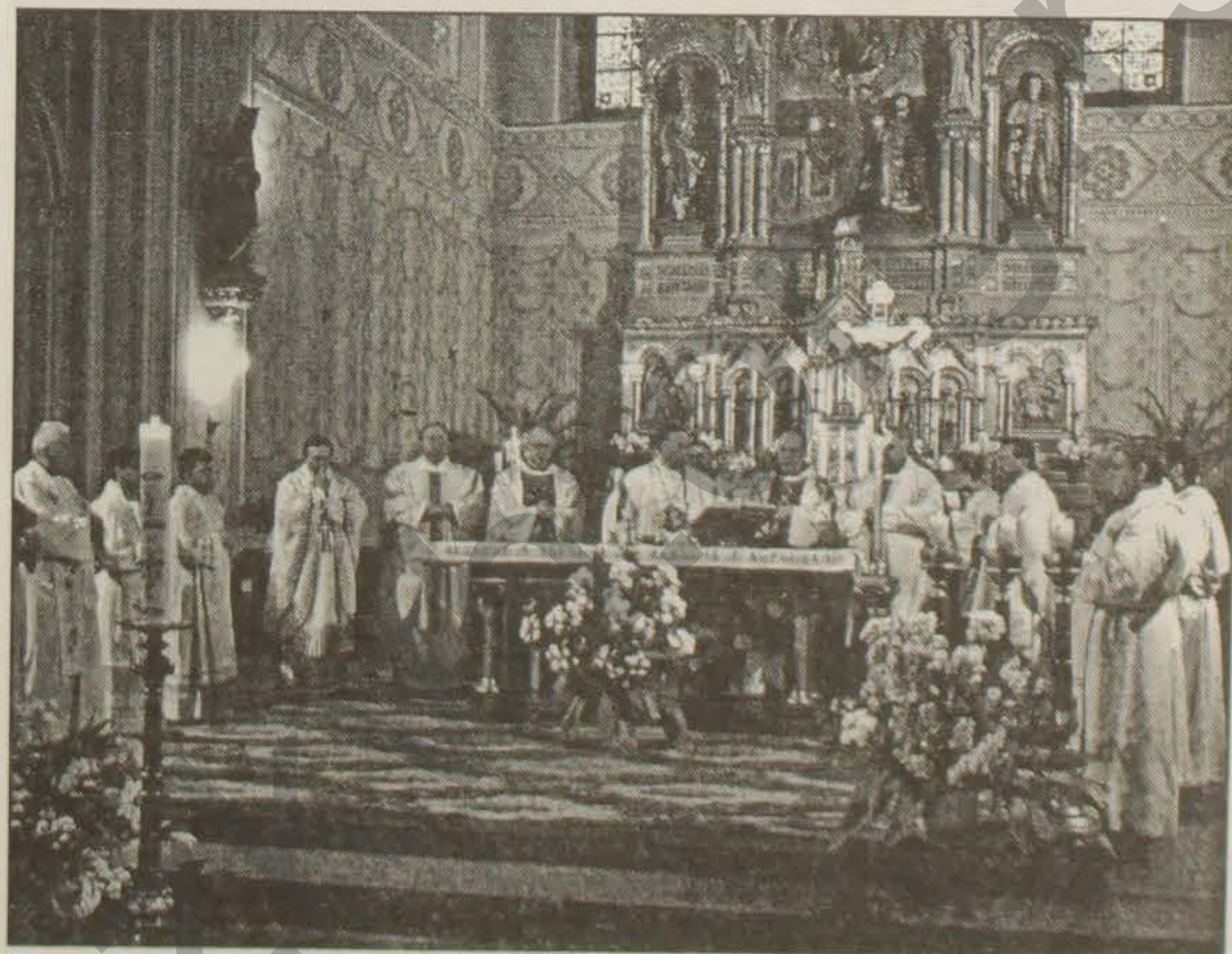
U 16,30 sati bio je plenum u kojem su pojedini predstavnici radnih skupina izvjestili o čemu su razgovarali i što su zaključili te što namjeravaju činiti i promijeniti u svom osobnom životu i u životu zajednica mladih u svojim župama.

Dobru nadu za budućnost daje činjenica da su mladi najčešće u svojim izvješćima navodili rečenicu: "Kad ti je Bog na prvom mjestu sve je ostalo na pravom mjestu".

Euharistijsko slavlje

Odmah poslije plenuma bilo je Euharistijsko slavlje, kao vrhunac toga susreta. Slavlje je predvodio subotički biskup **mons. Ivan Péntzes**, u zajedništvu sa svećenicima i redovnicima koji su bili sudionici toga susreta.

U prigodnoj propovijedi biskup Pénez je govorio o ljepoti Crkve koju vodi Duh Sveti. On je naglasio kako smo to čudesno vodstvo Duha Svetoga promatrali u dugom i plodnom pontifikatu pape Ivana Pavla II. a također se jasno nazire i u početnom djelovanju pape Benedikta XVI. Biskup je zatim upozorio mlade da je djelovanje Duha Svetoga i Isusova prisutnost isto tako snažna i očita i u njihovom životu ali se trebaju otvoriti tom djelovanju sa spremnošću da prihvate sve planove koje on ima s njima uzdajući se u Božju providnost. "Ne smijemo ništa precrtavati niti mijenjati u Božjim planovima koje je narisala njegova providnost, pa i onda kada nam se ti planovi čine čudnima i kad su protiv ljudske logike", istaknuo je biskup. I biskup je mlade pozvao da budu svjedoci Kristovog uskrsnuća i njegove žive prisutnosti u našoj svakidašnjici te da blagoslivljaju sve ljude i pobjeđuju "zlo dobrim" u svojoj sredini. "Ne bojte se te odgovorne zadaće. Vi to možete činiti s Isusom, koji je vaš prijatelj. Nemojte sumnjati u snagu Kristove pobjede, jer kad god počnemo sumnjati onda počinjemo i tonuti. Snažnom vjerom mi i sebi i onima oko nas dajemo jakost da sve izdrže i razlog nade da su promjene i bolji svijet mogući, što je sad već očito i u našoj sredini jer

danas i naše društvo računa s Crkvom, dok ju je još samo prije desetak godina progonilo i smatralo nazadnjačkim elementom", zaključio je biskup Pénez.

Na misi su mladi čitali Božju riječ i predmolili molitve vjernika koje su sami sastavili. Pjevanje je predvodio spomenuti zbor mladih somborskih župa a uključili su se i svi ostali jer su im organizatori pripremili tekstove svih pjesama koje su se toga dana pjevale.

Na kraju sv. mise preč. Pekanović je u ime organizatora zahvalio biskupu na podršci, domaćinima na ljubavi i gostoprимstvu i svima koji su sudjelovali u organizaciji toga dana a napose mladima na sudjelovanju i vladanju koji su bili primjerni.

Nakon blagoslova mladi su se, predvođeni biskupom i svećenicima okupili kod groba Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića gdje je biskup predmolio molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim, čime je ujedno i zaključen Dan mladih Subotičke biskupije.

Andrija Anišić

Oni su se pobrinuli da nitko ne bude gladan

Dok se neki vesele druge boli glava!

Malo nogometa, malo odbojke

Uređuju:
Vesna i Ladislav Huska

VJEROUČITELJ

"Kad bih poučavao vještinom najboljih učitelja,
a ljubavi ne bih imao
bio bih samo pametan govornik i simpatičan zabavljač.
I kad bih poznao sve tehnike i ispitao
mnoge metode,

i kad bih imao toliko obrazovanja
da bih se osjećao kompetentnim,
a ne bih shvaćao način na koji moji
učenici razmišljaju i osjećaju
ne bi bilo dovoljno.

I kad bih provodio mnoge sate
u pripremanju
da ne bih postao napet i nervozan,
a ne bih imao ljubavi i razumijevanja
za osobne probleme mojih učenika
to još ne bi bilo dovoljno.

Učitelj koji ljubi je strpljiv, dobrotiv;
ne sablažnjava se kad mu se ljudi povjeravaju;
ne ogovara; ne obeshrabruje se lako;
nije nepristojan

nego je uvijek svojim učenicima živi primjer
dobrog načina života o kojem govori.

Ljubav nikad ne prestaje.

Programi? - Zastarjet će;

Metode? - Postat će staromodne;

Tehnike? - Bit će napuštene;

Jer, ograničeno je naše znanje,

i samo malo ga možemo predati svojim učenicima;
ali ako imamo ljubavi

onda će svi naši naponi postati stvaralački,

i naš utjecaj ostat će zauvijek

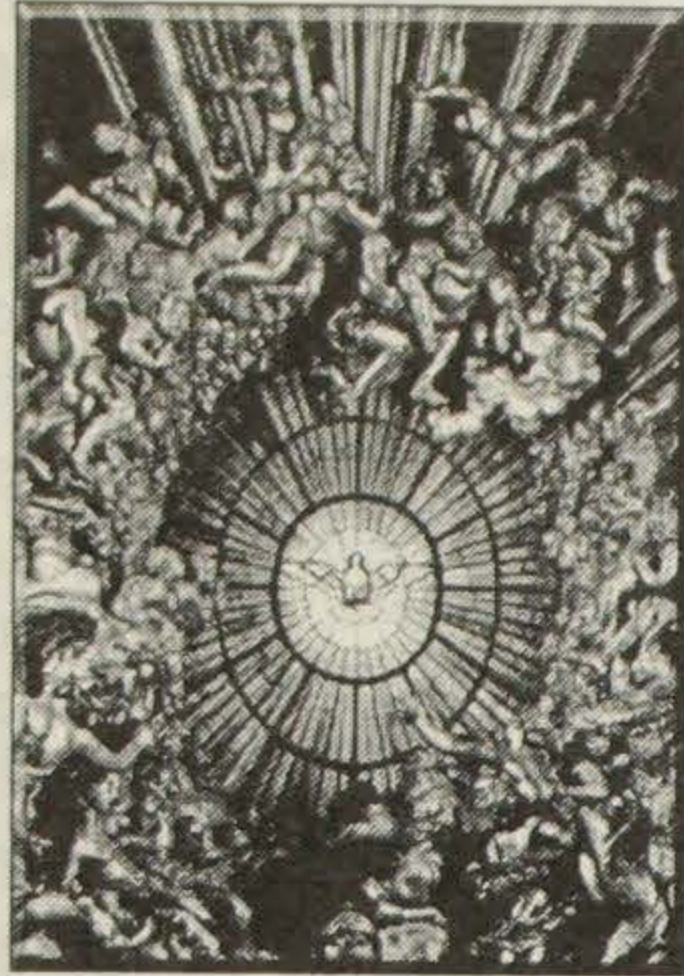
prisutan u životima učenika.

A sada ostaju vještine, metode i ljubav,

to troje

ali najveća je među njima ljubav."

Anonymous (Prema 1. Korinćanima 13)

Jeste li već upisali svoju djecu na školski vjeronauk?

Jeste li sa svojim srednjoškolicima razgovarali o upisu vjeronauka?

DRAGI RODITELJI I KUMOVI KRIZMANIKA!

Ne zaboravite da sakrament sv. Potvrde ili Krizme nije tek jednokratni čin (za neke možda običaj!) i da možete iskoristiti djelovanje Duha Svetoga u životima vaše djece. Ne dopustite da se, možda vašom krivicom, udalje od mjesta gdje Duh Sveti djeluje! Potaknite ih na molitvu, na još redovitiji odlazak na Euharistiju a plodova će sigurno biti!

Bog, Otac svjetla, rasvijetlio đake i studente,
sve prosvjetne i odgojne djelatnike,
osnažio i usrećio sve one koji na bilo koji način
služe boljem rastu obrazovanja, odgoja, športa,
svih ljudskih, kršćanskih vrednota;
darom Duha Svetoga.

Ispunio vas sve radošću, dobrotom, mirom
i udijelio vam obilje duhovskih darova.

(usp. Rimski misal, KS, Zagreb 1980, str. 434)

ZNATE LI: **15. svibnja** je Međunarodni dan obitelji... **17. svibnja** je Svjetski dan telekomunikacija... **18. svibnja** je Međunarodni dan muzeja... **21. svibnja** je Svjetski dan kulturnog razvitka... **23. svibnja** je Dan obavijesnih sredstava... **25. svibnja** je Dan Afrike... **31. svibnja** je Svjetski dan nepušenja i športa... **5. lipnja** je Svjetski dan zaštite čovjekova okoliša... **17. lipnja** je Svjetski dan suzbijanja nestašica vode i suša... **18. lipnja** je Dan zaštite planinske prirode

OBITELJSKI HOBI

- ✓ Uredi svoj život tako da ne podlegneš užurbanosti.
- ✓ Automobili su najveći zagađivači zraka. Razmisli kada ćeš se voziti, a kada ići pješice.
- ✓ Hrabrost možeš zahtijevati samo od sebe. Molim te, nemoj za hrabrost piti alkohol.
- ✓ Pomamljen alkoholom ili drogom ne možeš biti hrabriji, nego lakomisleniji, drskiji i nasilniji.
- ✓ Zašto satima sjediš pred televizorom, videom i DVD-om? U tebi su ljepši vidici.
- ✓ Svake godine bilo bi dobro jedan vikend otići na duhovne vježbe.
- ✓ Zabrinutost je navika.
- ✓ Svaki dan posveti četvrt sata molitvi i čitanju Novoga zavjeta.
- ✓ Pobrini se za svoju malu osobnu biblioteku dobrih duhovnih knjiga.
- ✓ I tebi je potrebno trajno duhovno produbljanje.
- ✓ Kršćani se duhovno produbljuju osobno i zajednički.
- ✓ Slušanje tišine je veoma zahtjevno.
- ✓ Izbjegavaš li razornu glazbu?
- ✓ Razvijaj svoj sluh osluškivanjem prirode i svakovrsne dobre glazbe.
- ✓ O čemu najčešće razgovaraš? O jelu i piću ili?
- ✓ Primiti gosta znači njegovati svoju i njegovu čovječnost. Želim ti miran dan i opušteno ozračje!

("MOJ MALI EKO KATOLIČKI KALENDAR")

s. Karmele Eve Dominković

nadašnuća

RAZVEDRI LICE SVOJE

Zaljubljen sam u svoga sina. Nadam se da Bog mene ljubi kao što ja volim svoje dijete. "Nasmij se... Nasmij mi se..." Tako me sin moj moli da se razvedrim nakon što se malo posvadimo. Ja se onda još malo ljutim, a onda se pomirimo.

Jednom sam u literaturi pročitao da roditeljska briga za dijete i roditeljski odnos prema djetetu predstavlja osnovu teološkog iskustva djeteta. Dijete će, naime, bolje razumjeti da je Bog dobar i milostiv, ako je imalo takvo iskustvo sa svojim ocem. Ali nije samo to. I otac u svom odnosu s djetetom ima vlastito teološko iskustvo dobrog Boga.

"Bože obnovi nas, razvedri lice svoje i spasi nas" (Ps 80,4)

Mr. Dario Miletić, dipl. psiholog, profesor je psihologije na Salezijanskoj klasičnoj gimnaziji u Rijeci i Pazinskom kolegiju - Klasičnoj gimnaziji u Pazinu. U mjesečniku "Zvona" koji izdaje Riječka nadbiskupija objavljuje tekstove u serijalu "Dodijavanja starog profesora".

Uređuje: Jakob Pfeifer

EKUMENSKI NAGLASCI POČETKA SLUŽBE NOVOGA PAPE

Uvođenje u službu pape Benedikta XVI. u nedjelju 24. travnja nosilo je i izrazita ekumenska obilježja. Premda je pravoslavlje po gregorijanskom kalendaru slavilo Cvjetnicu, gotovo sve pravoslavne Crkve predstavljali su visoki izaslanici. Ekumenski carigradski patrijarhat zastupao je metropolit **Chrysostomos** iz Efeza i **Ioannes** iz Bergama, Moskovski patrijarhat metropolit Smolenska i Kaliningrada **Kyrill**, koji je u RPC-u zadužen za odnose s drugim Crkvama. Koptsko-pravoslavni biskup u Torinu **Barnaba El Suriani** na svečanosti je predstavljao patrijarha **Shenudu III**. Prvi je put u povijesti na misi uvođenja u pontifikalnu službu bio nazočan i anglikanski primas nadbiskup **Rowan Williams**. Moskovski patrijarhat u papi Benediktu XVI. nazire dobre mogućnosti približavanja ruskopravoslavne i katoličke Crkve. Metropolit Kyrill izjavio je kako je "jako zadovoljan" porukama Papine propovijedi, dodajući kako su oni "uvijek za dijalog" te je upravo nedostatak dijaloga otežao odnose dvaju Crkava. Novi je Papa izvrstan teolog, jedan od najvećih u svijetu, stoga je moguć "konkretan i ozbiljan dijalog katoličke i rusko-pravoslavne Crkve". Nada se da će novi Papa nastaviti nastojanja svoga prethodnika Benedikta XV., koji se zauzimao za mir i obratio veliku pozornost istočnim Crkvama. Metropolit Kyrill također je istaknuo kako je više puta susreo novog Papu dok je bio prefekt Kongregacije za nauk vjere te ga poznaje kao vrsnog znanstvenika i teologa koji je svoj život posvetio službi za "Božju stvar". U čestitki Benediktu XVI. nakon izbora za poglavara Katoličke crkve, patrijarh RPC **Aleksij II**. istaknuo je želju za razvojem plodonosnog dijaloga između pravoslavni i katolika kao jednu od najvažnijih zadaća za čitav kršćanski svijet. "U sekulariziranom svijetu, koji je izgubio duhovna uporišta, nikad kao dosad postoji snažna potreba naše-ga zajedničkog svjedočenja", poručio je moskovski patrijarh. /IKA/

PAPA PRIMIO PREDSTAVNIKE CRKAVA I RELIGIJA

Papa Benedikt XVI. primio je 25. travnja u Vatikanu predstavnike pravoslavni Crkava, istočnih pravoslavni Crkava i zapadnih crkvenih zajednica te nekršćanskih religija. U svom govoru, čije je dijelove izgovorio na talijanskom, francuskom i engleskom jeziku, Papa je podsjetio kako je tijekom pontifikata njegova prethodnika **Ivana Pavla II.** učinjeno mnogo na približavanju crkvenih zajednica. "Vaše sudjelovanje u žalosti Katoličke crkve zbog njegove smrti pokazalo je kolika je istinska i velika gorljivost za postizanjem jedinstva", rekao je Sveti Otac. Ivan Pavao II., dodao je Papa, pridonio je tomu da "postanemo svjesniji važnosti hoda ka punom zajedništvu". "Bratskim prijateljstvom možemo razmjenjivati darove koje primamo od Duha i osjećamo se potaknuti uzajamno se hrabriti da naviještamo Krista i njegovu poruku svijetu, koji je često uznemiren i nemiran, nesavjestan i ravnodušan", rekao je Papa. "U ovoj jedinstvenoj prigodi u kojoj smo svi okupljeni upravo na početku moje crkvene službe koju prihvaćam sa strahom i predanom

poslušnošću u Gospodina, sve vas molim da zajedno sa mnom pružite primjer onoga duhovnog ekumenizma, koji u molitvi nesmetano ostvaruje naše zajedništvo", rekao je Papa. U dijelu govora na engleskom jeziku Papa je pozdravio nazočne predstavnike muslimanske zajednice, rekavši kako visoko cijeni jačanje dijaloga između muslimana i kršćana, kako na lokalnoj tako i na međunarodnoj razini. "Jamčim vam da Crkva želi nastaviti graditi mostove prijateljstva sa sljedbenicima svih religija, kako bi se iznašlo istinsko dobro za svakog pojedinca i društva u cijelosti", poručio je Papa. "Svijet u kojem živimo često je označen sukobima, nasiljem i ratom, ali taj svijet zaista čezne za mirom, za mirom koji je nadasve Božji dar, za mirom za kojeg moramo neprekidno moliti. Mir je također obaveza koju moraju na sebe preuzeti svi, osobito oni koji ispovijedaju da pripadaju religijskim tradicijama. Naša nastojanja oko zajedničkih okupljanja i jačanja dijaloga vrijedan su doprinos izgrađivanju mira na čvrstim temeljima", dodao je Sveti Otac. Papa je na početku svog pontifikata uputio "svim vjernicima različitih religijskih tradicija koje predstavljate, kao i onima koji iskrena srca traže istinu", snažan poziv da postanu zajedno "graditelji mira, u uzajamnom zalaganju oko razumijevanja, poštivanja i ljubavi".

/IKA/

CARITAS

POPLAVA U BANATU - POZIV NA DJELOTVORNU LJUBAV

Svojim dopisom br. 540 od 3. svibnja 2005. godine biskup **mons. dr. Ivan Péntzes** odredio je da se na Duhove, 15. svibnja, organizira posebno sakupljanje novčanih priloga kao pomoć nastradalom pučanstvu od poplava u Banatu. U svom dopisu biskup među ostalim piše: "Vjerujem da je svakoga od nas potresla vijest o prirodnoj katastrofi koja je zadesila područje Banata u susjednoj nam Zrenjaninskoj biskupiji. Tom prigodom mnogi

ljudi toga područja ostali su bez krova nad glavom i bez osnovnih sredstava za život. Nastradalom pučanstvu potrebna je pomoć mnogih ljudi dobre volje, kako bi se ublažila njihova patnja... Potičem i pozivam sve vjernike da se nesebično i u skladu sa svojim mogućnostima uključe u ovu humanitarnu akciju.

Fotografije: www.tippnet.co.yu

Piše: Alojzije Stantić

VLAST

Poštenje je jedna od temeljni kriposti kršćana

Naši su stari u divanu razlučivali čovika od čeljadeta. Čeljade je svako ljudsko biće, dok je čovik čeljade od drugi poštivan, uzoran po kršćanskim kripostima. Dal je kogod čovik to se po njemu vidi, pa i po tom kako se prema drugima ponaša, najviše naspram oni od koji je moćniji. Čeljade neupućeno kako da postane čovik časkom se izvitoperi, kad omoća: kad se obogati el stekne moć zapovijanja drugima.

Potaknut pridikom našeg plebanoša (župnika) koji nam je na spomendan sv. Josipa Radnika (1. V.), pridičio i o radu i radniku, upačio je prstom i na nike današnje neljudske gazde. Nije imenovo ni jednog, to se tiče više nji. Brezdušni vlastodršci se kote od pamtivika, u nas su se u poslidnje vrime nakotili za "pun vondir."

Pozabaviću se s odnosom brezdušni gazda prema radnicima: zakidaju njim na plaći; tiraju da rade zabadavad i posli radnog vrimenta; misecima njim ne plaćaju, a nedavno je jedan posli nekoliko miseci radnike isplatio bonovima za samouslugu... i ređanju nikad kraja. A radnik sve to dura, gazda ga drži maltene ko roba, ne smi mu se suprostavit jel će časkom izgubit i tu malu plaću, a od nepoštenja nema ko da ga zakrili.

Nepravda boli onog ko je mora durat, pa još kad joj se ne smi protivit. Tako je i s radnikom koji je nužan rada kod drugog, rad kruva sebi i obitelji. To dobro znadu brezdušne gazde, kojima je "pala kašika u med", pa kad radnika plaćadu i od onog malo zakinu koliko mogu.

Nažalost, to mož bit samo u društvu, ko što je i naše, di često za moćnog ne važi zakon, al zato važi za malog čovika, kad zakon snage gospodari nad snagom zakona. To je ko paukova mriža: bumbari kroz nju prolete, a uvati kumarce. O ovoj boli našeg društva mož razglabat u nedogled. Sitio sam se niki primera iz života naši stari, koji su bili u Evropi, u državi di su po-

štivali zakone, di je vlado red o kojem mi možmo klapit (sanjat). Med tolikim spominjem:

* tušta gazda su bili nužni da nuz svoje pogode i druge risare (ručne žeteoce), kako bi ris (ručnu žetvu) uradili na vrime. Risari su mogli bit samo mladi, zdravi, jaki i u taj poso utrveni (uvižbani) ljudi, koji su bili kadri izdurat poso od jutra do mraka, iz dana u dan, nediljama, dok nisu zamanili kosom u poslidnji otkos u žitištu.

Naši stari su naučili u škuli života kako triba poštivat radnika i njegov rad. To su pokazli i primerom u obiteljskoj dužijanci, kad su svečano obučeni (do)čekali risare s njive, da čuju "faljn-is" (faljen Isus) i "ris je gotov...". Za užnom je u pročelju astala gazda nuz sebe posido bandaša (vođu risara) s risarima, a dalje maknio čeljad njegove obitelji. Svakom je naspram vridnosti u obitelji pripadalo i misto za astalom. Gazda je i tim pokazao koliko poštiva risare, još više težak poso kojeg su uradili.

* U pabirčenju pisanja o našoj starini nakanio sam da iz opisa kadgodajšnji majura, u gazdalucima di je radi-lo i na desetine pogođene čeljadi, zavirim kako se veliki gazda odnosio prema njima.

Za primer sam uzo **Lazu Bešlića**, do posli II. svitskog rata gazdu majura na Šari (severni dio Babapuste /danas Alekse Šantića/), kojem je dio zemlje bio u bajmačkom ataru. Po tom otkaleg je počo i dokleg uvećo domazluk, ističem Lazu Bešlića ko čovika dostojnog oca **Tadije**, jel je na talovani oko 120 holdi (jutro = 5760 m²) zemlje za dvadesetak godina uvećo gazdaluk na oko 500 jutara s kašteljom (dvorac). Iako je teško veliko velikom dodat, Lazo Bešlić je to postigo radom i razumnim gazdovanjem.

Kad sam zavirio u "List komencijaša" (za vrime 1925.-1935. g.) uvirio sam se kako se staro o pogođenoj čeljadi, od sluškinja do išpana (vođa i nadzornik poslova u domazluku). Iz te liste sam iščito i koješta šta u nju nije napiso. Ko na priliku: ni jednom čeljadetu nije

rad plaću unaprid, al mu ni nije zakinio na vrimenu kad ga je tribalo isplatit. Od pogodbe nije zakinio ni dinara.

Nuz plaću staro se o zdravlju komencijaša, nediljno jedared je donosio doktora iz Stančića (Stanišić), a ako je kome odjedared bilo rđavo, tog je odno u bolnicu i ličio o svom trošku. Plaću je ukop, dao sve šta je tribalo mladima za svatove, dicitilio darove za Božić itd. Ko se paštrio, pomagao mu da se otuče (postane sam svoj gazda.) Već onda je imo "socijalni program", kako danas kažemo.

Ko čovik je bio viđen, iako je imo veliko bogatstvo, s njim se nije razmećo. Zato je i bio jedan od uzora kako triba da živi i radi čovik koji je imo veliko bogatstvo, a s njim i vlast. Pripovidali su za Lazu Bešlića da je bio (dobar) čovik, zato on nije doživio da na zidu pročita zloslutni "Mene"(1).

Kako čovik mož bit i drugačiji vidili smo po više primera kako je tu, med nama, čovik, više nji, nuz tuđu pomoć došo na vlast. Kad su tog malog čovika počeli obasipat počastima, pa i novcima, odjedared se počo sigrat s ljudima, jačo je svoje ja, i na kraju se pritvorio u "jajaroša". Naši stari su take lipo okitili: "taki je, ko kad se opanak popapučiti".

Čarli Čaplin je u filmu "Veliki diktator" lipo odsigro jajaroša, malog boga: dotleg se sigro s luftbalonom (čitaj ljudima) dok mu nije puko. Zato jel nije bio čovik, nije mogo skontat kako se i na njegovom zidu mož pojavit zloslutni "Mene". Zaobaću našu prošlost, al od tušta mali bogova, recimo od Nabukodonozora do Hitlera, nisu mislili da će doživit svoj "Mene".

Tušta moćnika moć toliko opiye pa se drži ko mali bog, iako tušta od nji (možda) znadu da je na Zemlji jedino Isus izustio: "Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji!" (Mt 28,18). On je tu vlast tako svidočio ljudima da ga rad nje i danas štuju.

*****

(1) - "Mene, Mene, Tekel, Parsin". A te riječi znače: Mene: izmjerio je Bog tvoje kraljevstvo i učinio mu kraj; Tekel: bio si vagnut na tezulji i nađen si prelagan; Parsin: razdijeljeno je tvoje kraljevstvo i predano Medijcima i Perzijancima." (Dn 5,25-28, a više o tom Dn 5). (Tako je, pišu, bio pridskazan kraj kaldejskom kralju Baltazaru, kojeg su posli ti riči ubili.)

Piše: Stjepan Beretić

Konklave (2)

Umalo zakasnio na vlastiti izbor

Pasivno izborno pravo prema kanonskom zakoniku ima "svaki muški kršćanin" - to znači da ne mora biti kardinal, pa čak ne mora biti ni biskup ili svećenik. Teoretski bi za papu mogao biti izabran čak i pravoslavni ili evangelički kršćanin (to je, međutim nemoguće, budući da se od kardinala traži da biraju kandidata koji se dokazao u ispovijedanju katoličke vjere). Kad bi za papu bio izabran kandidat koji nije biskup ili svećenik, prije uvođenja u papinsku službu morao bi primiti svete redove. U konklavama kad je **Pio X.** bio izabran za papu dogodilo se trovanje hrane. Hrana je bila otrovana zato što se juha kuhala u bakrenom loncu. Od tada posuđe u kojem se priprema hrana smije biti samo glineno ili porculansko. Do nedavna se papa mogao birati na dva načina. Jedan način je bio kompromisan izbor: novog papu je birala skupina kardinala kojima su ostali kardinali dali dopuštenje da odlučuju u njihovo ime. Moglo se dogoditi da je između dvojice kandidata za papu izabran onaj koji je dobio više glasova. Svaki kardinal izbornik je dužan doći na konklave osim ako nije spriječen bolešću ili kojim teškim razlogom. Takav razlog treba javiti kardinalskom zboru, a zbor ga treba prihvatiti. Konklave trebaju početi 15, odnosno najkasnije 20 dana nakon papine smrti. Nakon smrti **Ivana Pavla Prvog**, u listopadu 1978. godine, kad se ceremonijar spremao zatvoriti sikstinsku kapelu, uletio je u posljednjem trenutku jedan kardinal na mjesto izbora. Bio je to Poljak, veliki Gospin štovatelj, koji je prije konklava još hodočastio u jedno proštenišće. Tako je gotovo za dlaku zakasnio na konklave na kojima je izabran za papu.

Obično se glasuje glasačkim listićima. Novi papa treba dobiti dvije trećine glasova plus jedan (tako se postiže sigurnost da je dobio većinu od dvije trećine bez svoga glasa. Pavao VI. je dopustio mogućnost da papa bude izabran i jednostavnom većinom, kad bi se pokazalo da se teško postiže dvotrećinska većina.

Izbor aklamacijom - dokinut

Do 1996. godine je bio moguć izbor aklamacijom. Kardinali su mogli, nadahnuti Duhom Svetim, jednoglasno izabrati novoga papu; tada bi glasno uzviknuli njegovo ime, a onda bi kardinali ustali i pljeskom jednoglasno prihvatili izabranoga.

Izbor glasačkim listićem

Za izbor svaki kardinal s pravom glasa dobiva pravokutni listić. U gornjoj polovici na listiću je tekst "Eligo Summum Pontificem" (Izabirem za najvišeg graditelja mosta - pontifeksa). U donju polovicu kardinal upisuje ime onoga koga bira. Ime ispisuje promijenjenim, ali čitkim rukopisom. Ispis ostaje tajan. Kad je ispisao listić, presavit će ga. Kardinali sada, po stanju časti, s tako uzdignutom rukom da to svi vide pristupaju oltaru. Tamo su pomoćnici izbora pokraj na oltar položene urne pokrivene tanjurom.

Glasački listići se spaljuju prije nego što kardinali napuste sikstinsku kapelu. Pozvani ceremonijari pomažu pri spaljivanju. Da se sačuva tajnost, sve bilješke oko izbora kardinali će predati kardinalu komorniku ili jednom od trojice kardinala asistenata. Bilješke se spaljuju zajedno s glasačkim listićima. Kardinal komornik i tri kardinala asistenta pripremaju izvještaj o ishodu glasovanja. U slučaju uspješnog glasovanja taj se izvještaj daje papi, koji će ga stavljenog u zapečaćenu omotnicu ostaviti na čuvanje u arhiv, a on se bez njegovog dopuštenja ne smije otvarati. Ako tri dana ne uspije izbor novoga pape, kardinalima se može dopustiti jedan dan odmora. Taj dan izbornici provode u molitvi i nevezanom razgovoru, dok će najčasniji kardinal đakon održati nagovor. Strogo je zabranjen propagandni govor kao kod građanskih izbora. Ne dijeli se ni propagandni materijal kao kemijske olovke, baloni i slično. Simonija (kupovina položaja), korupcija, obećanje za karijere, politički prosvjedi i pritisci svjetovnih vladara i skupina su izričito zabranjeni. I nova konstitucija o održavanju konklava predviđa popularni element konklava: bijeli (uspješan ishod glasovanja) odnosno crni dim (neuspješan ishod) kao simbol konklava.

Peć za vatru se ugrađuje u sikstinsku kapelu i ima dugu cijev za dimnjak, koji strši na bočnom zidu na stražnjem dijelu kapele. Kad je 1978. godine biran Ivan Pavao II. iz dimnjaka se pojavio sivi dim, što je zavelo okupljeno mnoštvo, koje je odmah počelo oduševljeno pljeskati. Kad se potom pojavio puno crniji dim, sve su svjetske TV postaje morale povući objavljenu vijest. Da se izbjegne takva situacija, kod najnovijih konklava će se uz bijeli dim oglasiti i vatikanska zvona. Kad netko od kardinala bude izabran za papu, pitat će ga kardinal dekan ili najčasniji ili najstariji

kardinal: "Prihvaćaš li kanonski izbor za papu?" Papa slobodno odgovara. Sveti Pio X. je rekao "Accepto in cruce!" (Prihvaćam kao križ). Papa Ivan XXIII. je izgovorio cijelu propovijed, zato što je on bio pripravljen za svoj izbor. Ako papa pristane, kardinal dekan će ga upitati: "Kako se želiš zvati?" Na to se sastavlja isprava, kojom se konstatira prihvaćanje izbora i ime izabranoga. Običaj da papa uzima drugo ime je počeo kod Ivana II., koji se građanskim imenom zvao Merkurije, a za papu je izabran 533. godine. Kako je njegovo ime bilo pogansko, nikako nije odgovaralo za ime jedanoga pape. Čim prihvati izbor, izabrani automatski postaje rimski biskup, ako je već zaređen za biskupa. Novi papa tada odlazi u jednu sporednu prostoriju da tamo izabere jednu od tri bijele papinske reverende. Pripravljene reverende su napravljene u tri različite veličine. Poznato je da za Ivana XXIII. nije odgovarala ni ona najveća, pa se zato reverenda otraga morala operati, da bi se sprijeda mogla zakopčati. Kad je s lođe vatikanske bazilike pozdravio narod, iz sigurnosnih je razloga odstupio hodajući unatrag. Nakon uspješno obavljenog izbora novi će papa uzeti dragocjenu starinsku štolu sa slikama svetoga Petra i Pavla, koju papa nosi samo u toj prilici. U sikstinskoj kapeli na to kardinali pojedinačno pristupaju i čestitaju novoizabranom papi obećavajući mu pri tome poslušnost. Nakon toga će se izmoliti zajednička zahvalna molitva. Tek tada slijedi veliki trenutak na koji narod pred bazilikom čeka: trenutak kad najčasniji kardinal đakon sa srednje lođe bazilike svetoga Petra objavi narodu: Habemus Papam! - Imamo papu!

Papu će iz konklava do lođe dopratiti svečano pjevanje, da, prije nego što ga odvedu do zapečaćenog papinskog stana, iz lođe podijeli papinski blagoslov "Urbi et Orbi", (Gradu i svijetu). Tako je završeno vrijeme upražnjene papinske stolice i počinje vrijeme službe (pontifikat) novoga pape.

Svečano uvođenje novoga pape u službu se priređuje nekoliko dana nakon izbora. Slavlje ima oblik svečane biskupske svete mise. Nekada je u toj svetoj misi papa bio okrunjen; posljednja krunidba jednoga pape bila je krunidba Pavla VI. On je zauvijek odložio tiaru (papinsku krunu). Od toga vremena papa prima od kardinala protodakona palij na svoja ramena. Palij je znak papinske časti (ukoliko je on patrijarh i metropolit) um die Schulter gelegt. Obred svečanog početka njegovoga pontifikata se završava u njegovoj biskupskoj crkvi, u Lateranskoj bazilici, kad papa, po propisanom obredu, uzima u posjed tu baziliku kao svoja katedralu.

Piše: dr. Andrija Kopilović

Igramo li se s Božjom dobrotom?

Čitamo u Svetom pismu da je Bog ljubav. Nebrojeno puta smo slušali tumačenja o Božjoj dobroći. Međutim, ne čini li vam se da to naglašavanje Boga kao ljubavi i njegove dobrote s druge strane uvodi u "napast". Mislimo: Dobar je Bog, On će oprostiti... I zbog toga često ljudi "zlorabe" tu Božju dobrotu i olako se "igraju s Bogom". Imam dojam da smo često vjerski neozbiljni. Što vam se čini?

F. N., Subotica

Odgovor na vaše pitanje započeo ću jednim doživljajem još iz bogoslovskih dana. Profesor dogmatike, dr. Ivan Golub, tumačio nam je upravo poglavlje o Božjem milosrđu. Jasno da nam je naglašavao taj neshvatljivi, a za nas tako važan, pojam Božjega bića. Da bi protumačio odgovornost stava vjere prema toj činjenici, ispričao je jedan, čini mi se, povijesni događaj. U Španjolskoj je živio svećenik koji je vrlo često, skoro stalno, propovijedao o tom Božjem milosrđu. Međutim, njegov život nije baš bio ni uzoran, ni častan, ni dostojan svećeništva. To što nije dostojan za svakog je svećenika istina, međutim, svećenik se mora trsiti da postigne najveću moguću svetost u svom zvanju da bi bio autentičan. Ovaj nije bio takav. Na svoj grob, u stilu svoga življenja, dao je napisati moto latinski: *Misericordiam Domini in aeternum cantabo* (O milosrđu Gospodnjem pjevat ću uvijek). Međutim, kaže dalje priča, nedugo nakon sahrane grom je pukao u nadgrobni spomenik, razbio ploču i ostala su slova koja složena glase ovako: *Miser in aeternum*, što znači: Bijednik dovi- jeka! Znam da me tada taj primjer i to predavanje dr. Goluba duboko potreslo i evo pamtim ga do sada.

U Svetom pismu samo na dva mjesta imamo zapisano da se Božja bit očitovala u jednom pojmu. Tako u knjizi Izlaska, kada se Bog objavljuje Mojsiju i kad ga upita koje mu je ime,

on odgovara: "Ja sam koji Jesam". U hebrejskom jeziku iz slova JHVH izvodi se ime Božje, sveto i nepovredivo: JAHVE. Dakle, u Starom zavjetu imamo na jednom mjestu očitovanje Božjega imena i biti, što je starozavjetni vjernik tako poštivao da ga čak nikada nije ni izgovarao. Na drugom mjestu, poslanica svetog Ivana apostola donosi pokušaj izricanja biti Božje grčkim pojmom: "Theos the agape estin" što u prijevodu znači: "BOG JE LJUBAV". Mi vjerujemo da je Ivan time htio izreći samu narav Božju. To jest, Bog ne samo da ljubi i ne samo da "ima ljubav" nego: Bog "jeste Ljubav". Razlika je ogromna, jer "biti Ljubav" izričaj je naravi bitka a ne vlastitosti bića. I vjerujemo da je tako. Zato Bog može djelovati samo iz ljubavi i s ljubavlju. Nikada ne smijemo prešutjeti tu predragu objavljenu Božansku istinu koja nam je najveća utjeha i najveći dar - naš Bog je Ljubav. Njegovo je ime i njegova narav Ljubav. I naglašavanje toga pravoga vjernika ne dovodi, kako vi kažete, "u napast". Zašto? Bog nam je objavio svoju narav zato da nam bude bliži, da bude - "s nama Bog". U novije vrijeme je uveden i blagdan Božanskog Milosrđa. To je učinjeno na temelju jedne, doduše privatne, objave, ali znamo s koliko je poštovanja taj blagdan uveo upravo veliki papa Ivan Pavao II. koji je i umro uoči toga blagdana. Milosrđe Božje je vlastitost Boga Ljubavi; tek je milosrdna ljubav neshvatljiva jer se daje i dijeli onima koji je ne zaslužuju nego se nad njima, nezaslužnima, Bog sažaljeva i spašava ih. I tu dolazi bitna poruka cijele Objave: Bog nudi spase- nje, Bog nudi oprostjenje, Bog prašta, Bog ljubi, a od nas Bog traži samo jedno: da to primimo, DA SE OBRATI- MO! U prisposobi o rasipnom sinu više vidimo sliku "rasipnog oca" nego sina. Ali ono što sina spašava je činjenica njegove spoznaje da nije siro- če, da nije u beznađu, da nije izgubljen, jer ima dom Očev, ima Oca. Odluka vratiti se Ocu za njega je bila spa-

sonosna, a sve ono što mu je Otac priredio nije bila pravednost nego milosrđe. Dakle, bitno je uočiti taj "povratak Ocu".

Drugi dio vašega pitanja je zapravo onaj koji opterećuje. Istina je da je trajno prisutna napast "zlorabiti" tu Božansku dobrotu i to milosrđe. Bilo kakvo ponašanje, pa čak i mišljenje u vjerničkoj svijesti koja se ne bi divila, slavila i zahvaljivala tom i takvom Bogu velika je opasnost. Đavao nas upravo na tom području najviše napas- tuje kako bismo "lako griješili". Nema u ljubavi grijeha. Ima posrtaja, ima i padova, ali je uvijek prisutna milost koja nas podiže i koja nas liječi i koja nas pomaže. Zato nije isto biti slab i biti zao. Ogromna razlika je između "biti slab" i "biti zao", jer svatko od nas je slab, ali hvala Bogu, barem tako vjerujemo, ipak nismo zli. Ono što spominjete u odnosu prema Bogu Ljubavi, Milosrđa bila bi zloća koja izaziva Božju pravednost i zato je vrlo veliki grijeh. Dapače, preuzetnost na tom području spada u grijeh koji se ne mogu oprostiti. Spada u grijeh protiv Duha Svetoga, a on je neoprostiv. Ne zato što Bog ne bi htio oprostiti, ili mogao, nego zato što čovjek koji tako što čini nije sposoban primiti oprošte- nje jer je za oprostjenje potrebno poka- janje, ljubav i želja promijeniti život. Dakle, potrebno je obraćenje, pa ma- kar ono bivalo i svakodnevno.

Što se pak tiče vjerske neozbilj- nosti koju spominjete, ona je nažalost jako raširena. Postoji veliko vjersko neznanje koje puno puta čak i ispriča- va. Ali vjerska neozbiljnost ne ispriča- va. Ona optužuje. Žao nam je što je i naše kršćanstvo puno "polu-vjernika" ili vjernika na "pola puta". To je naj- opasnije. I za čovjeka osobno i za za- jednicu. Kao što je i u svim drugim područjima polu znanje, površno zna- nje, opasnije za svaku znanost nego samo neznanje. Stoga mislim da je vaša primjedba i pitanje istinito i tjeskobno i da se moramo svi zamisliti, pogotovo vjernici, kakvu sliku o Bogu dajemo, u kakvog Boga vjerujemo, kojem se Bogu molimo, kakvog Boga propovijedamo i pred kojim ćemo se Bogom zaustaviti nakon smrti na sudu i ući u vječnost? Pitanje je dramatsko, preozbiljno, odgovor je u nama sami- ma. Ali se slažem se s vama: jao onom tko se "igra s Bogom!"

Kašana - "Dukat"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVAT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Svake treće nedjelje u mjesecu novi broj "Zvonika"

Maksima Gorkog 20 (kod glavne pošte)

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

RENAULT

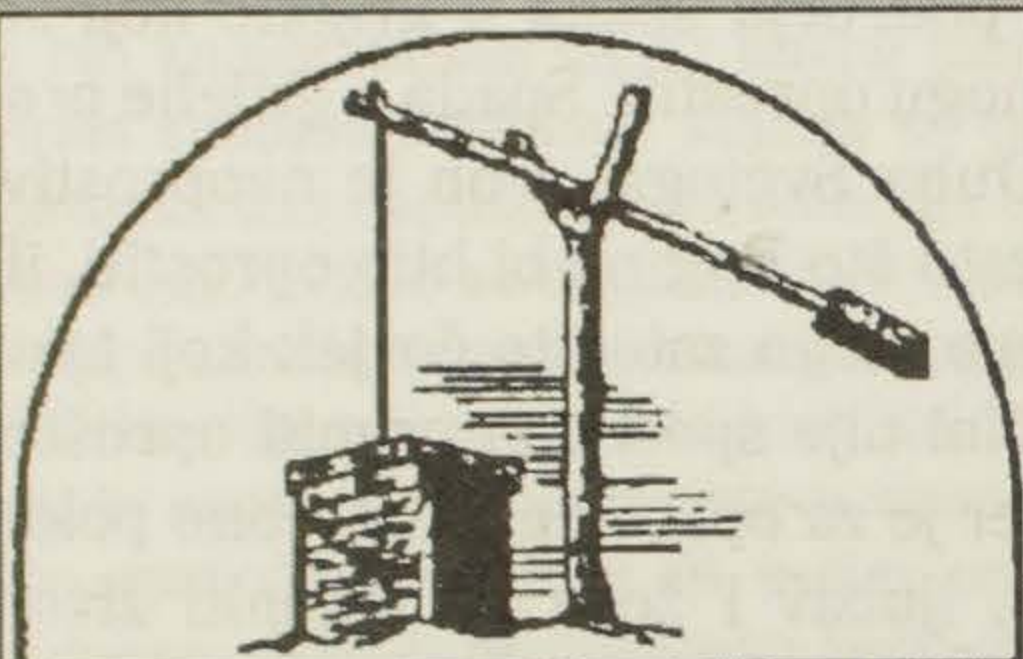
Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radlca 51-53

Tel./fax: 024/553-567

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

POLIKLINIKA

Novo Novo Novo Novo

Dermatokozmetologija

IPL laser najnovije generacije

- za fotopodmlađivanje kože
- lečenje akni
- lečenje strija
- uklanjanje pigmentnih promena
- uklanjanje površnih krvnih sudova
- trajno uklanjanje dlaka - epilacija

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

**Neka Bog
blagoslovi
sve koji
radom služe
braći
ljudima!**

**Millennium
GSM Centar**
Prodaja i **SERVIS**

Laptopovi i
Pentium
računari

najpovoljnije

Panasonic
KX-TCD445

Gigaset
A-180

house1

Klima
uređaji

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

Internet provajding
Prodaja računara
Instalacija i održavanje računarskih mreža
Pojedinačni i grupni kursevi
(Windows, Word, Excel, Internet)
☎ (024) 555-765 Karađorđev put br. 2. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU

www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

Zahvaljujemo našim darovateljima

SUBOTICA - Banijska 2; tel: 024/547-274

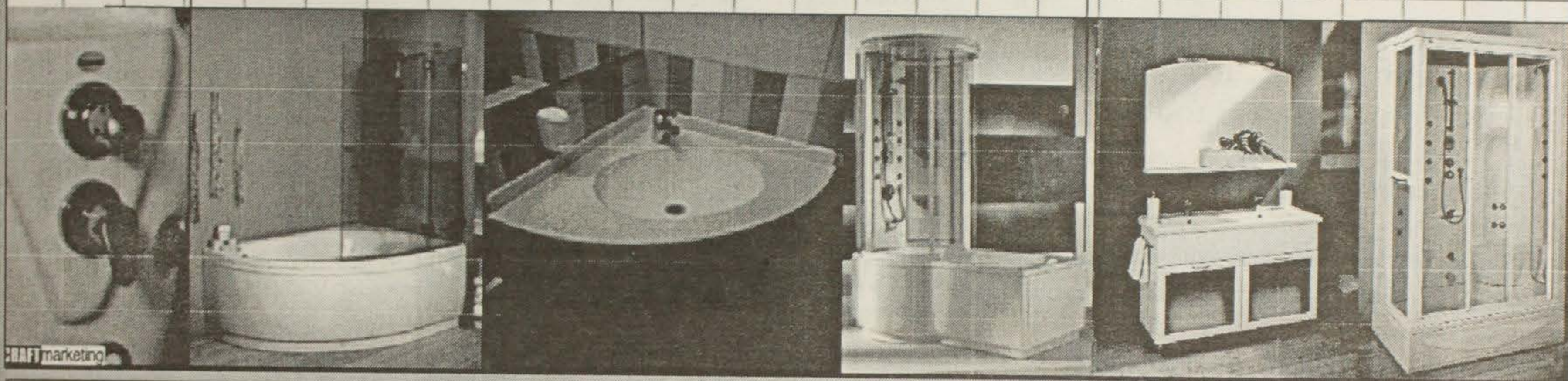
NOVI SAD - Rumenački put 11; tel: 021/518-093; BEOGRAD - Lješka 4; tel: 011/354-8063

kolpa·san®

KUPATILA

Za vaš ponos

sanitarija i pločice, kade, tuš kade, tuš kabine, saune, masažni sistemi-vodeni i vazdušni, bazeni za masažu, nameštaj za kupatila, ugradni vodokotlići i kupatilska galanterija

Prvi privatni i registrirani dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"

PALIĆ, Sutjeska 47

Tel: 024 603-640

Mob.: 063 577-350

064 122-87-55

U ugodnoj paličkoj prirodi i zelenilu, u privatnoj kući s lijepim dvorištem, pružamo usluge, stručno i odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih lica; usluge medicinskih sestara; liječničke i specijalističke usluge; njegu starih i nemoćnih lica na terenu (i u vašoj kući).

CSALÁDI MÁGAZIN

Hirelet

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad

Tel: (024) 469-474

Email: agape@eunet.yu

www.suboticka-biskupija.info

MONOLIT GRADNJA GRAĐEVINSKO I GRAĐEVINSKO-ZANATSKO PREDUZEĆE p.o.

G

Adresa: Subotica, Lenjinov park 13
Tel: 024/ 551-685, 553-111
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

Računi:
220-3229-08 Mycro Finance banka
110-401601301333-38 Zepter banka

Hirvivo
Katolikus hotelap
1. kv. 1. ulica 2002. 05. 19.
Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

JULIJA-OPTIKA

KULTURA NOŠENJA NAOČARA
33 GOD. TRADICIJA - STRUČNA USLUGA

- Veliki izbor klasičnih i modernih okvira
- Sunčane naočare od vodećih marki na svetu
- Kontaktno sočivo i sredstvo za održavanje

Usluvi kupovine:
- Gotovinsko plaćanje
- Čekovni kredit
- VISA kartica
- Sindikalna prodaja

VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČARIMA!
24000 Subotica, Braće Radića 6
Telefon: 024/28-482

Slušajte Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku svaku večer od 19-21 sat na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

U obiteljskoj kući pružamo usluge čuvanja i stručne njege starih i nemoćnih osoba.

Informacije na telefon:

024/561-950

mobitel: 064 - 143 3932

KONCERT SUBOTIČKIH ZBOROVA

nedjelja, 22. 05. u 20 sati
katedrala-bazilika
Sv. Terezije Avilske

ZLATNA HARFA

susret dječjih župnih zborova
18. 06. od 17 sati
u stoljetnom Karmelu
u Somboru

POZIV BRAČNIM PAROVIMA JUBILARCIMA

Misno slavlje
u nedjelju 19. 06. u 9 sati
u crkvi sv. Roka u Subotici
Na misi svira
Subotički tamburaški orkestar

Srdačno pozivamo sve bračne parove na proslavu obljetnice braka.

Pozvani su svi koji slave okrugle obljetnice braka, tj. 5, 10, 15,... 65 a koji su vjenčani u crkvi sv. Roka u Subotici ili sada žive na teritoriju ove župe kao i oni koji dolaze na misu u ovu crkvu bez obzira u kojoj su crkvi vjenčani.

Molimo sve zainteresirane da se jave osobno ili na tel. župe sv. Roka: 554-896 radi priprema.

SUSRET BIVŠIH PAULINACA

Susret svih pitomaca subotičkog sjemeništa "Paulinum" održat će se u Subotici, u utorak 28. VI. 2005.

Dolazak onih koji su izdaleka očekuje se dan ranije tj. u ponedjeljak 27. VI. Molimo svećenike da donesu albu i štolu. Svatko se treba prijaviti! Prijave prima: Andrija Anišić, Beogradski put 52, 24000 Subotica, Srbija i Crna Gora, Tel: 00381/24/554-896,

Faks: 00381/24/551-036, email: andrija@tippnet.co.yu
Sve do kojih dođe ova obavijest molimoda je prosljede bivšim «Paulincima» (bez obzira koliko su vremena proveli u sjemeništvu). U ime organizatora, Tomislav Vuković, novinar Glasa Koncila

GABOR VUKOV

(1933. - 2005.)

S bolom u srcu i s nadom u vječni život i ponovni susret u vječnosti javljamo svim rođacima, prijateljima i poznanicima tužnu vijest da nas je 5. 05. 2005. godine u 72. godini života napustio naš voljeni suprug, otac, dida, svekar i brat. Pokopali smo ga u "Kerskom groblju" sljedećega dana.

Sv. misa na šest nedjelja za dragog nam pokojnika bit će crkvi Isusovog Uskrsnuća, 25. 06. 2005. godine u 7,30 sati.

Tuguju za njim, s ljubavlju ga se sjećaju i mole za njega njegovi najmiliji:

supruga Manda, sin Petar, snaha Ljubica, unučad Gordana i Damir te braća i sestre s obiteljima.

MACA KUJUNDŽIĆ,

rođ. Iršević

(1930. - 2005.)

U nedjelju, 8. 05. 2005. godine preminula je, nakon duge i teške bolesti, naša draga strina. Pokopali smo je u obiteljsku grobnicu na "Kerskom groblju", 10. 05. 2005. godine.

Sv. misa zadušnica na šest nedjelja bit će 19. 06. u 17 sati u crkvi sv. Roka.

S ljubavlju je se sjeća i moli za nju,
ožalošćena obitelj MARJANUŠIĆ

+ SILVA HAJNŠEK

(1934. - 2005.)

U subotu, 16. travnja, prokušanu teškom bolešću i okrijepljenu svetim sakramentima, Gospodin je našao dostojnom i pozvao k sebi našu Silvu Hajnšek. Kako joj je majka rano umrla, već sa 16 godina počela je zarađivati kruh svagdašnji. Svoj radni vijek nastavlja u Pančevu gdje stiče dodatnu naobrazbu u srednjoj medicinskoj školi te radi sve do mirovine na kirurškom odjelu Opće bolnice. Životna želja joj je bila postati časna sestra. To se, međutim, nije moglo ostvariti jer je bila izuzetno slabog vida. No, ona je do konca svoga života časne sestre smatrala svojim. Loš vid je bio uzrokom da i na poslu nije mogla dijeliti terapiju nego se uvijek bavila negom bolesnika, u čemu je bila izuzetno nježna i pažljiva.

Nije imala svoje obitelji, ali je toplinu obiteljskog doma dobila u obitelji Dr. Aleksandra Ivica, koja ju je prihvatila kao svoju i brinula se o njoj do konca njezina života. Bila je na poseban način vezana i za našu župu. Puno je pomagala u svakom smislu te riječi, tako da smo je svi jako voljeli.

Oduševljena je bila "Zvonikom". Koristila je lupu da bi ga mogla pročitati, a potom bi ga poštom slala školskim časnim sestrama u Sloveniju da bi, kako se sama izrazila, "i one vidjele što se lijepoga ovdje događa".

Pokopana je 18. travnja na Katoličkom groblju u Pančevu uz nazočnost brojnih vjernika naše župe.

Nenad Ješić

MEDITACIJA U ŽUPI ISUSOVOG USKRSNUĆA
17. 06. 2005. u 20,30 sati

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Alojzije Stantić

Hrvatska riječ

ČITAJTE "HRVATSKU RIJEČ"
hrvatskarijec@tippnet.co.yu
tel: (024) 55-33-55

URED HRVATSKOGA
NACIONALNOG VJEĆA
Subotica, Preradovićeve 4
tel: (024) 556-898 i 553-818

HRVATSKI KULTURNI CENTAR
"BUNJEVAČKO KOLO"
Subotica, Preradovićeve 4
tel: (024) 555-589

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: 024/554-896;

Fax: 024/551-036;

E-mail:

zvonik@tippnet.co.yu.

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredničko vijeće:

Andrija Anišić,
Stjepan Beretić,
mr. Ervin Čeliković,
Katarina Čeliković,
Marko Forgić,
Ladislav Huska,
Vesna Huska,
Franjo Ivanković,
dr. Andrija Kopilović,
mr. Mato Miloš,
Lazar Novaković,
Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić,
Alojzije Stantić,
Mirko Štefković,
dr. Tadej Vojnović

Andrija Anišić
glavni i odgovorni urednik

Franjo Ivanković
zamjenik glavnog
i odgovornog urednika

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Stipe Grgića 58, Subotica,
Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SCG 840 dinara
- inozemstvo - 20 EURA
ili 160 kuna; avionom 50 USD
Pretplatnici iz inozemstva i
R. Hrvatske uplate mogu poslati
pošt. uputnicom ili čekom
na adresu:

Gabriela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320
Kutina R. Hrvatska
- tel: +(00) 385 (0)44 681-272

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

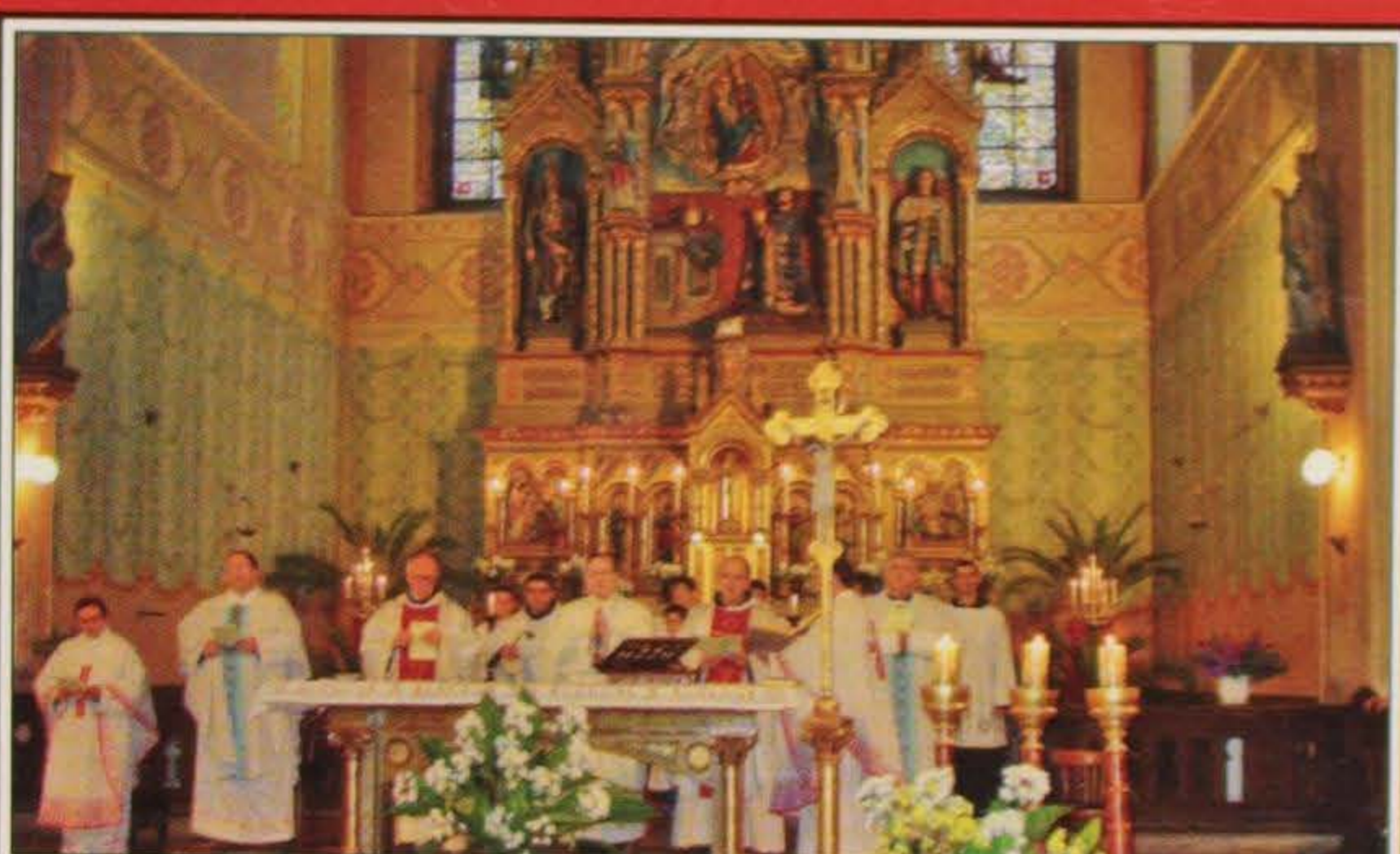
Dan mladih '05.: mladi iz Sombora predvodili su pjevanje...

...dvosatni rad u grupama bio je zanimljiv i plodan...

...bilo je vremena i za okrepu i druženje...

...vrhunac: Euharistijsko slavlje koje je predvodio naš biskup Ivan.

Koncert zbora Collegium musicum catholicum

Blagdan sv. Florijana: vatrogasci na misi u Mužlji

Proštenje sv. Marka u Starom Žedniku

Biskup Ivan Pénzes s krizmanicima u Sonti

Benedikt XVI. - Dar Duha Crkvi

